

Programmabegroting 2009 'KOERSVAST'

vastgesteld door college van b&w
op 30 september 2008

Begroting 2009 in één oogopslag.

Algemeen Bestuur en middelen Saldo: 17.358.000 euro

Het coalitieprogramma en de Strategische visie 2020 zijn de belangrijkste uitgangspunten voor het opstellen van de begroting. Alle plannen van de gemeente worden getoets aan de Strategische visie: leveren de plannen een bijdrage aan één van de zes doelstellingen en aan de gebiedsontwikkeling van het Stadshart, Willemsoord of de haven? Voor de profilering van de stad als geheel krijgt de gemeenteraad een citymarketingplan. Aan de hand van het plan beslist de raad of zij daar 50.000 euro structureel voor over heeft.

Integrale Veiligheid Saldo: 6.723.000 euro

Het veiligheidsbeleid is gericht op bestrijding van de criminaliteit en overlast. De gemeente treedt op als de veiligheid in de knel komt. Maar veiligheid is meer, het beïnvloedt ook het woon- en leefkwaliteit van bewoners in wijken en buurten. Voor de Visbuurt en het Stadshart wordt de veiligheid in de wijk aangepakt door het uitvoeren van het wijkveiligheidsprogramma en het opstellen van een wijkveiligheidsplan. Wijkveiligheid is niet alleen een zaak van de gemeente en politie. Ook bewoners en maatschappelijke organisaties leveren hier hun bijdrage aan. Daarnaast levert het Veiligheidshuis een bijdrage aan de sociale veiligheid in Den Helder, door een ketengerichte, zowel persoons- als probleemgerichte aanpak van criminaliteit en overlast.

Beheer openbare ruimte Saldo: 12.591.000 euro

In de Strategische visie 2020 staat dat er een minimaal kwaliteitsniveau van de openbare ruimte noodzakelijk is. De beheerplannen spelen hierop in. De beeldkwaliteit in het gebied Stadshart wordt verhoogd van status quo(=laag) naar basis. Het uiteindelijke doel is het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte in te lopen. Bewoners worden meer en meer betrokken bij de eigen buurt.

Stedelijke Vernieuwing Saldo: 4.836.000 euro

Om uitvoering te geven aan de Strategische visie 2020 heeft de gemeenteraad in 2007 besloten de focus te richten op een drietal gebieden: haven, Willemsoord en Stadshart. Er is gekozen voor een gebiedsgerichte integrale aanpak. Die aanpak levert gebiedsprogramma's op met sociale en ruimtelijke activiteiten en projecten. Het Uitwerkingsplan Stadshart is het gebiedsontwikkelingsprogramma voor het Stadshart en Willemsoord. Het Uitwerkingsplan Stadshart geeft inzicht in de maatregelen die de komende vijftien jaar worden genomen om het stadshart de benodigde kwaliteitsimpuls te geven.

Stedelijke vernieuwing richt zich daarnaast op de wijk Nieuw Den Helder en op de Stelling.

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting Saldo: 543.000 euro

In dit programma ligt het accent op de fysieke ontwikkeling van de stad. Met het vernieuwen van de bestemmingsplannen leggen we de gewenste maatschappelijke, economische en volkshuisvestingsontwikkelingen vast. Een actueel bestemmingsplan geeft rechtszekerheid en duidelijkheid voor de burgers. Voor juli 2013 zijn alle bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar. De nota Wonen wordt geactualiseerd. Hierin staat de de planning van de helderse woningbouw. De woningbouw moet voldoen aan de hoofddoelstelling van de strategische visie: het bieden van een grote variëteit aan ruim opgezette, groene woonmilieus die tegemoet komt aan de vraag van (potentiële) inwoners met aandacht voor bijzondere woonlocaties. Als gemeente maken we afspraken met woningbouwcorporaties over bijzondere woonvormen, waaronder de bouw van containerwoningen. De gemeente gaat ook haar eigen bezit onder de loep nemen: hebben we alle gebouwen nodig om onze doelstellingen te realiseren of kunnen we ook gebouwen verkopen?

Verkeer en Vervoer Saldo: 779.000 euro

Het verkeer op de Helderse wegen zal de komende jaren toenemen. Ook het vervoer van goederen van en naar Den Helder neemt toe. De doorstroom op de verschillende wegen wordt daarom eens goed bekeken. Uiteraard is verkeersveiligheid hierbij een belangrijk uitgangspunt. In het gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan staat wat er de komende tijd gaat gebeuren op het gebied van verkeer en vervoer en hoeveel geld hier mee gemoeid gaat. Voor het verkeer van en naar Texel worden op korte termijn maatregelen getroffen om de doorstroom te bevorderen. Bij de voorjaarsnota is hiervoor al geld beschikbaar gesteld. Op de Torplaan komt een oversteekplaats met attentieverhogende apparatuur. De Middenweg wordt tussen de Sportlaan en de Vijfsprong opnieuw ingericht met een

middenberm mét bomen. De blauwe zones in de centrum van de stad blijven ook in 2009. De gemeente gaat kijken of het parkeerbeheer goedkoper kan.

Milieu **Saldo: -266.000 euro**

Veel milieutaken zijn wettelijke taken, opgelegd door het Rijk. Taken die te maken hebben met bodem, geluid, lucht, waterbeheer, terugdringen van energiegebruik en afval.

Daarnaast wil Den Helder zich graag profileren als duurzame gemeente en als vestigingsplaats voor bedrijvigheid in de sectoren duurzame energie en kennistechnologie. Om hier invulling aan te geven wordt de nota Duurzaam Helder gemaakt. Hierin staan alle aspecten van duurzaamheid, de kansen hierin voor Den Helder én een concreet uitvoeringsprogramma. De komende jaren gaat Den Helder uitvoering geven aan het klimaatakkoord, voeren we projecten uit in het kader van het scheiden van watersystemen en voeren we bodemsaneringsprogramma's uit. Voor de inwoners komt er een subsidieregeling voor het toepassen van energiebesparende maatregelen.

Onderwijs & Jeugd **Saldo: 9.099.000 euro**

De gemeente wil met haar onderwijs- en jeugd(gezondheids)zorgvoorzieningen bereiken dat kinderen en jongeren niet buiten de boot vallen. Ze moeten maximale kansen krijgen door bijvoorbeeld een aanbod van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding. Dat doet de gemeente samen met de jongeren in het kader van jongerenparticipatie.

De gemeente is verantwoordelijk voor het preventief jeugdbeleid. In 2009 ligt de nadruk op samenwerking en afstemming tussen onderwijs, gemeente en jeugd(gezondheids)zorginstellingen. In het Multifunctioneel Centrum (MFC) in Nieuw Den Helder komt een jeugdhonk, maar er is nog niet voorzien in jongerenwerkers. Ook in Tuindorp is het jongerenwerk niet voldoende. Juist in deze wijken zijn jongerenwerkers onmisbaar omdat zij een belangrijke preventieve functie in de wijk hebben door hun bekendheid met de jeugd, het organiseren van activiteiten en het reageren op klachten zodat het gevoel van veiligheid van bewoners wordt vergroot. Voor deze jongerenwerkers komt structureel 150.000 euro beschikbaar.

Cultuur **Saldo: 5.900.000 euro**

Het doel van het gemeentelijk kunst en cultuurbeleid is dat er een groter aanbod komt en dat meer mensen deelnemen aan culturele activiteiten in welke vorm dan ook. In 2009 wordt een aantal hoofdlijnen uit de cultuurnota "Horen, zien en .. beleven" verder uitgewerkt.

In 2009 wordt het beleid van culturele broedplaatsen verder uitgewerkt. Leegstaande panden worden hierbij gebruikt voor kunstzinnige/culturele doeleinden. Hiermee helpen we niet alleen de kunstenaars, we zorgen ook voor reuring in de wijken. De cultuurhistorische potenties in de stad moeten een plek krijgen in de ruimtelijke plannen in de stad. Het beleid is gericht op de samenhang en instandhouding ons historisch erfgoed.

Sport & vrije tijd **Saldo: 3.406.000 euro**

Aan sport beleef je plezier, maar het is ook steeds meer een middel om andere doelen (gezondheid, positieve sociale ontwikkeling van jongeren etc.) te realiseren. De gemeente hecht aan al deze aspecten waarde en zet zich vooral in voor de sport door de realisatie van Breedtesport- en BOS-projecten. BOS staat voor Buurt, Onderwijs en Sporten. In 2009 worden de plannen voor een nieuw zwembad afgerond. Daarnaast wordt gewerkt aan de afronding van het onderzoek naar en besluitvorming over een nieuw sportcomplex in Julianadorp. Ook de verplaatsing van het voetballen op sportpark De Dogger naar een andere locatie i.v.m. de geplande nieuwbouw van het ziekenhuis staat hoog op de agenda. Daarnaast gaan we kijken wat we met al onze sportparken willen. Voor de sport wordt het nieuwe kostendekkend tarieven – en subsidiesysteem verder uitgewerkt.

Zorg en maatschappelijke dienstverlening **Saldo: 15.831.000 euro**

Welzijnswerk is er op gericht mensen en groepen die maatschappelijk of economisch achterop zijn geraakt (weer) volwaardig mee te laten draaien in de samenleving.

Dat betekent soms dat mensen geholpen moeten worden hun verborgen talenten te gebruiken. Soms ook moeten belemmeringen die ze daarbij tegenkomen, worden weggenomen. Het beleid is erop gericht de eigen verantwoordelijkheid van de burger te stimuleren. Om daarbij alle burgers te betrekken is de multiculturele samenleving het uitgangspunt. Samenwerking en creativiteit zijn ook in 2009 kernbegrippen.

Economische ontwikkeling

Saldo: 2.009.000 euro

Economische ontwikkeling is een belangrijk onderdeel in de Strategische visie: Den Helder ontwikkelt een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis & technologie (inclusief onderwijs), duurzame (wind)energie, toerisme & recreatie, en zorg & wellness als belangrijkste dragers. Voor de verdere ontwikkeling van Den Helder is een aantrekkelijk ondernemersklimaat noodzakelijk, óók voor startende ondernemers. Belangrijk is daarnaast de aanleg van een groene stroom haven en de daarbij behorende oprichting van een havenbedrijf.

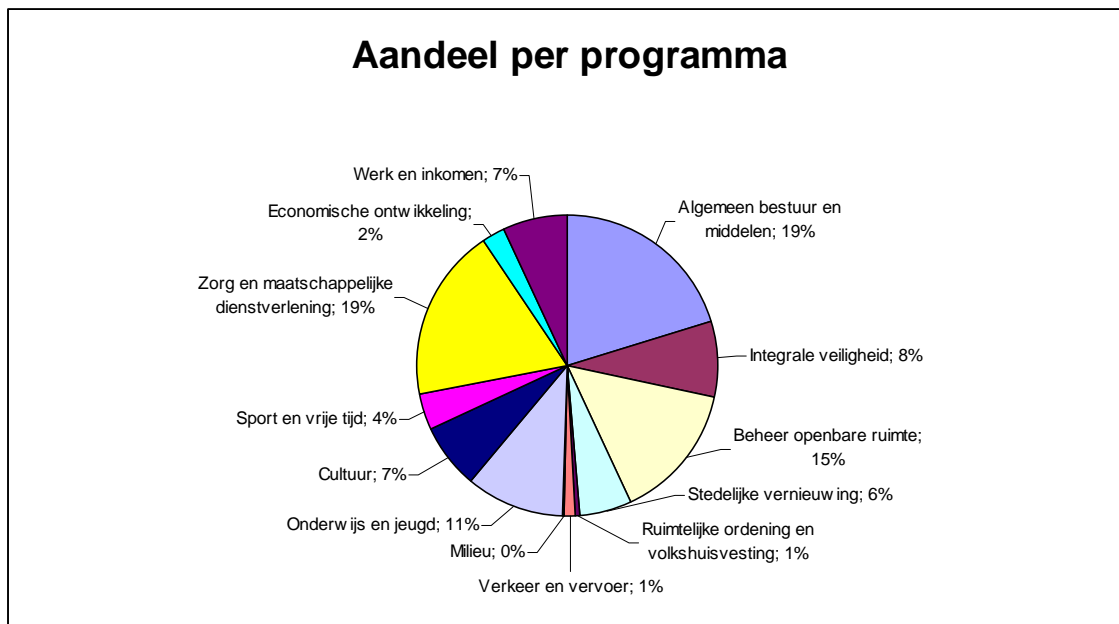
Voor het verder vormgeven van de ontwikkeling van de haven is een tijdelijk directeur gebiedsontwikkeling haven aangesteld. Ook voor de luchthaven is het van belang om een visie op toekomstige ontwikkelingen te maken. In 2008 is de nota Toerisme en Recreatie vastgesteld. Samen met partners in deze branche wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt. Met het storten van 250.000 euro wil de gemeente meedoen aan het fonds voor startersleningen. Hier moet nog eenzelfde bedrag door de Woningstichting in gestort worden en een bedrag van een half miljoen euro door het Ministerie van VROM.

Voor het lobbywerk wordt de gemeente bijgestaan door een lobbyist.

Werk & Inkomen

Saldo: 6.020.000 euro

De gemeente wil bereiken dat zoveel mogelijk mensen betaalde arbeid verrichten en dat het aantal mensen dat afhankelijk is van een uitkering, drastisch afneemt. Mensen die minder kansrijk zijn op de arbeidsmarkt krijgen extra ondersteuning door een op maat gesneden pakket van onder meer opleidingen, werkstages, taalcursussen, werkervaring en coaching. Het tegengaan van het niet-gebruik van voorzieningen en het verbeteren van toegankelijkheid van voorzieningen blijven een hoge prioriteit houden.

Totaal inkomsten en uitgaven in 2009:

Inkomsten 2009		Uitgaven 2009	
Algemene dekkingsmiddelen:		Algemeen bestuur en middelen	15.053.000
Lokale heffingen	11.591.000	Integrale veiligheid	6.817.000
Algemene Uitkering	63.576.000	Beheer openbare ruimte	13.492.000
Opbrengst deelnemingen	2.171.000	Stedelijke vernieuwing	3.256.000
Saldo financieringsfunctie	8.432.000	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.444.000
Overige opbrengsten:		Verkeer en vervoer	2.011.000
Opbrengsten uit programma's	81.439.000	Milieu	13.876.000
Opname reserves en voorzieningen	853.000	Onderwijs en jeugd	18.948.000
		Cultuur	6.071.000
		Sport en vrije tijd	4.385.000
		Zorg en maatschappelijke dienstverlening	19.652.000
		Economische ontwikkeling	6.823.000
		Werk en inkomen	43.215.000
		Storting reserves en voorzieningen	5.682.000
Totaal:	168.062.000	Totaal:	167.726.000

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	7
Inleiding en leeswijzer	9
2. PROGRAMMABESCHRIJVINGEN	11
Programma 1: Algemeen bestuur en middelen	13
Programma 2: Integrale Veiligheid	17
Programma 3: Beheer openbare ruimte	23
Programma 4: Stedelijke vernieuwing	27
Programma 5: Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	30
Programma 6: Verkeer en Vervoer	34
Programma 7: Milieu	37
Programma 8: Onderwijs & jeugd	40
Programma 9: Cultuur	44
Programma 10: Sport & vrije tijd	47
Programma 11: Zorg en maatschappelijke dienstverlening	49
Programma 12: Economische ontwikkeling	54
Programma 13: Werk & Inkomen	59
3. PARAGRAFEN	63
3.1 Weerstandvermogen	65
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	69
3.3 Financiering	72
3.4 Bedrijfsvoering	75
3.5 Verbonden partijen	80
3.6 Grondbeleid	83
3.7 Lokale heffingen	89
4. FINANCIËLE BEGROTING	93
FINANCIËLE BEGROTING	95
5. BIJLAGEN	105
Bijlage 1 Projecten	107
Bijlage 2. Meerjareninvesteringsplan 2009 – 2012 (vervangingsinvesteringen)	116
Bijlage 3 Risico-inventarisatie	120
Bijlage 4 Specificatie toedeling producten aan programma's	128
Bijlage 5 Overzicht formatie	138
Bijlage 6 Staat reserves en voorzieningen	140

1. INLEIDING

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2009 en de meerjarenraming 2010-2012 van de gemeente Den Helder. In deze programmabegroting geeft de gemeenteraad aan wat zij het komende jaar in Den Helder wil bereiken. De voornemens zijn geordend per programma. Een programma is een bundeling van plannen die op een zelfde thema zijn gericht. De bedoeling van de programmabegroting is dat de gemeenteraad heel concreet formuleert wat zij via het programma tot stand wil brengen. Daarmee geeft de raad het college van burgemeester en wethouders een opdracht mee voor het komende jaar. Tevens is het voor de raad mogelijk om met de, in het loop van het jaar, beschikbaar komende stuurinformatie het te realiseren beleid te volgen en bij te sturen.

De programmabegroting is voor 2009 behoorlijk vernieuwd. De werkgroep 'Leesbaarheid begroting' van de raad heeft input gegeven voor verbetering. Dit heeft vier gevolgen voor de begroting:

1. In deze programmabegroting zijn alle deelprogramma's omgezet in afzonderlijke programma's, waardoor het aantal programma's is uitgebreid van vijf naar dertien. Het doel hiervan is om de leesbaarheid te verhogen en duidelijk de maatschappelijk effecten per programma weer te geven.
2. Aan de programmabegroting is een samenvatting gevoegd die primair bedoeld is voor de raadsleden als oplegger en leeswijzer.
3. Het toevoegen van een bijlage reserves en voorzieningen waarbij inzicht is gegeven in het verloop van de reserves en voorzieningen en de begrote mutaties.
4. Eenduidige redactie.

Planning en control

In de voorjaarsnota geeft de raad de kaders aan waarbinnen het college de programmabegroting samenstelt. De programmabegroting is dan de definitieve opdracht aan het college van burgemeester en wethouders. In de programmerapportages rapporteert het college aan de raad hoe het met de uitvoering van de opdracht in het lopende jaar gaat en in de jaarstukken legt het college na afloop van het jaar verantwoording af aan de raad.

Voorjaarsnota 2008

Zoals gezegd geeft de raad in de voorjaarsnota de kaders aan waarbinnen de programmabegroting uitgewerkt moet worden. De voorjaarsnota, en daarmee ook de programmabegroting, bouwen daarbij voort op hetgeen in de Strategische visie 2020 en het coalitieprogramma is vastgelegd. Met het vaststellen van de voorjaarsnota op 23 juni 2008, heeft de raad ook voor deze programmabegroting de kaders vastgesteld. In de voorjaarsnota is gekozen voor diverse intensiveringen en ombuigingen in bestaand beleid die het mogelijk maken om de ambities uit de Strategische visie 2020 grotendeels te realiseren.

Nieuwe beleidsvoornemens staan per programma vermeld bij het kopje '(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de voorjaarsnota'. Hierover kan ook bij de programmerapportages gericht over worden gerapporteerd.

Alle voornemens uit de Voorjaarsnota 2008 zijn verwerkt in de programmabegroting 2009.

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit verschillende onderdelen, die door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) door het rijk zijn vastgesteld. Na de inleiding volgen de programmabeschrijvingen. De programmabegroting van Den Helder telt dertien programma's, namelijk:

1. Algemeen bestuur en middelen
2. Integrale veiligheid
3. Beheer openbare ruimte
4. Stedelijke vernieuwing
5. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
6. Verkeer en vervoer
7. Milieu

8. Onderwijs en jeugd
9. Cultuur
10. Sport en vrije tijd
11. Zorg en maatschappelijke dienstverlening
12. Economische ontwikkeling
13. Werk en inkomen

Per programma wordt kort uiteengezet wat het programma omvat en welke kaders in dienen te worden genomen. Per programma wordt kort beschreven wat we willen (de 'wat willen we bereiken' vraag). Daarna volgt een opsomming van maatregelen die nodig zijn om wat we willen ook te realiseren (de 'wat gaan we doen' vraag). Tot slot volgt het financiële deel (de 'wat gaat het kosten' vraag).

Naast de programma's schrijft het BBV voor dat de begroting een aantal verplichte paragrafen moet bevatten. De paragrafen gaan in op een aantal financiële en bedrijfsmatige onderwerpen, die dwars door het beleid uit de programma's heen lopen. Wij besteden in de paragrafen aandacht aan de onderwerpen: het weerstandsvermogen (de mate waarin wij tegenvallers financieel kunnen opvangen), onderhoud kapitaalgoederen (bijvoorbeeld wegen en gebouwen), de financiering (lenen en uitzetten van geld), de bedrijfsvoering, de verbonden partijen (de samenwerkingsverbanden waarin de gemeente een inhoudelijke en financieel belang heeft), het grondbeleid (aan- en verkoop van grond) en de lokale heffingen (belastingen die de gemeente oplegt aan de burgers). Het doel van deze paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en de uitvoering te kunnen controleren. Als laatste de financiële begroting waar u een toelichting aantreft op de financiële positie van de gemeente Den Helder en een meerjarig overzicht van inkomsten (baten) en uitgaven (lasten).

College van burgemeester en wethouders,

Den Helder, 30 september 2008

2. PROGRAMMABESCHRIJVINGEN

Programma 1: Algemeen bestuur en middelen

Portefeuillehouder: burgemeester S. Hulman, wethouder C.J.M. Hienkens en wethouder B. Fritzsche

1.1 Inleiding.

De uitvoering van dit programma wordt bepaald door het coalitieprogramma, door de verdere uitvoering en uitwerking van het Strategisch Plan 'Op Eigen Kracht' en de geactualiseerde Strategische visie 2020 en de opstelling en realisatie van programma's voor de drie integrale gebiedsontwikkelingen Stadshart, Willemsoord en Haven. Aangezien de communicatie een essentieel onderdeel is voor de realisering behoort dit onderdeel bij dit programma. De overige programma's staan uiteraard ook voor de taak om een bijdrage te leveren aan het realiseren van de Strategische visie 2020, maar daar spelen ook de meer reguliere taken een belangrijke rol. Het programma algemeen bestuur en middelen vormt als het ware de paraplu voor de overige programma's.

1.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Algemeen

Wij willen Den Helder als stad op een hoger plan tillen en het imago verbeteren. We willen de daling in het inwoneraantal stoppen en stabiliseren. Dit is noodzakelijk om het voorzieningenniveau op het gewenste peil te kunnen houden.

Strategische visie 2020.

Zowel voor de Voorjaarsnota 2008 alsook voor de programmabegroting 2009-2012 is de Strategische visie 2020 het belangrijkste kader dat richting geeft aan de koers die we varen. Het komende jaar staat in het teken van de verschillende doelstellingen, zoals die in de Strategische visie 2020 zijn verwoord. De realisatie van de Strategische visie 2020 vereist een langdurig proces dat periodiek wordt herijkt. Daarbij wordt gezorgd voor balans en synergie op verschillende beleidsterreinen zoals economie, sociaal, leefmilieu en uitvoeringsmogelijkheden (publiek en/of privaat) onderling. Focus is daarbij nodig. Niet alles kan tegelijk. De drie gebieden Stadshart, Willemsoord en Haven zijn prioritair omdat ze de stedelijke ontwikkeling van Den Helder dragen, omdat de onderlinge samenhang groot is én omdat bestuurlijke regie juist in deze gebieden tot concrete resultaten kan leiden. Daarnaast versterkt het de positie van Den Helder als de centrumgemeente van de Kop van Noord-Holland. De gebiedsontwikkeling dient in deze gebieden onomkeerbaar op gang te komen. De keuze voor drie gebiedsontwikkelingen impliceert dat de ontwikkelingskracht en het investeringsvermogen op deze gebieden gericht zijn. Dit is de ontwikkelingsstrategie en het beleid dat wij als gemeente naar buiten uitstralen! Op deze manier kunnen wij inwoners en partners aan de gemeente Den Helder binden.

1.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Voorjaarsnota 2008, uitwerking Coalitieprogramma 2006-2010, uitwerkingsvoorstellen Strategisch Plan 'Op Eigen Kracht', Strategische Visie 2020, Plan van aanpak 'Op eigen kracht naar resultaat'.

1.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten.

Helders uitvoeringsprogramma

Om de doelen van de Strategische visie 2020 te realiseren is er een Helders uitvoeringsprogramma in ontwikkeling. Het uitvoeringsprogramma geeft de voortgang van de realisatie van de verschillende te boeken resultaten aan in hun onderlinge samenhang. Het biedt daarmee tevens inzicht in de voortgang van het totale traject van realisatie van de Strategische visie 2020. De doelstellingen van het Helders uitvoeringsprogramma zijn helder weergegeven in de Strategische visie 2020 en worden in 2009 uitgewerkt in meer SMART geformuleerde doelen/resultaten met meetbare indicatoren. Voor 2009 zijn de inspanningen primair gericht op die activiteiten die ertoe bijdragen dat de bevolkingsafname in 2009 tot staan wordt gebracht.

Voor de drie integrale gebiedsontwikkelingen Stadshart, Willemsoord en Haven worden programma's opgesteld. Voor het Stadshart en Willemsoord is dat het Uitwerkingsplan Stadshart, waarop nader wordt ingegaan in het programma Stedelijke Vernieuwing.

Voor de haven bevindt zich de totstandkoming van het integrale gebiedsontwikkelingsprogramma nog in een begin stadium. Op 19 mei 2008 heeft de raad het college opdracht gegeven om uiterlijk voor 1 juli 2009 een voorstel aan te bieden op basis waarvan een definitieve keuze kan maken voor de ruimtelijke variant voor de aanleg van een "Groene stroom haven" in Den Helder en de daarbij behorende oprichting van een havenbedrijf. De medio 2008 tijdelijk aangetrokken directeur zal daartoe

tot in 2009 de benodigde werkzaamheden aansturen. Het verdient aanbeveling om in 2009 te bouwen aan een afzonderlijk programma Gebiedsontwikkeling Haven in de begroting 2010. Daarmee wordt recht gedaan aan de in de Strategische visie 2020 gestelde prioriteit en zijn de daaraan verbonden middelen en activiteiten goed in beeld te brengen. De reguliere activiteiten zijn en blijven verantwoord in de programma's Economische weerbaarheid en Verkeer en Vervoer.

Naast de projecten en programma's in de drie prioritaire gebieden zijn er ook projecten die van groot belang zijn voor de realisering van de Strategische visie 2020. Dit noemen we de kritische succesprojecten. Een overzicht van deze projecten is te vinden in een bijlage bij deze begroting.

Communicatie

Alle activiteiten uit het Communicatieplan Raad zijn in 2008 uitgevoerd of worden nog uitgevoerd. Aan het einde van 2008 zal het communicatieplan voor 2009 gereed zijn. Evenals dit jaar het geval is, zullen ook in 2009 naar verwachting 10 keer de informatiepagina's 'Raad en Daad', onderdeel van het communicatieplan, in het Helders Weekblad verschijnen. Het verbeteren van de communicatie en voorlichting is één van de speerpunten van het communicatiebeleid. Verder zal in 2009 het lobby traject worden geïntensiveerd en de stadsprofilering worden versterkt.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Ontwikkelen en implementeren Helders Uitvoeringsprogramma	ja	ja
Citymarketingplan	nee	ja
Verstevigen vitale coalities (SV, H2A)	ja	nee

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota 2008 en overige beleidsvoornemens ter realisering van de strategische visie.

Hieronder treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan zullen geven.

Intensiveringen

De onderstaande intensiveringen dragen bij aan de realisatie van de Strategische Visie 2020. De intensiveringen in Stadshart en Willemsoord zijn opgenomen in programma 4: Stedelijke vernieuwing. De intensiveringen voor de gebiedsontwikkeling haven zijn opgenomen in programma 12: Economische ontwikkeling.

Stadsprofilering/citymarketing (€ 50.000 structureel)

Door de positionering van een stad, het onderscheidende vermogen, uit te dragen, bouw je aan het gewenste imago van de stad. Hoe beter Den Helder gepositioneerd wordt, hoe beter de binding van bewoners, bedrijven, recreanten en investeerders aan Den Helder is. Het bevordert daarnaast de komst van nieuwe bewoners, bedrijven en investeerders. Het college biedt de raad een concept-citymarketingplan aan. De genoemde gelden zijn geparkeerd totdat de raad het plan heeft goedgekeurd.

Externe advisering (€ 50.000)

In 2008 is eenmalig budget beschikbaar gesteld t.b.v. inhuur expertise strategisch plan 'Op eigen kracht naar resultaat'. De inhuur zal in beperktere mate ook in 2009 noodzakelijk zijn. In 2009 wordt daarom, net als in 2008, een eenmalig budget van € 50.000 beschikbaar gesteld uit het programma Stedelijke Vernieuwing.

Ombuigingen

Opbrengst dwangbevelen (€ 50.000 structureel)

De opbrengst dwangbevelen is begroot op € 45.000. De werkelijke opbrengst is reeds enige jaren beduidend hoger. Dit is ondermeer het gevolg van een stringenter invorderingsbeleid en efficiëntere invordering waardoor meer dwangbevelen konden worden afgewikkeld. De verwachting is dat de jaarlijkse opbrengst bij een normale afhandeling van dwangbevelen zal uitkomen op € 95.000. Daardoor wordt het reëel geacht deze post structureel op te hogen. Voordeel: € 50.000.

Efficiënter werken tussen afdeling VVH en RWO (€ 20.000 structureel vanaf 2010)

Om de gewenste kwaliteit van bouwwerken in het Stadshart te garanderen is het Kwaliteitsteam stadshart opgericht. Daarnaast kent de gemeente de welstandscommissie die op basis van de Welstandnota, die dit jaar geactualiseerd wordt, een toets van bouwaanvragen uitvoert. Door de welstandcommissie ook het stadshart te laten beoordelen kan efficiency worden bereikt. Voorts komt dit overeen met de wens van de raad om de verpaupering van het stadshart te betrekken bij aanpassing welstandsnota. Besluitvorming in 2008.

Vervallen extra storting onderhoudsfonds gemeentelijke gebouwen (€ 285.000 structureel)

Aan de hand van een geactualiseerd overzicht van de gemeentelijke objecten en gebouwen en verkregen inzicht in de onderhoudsbehoefte van bedrijfsgebouwen is verkend of de bestaande onderhoudsvoorziening toereikend is voor de dekking van de noodzakelijke uitgaven. Die verkenning laat zien dat een extra structurele storting van € 285.000 per jaar in deze onderhoudsvoorziening niet (meer) noodzakelijk is. Besparing: € 285.000 (jaarlijks).

Kapitaallasten investeringen (€ 100.000 structureel)

De afgelopen jaren is gebleken dat de werkelijke kapitaallasten lager uitvallen dan op begrotingbasis was voorzien. Reden hiervan is dat niet alle geplande (vervangings)investeringen volledig worden gedaan in het jaar waarin deze in de begroting zijn opgenomen. De besparing kan worden becijferd op € 100.000.

1.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

In het kader van dit programma zijn de andere overheden onze belangrijkste partners en bondgenoten. Het behalen van resultaten met derden komt tot uitdrukking in de andere programma's. In dit verband noemen wij vooral ook de verdergaande samenwerking met buurgemeenten en gemeenten in onze regio.

1.6 Wat gaat het kosten?

Programma 1 - Algemeen Bestuur en Bedrijfsvoering												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuur en Bedrijfsvoering	-4.723	303	-4.258	8	-4.914	8	-5.084	8	-5.261	8	-5.444	8
Dienstverlening	-3.079	1.043	-3.071	848	-3.030	876	-3.219	901	-3.262	931	-3.296	962
Algemene middelen, financiering belastingen en tarieven	-7.551		-7.306		-6.409		-5.502		-4.720		-4.459	
Totaal programma												
voor bestemming	15.353	1.346	14.634	856	-14.353	884	13.805	909	13.242	939	13.199	970
Mutaties in reserves	-3.342	1.472	-3.591	1.000	-3.889	0	-3.756	0	-3.380	0	-3.056	0
Totaal programma na bestemming	18.695	2.818	18.225	1.856	-18.242	884	17.561	909	16.623	939	16.255	970
Saldo	15.877		16.369		-17.358		16.652		15.684		15.284	

Organisatieontwikkeling

In raadsvoorstel (bl07.00454) is aangekondigd dat bij de begroting 2009 (en 2010) een vervolg budget wordt gevraagd ten behoeve van de organisatie ontwikkeling. Hiervan is voor 2009 afgezien omdat voor 2009 het restantbudget voor 2008 wordt benut¹.

¹ Zie ook de tweede programmarapportage 2008.

Taakstellingen

In de begroting 2009-2012 is rekening gehouden met een aantal (nog) te realiseren taakstellingen door met name efficiënter met onze middelen om te gaan en/of het verhogen van de inkomsten. Het niet realiseren van een taakstelling heeft direct consequenties voor het resultaat. In totaal is voor 2009 ca. € 4 mln. aan taakstellingen in de begroting verwerkt (zie ook paragraaf bedrijfsvoering). Op dit moment is onvoldoende zicht op de haalbaarheid en de wijze waarop deze gerealiseerd gaan worden. Uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2009 wordt hier inzicht in gegeven.

Op dit moment lopen verschillende onderzoeken naar verzelfstandigingen. Een belangrijk aandachtspunt is hierbij hoe om te gaan met de overhead. Hiermee is in de begroting 2009-2012 geen rekening gehouden.

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (309.000 V)

Nieuw beleid (€ 290.000 V)

Dit betreffen opbrengst dwangbevelen en kapitaallasten investeringen, zie toelichting hiervoor. Ook wordt de externe advisering in 2009 voortgezet, zie toelichting hiervoor. Ten opzichte van 2008 een voordeel van € 140.000. In 2008 is eenmalig € 50.000 tbv citymarketing uitgetrokken en wordt in 2009 gecontinueerd.

Organisatieontwikkeling

In het kader van de organisatieontwikkeling is een Concernstaf gevormd. Dit betekent een gewijzigde personele indeling en verschuiving van budgetten tussen het Facilitair Bedrijf en de Concernstaf. Dit is budgettair neutraal verlopen.

Tall Ship's Races (€ 50.000V)

In 2008 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor de organisatie van de TSR.

Besteding algemene uitkering (€ 1.575.000 N)

De extra middelen uit de septembercirculaire zijn verwerkt in de begroting 2009-2012 tot een bedrag van € 400.000. De overige extra middelen zijn geparkeerd ten behoeve van risico's en mogelijk het niet volledig realiseren van taakstellingen (€ 800.000 N). Daarnaast heeft het rijk voor bepaalde beleidsterreinen extra geld vrijgemaakt tot een bedrag van € 775.000 (per saldo). In afwachting van een bestedingsvoorstel zijn deze middelen gereserveerd. Zie ook onderdeel 'algemene dekkingsmiddelen' in de financiële begroting (hoofdstuk 4).

Taakstellingen/stelposten (€ 1.255.000 V)

Per saldo nemen de taakstellingen in 2009 met € 800.000 toe. Het betreft het deels realiseren van de taakstelling formatie en taakstelling inkoop (330V) en nieuwe taakstellingen in 2009 (575V): organisatievisie (105V), taakstelling formatie, incidenteel opgelost in 2008 in 2009 nog structureel in te vullen (364) intensivering digitale dienstverlening (105).

In 2008 was in het kader van cao-ontwikkelingen incidenteel een stelpost opgenomen (2emarap). Vanaf 2009 in dit in de salarissen verwerkt (350V).

Lagere rentelasten (€ 277.000 V)

Door aflossingen en een renteherziening van geldleningen aan derden.

Overig

Diverse afwijkingen € 12.000 V.

Reserves (€ 1.298.000 N)

Bij het vaststellen van de voorjaarsnota 2006 is besloten om in 2007 en 2008 de terugverdienresultaten incidenteel als algemeen dekkingsmiddel in te zetten. In 2008 is een bedrag van € 950.000 onttrokken uit de reserve stadhuis. Door de stijging van de omslagrente van 4,0% naar 4,5% neemt de storting van bespaarde rente in de algemene en de investeringsreserves toe met € 150.000. In 2008 vonden uitnames uit de Bestemmingsreserve Stadhuis plaats voor Citymarketing. (100.000 N). Overige mutaties reserves € 98.000 N

Programma 2: Integrale Veiligheid

Portefeuillehouder: burgemeester S. Hulman

2.1 Inleiding.

We willen een samenleving waarin mensen zich veilig, vertrouwd en met elkaar verbonden voelen. Een samenleving waarin wederzijds respect de norm is, waarin we elkaar geen overlast bezorgen en waarin geweld een uitzondering is. Zo'n samenleving kan alleen worden bereikt als het streven daarnaar breed wordt omarmd, niet alleen in woorden maar ook in daden. De burger mag van ons, als overheid, verwachten dat we optreden wanneer de veiligheid in de knel komt.

Binnen het programma integrale veiligheid ontwikkelen we beleid voor het publiek domein. Verder passen we regelgeving toe door middel van vergunningen en het houden van toezicht en handhaving. Rampenbestrijding, uitvoeren van de veiligheidsketen en crisisbeheersing maken hier ook onderdeel van uit.

2.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

We ontwikkelen beleid voor de bestrijding van criminaliteit en overlast en de bevordering van de veiligheidsbeleving van de burgers. Veiligheid wordt daarbij in samenhang gebracht met sociale cohesie en leefbaarheid, aspecten die bepalend zijn voor de woon- en leefkwaliteit van bewoners van wijken en buurten in onze gemeente. We gaan het veiligheidsbeleid integraal uitvoeren, waaronder de fysieke en de sociale veiligheid. De Wet BIBOB (Wet bevordering integriteit beoordeling door het openbaar bestuur) passen we standaard toe conform de gemeentelijke beleidslijn, vastgesteld op 30 december 2004.

Sociale en fysieke veiligheid, gezondheid, bescherming van flora en fauna, welstand en het juiste gebruik van opstallen en gronden zijn de maatschappelijke effecten die we willen bereiken door middel van toepassen van regelgeving en door middel van vergunningverlening en ontheffingen. Toezicht en handhaving bevorderen vervolgens de naleving van deze regels, zowel in preventieve zin (advisering, communicatie, subsidiëring etc.) alsook repressief.

We willen:

- Minder misdrijven en overtredingen in de openbare ruimte.
- Minder overlast van verslaafden.
- Risico's op het ontstaan van branden, ongevallen en rampen beperken.
- De gevolgen van ongevallen en rampen adequaat bestrijden.
- Beter naleefgedrag van wet- en regelgeving door burgers en bedrijven.

De activiteiten dragen bij aan het realiseren van diverse doelen uit de Strategische visie 2020. Het betreft vooral het krijgen van een levendig en veilig stadshart, het ontwikkelen van een duurzame economie en het beschermen van de rust, ruimte en de natuur.

2.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Lokaal Integraal Veiligheidsprogramma 2006-2009, Meer (dan) handhaving 2006-2009, Wijkveiligheidsprogramma Visbuurt 2006-2009, Opleiden en Oefenen 2006-2009, Horecaconvenant, Leerlingenzorg/RMC, Antilliaanse risicojongeren, Herijking cannabisbeleid, Handhavingarrangement prostitutiebedrijven en Havenbreed beveiligingsplan.

2.4 Wat gaan we daarvoor doen, de producten.

Lokaal Integraal Veiligheid Programma (LIVP)

In 2009 voeren we de volgende projecten uit het LIVP uit:

- Project 1 Integrale aanpak overlast van zwervers
- Project 2 Aanpak overlast hanggedrag
- Project 3 Versterking van de aanpak van de uitgaansproblematiek in het stadscentrum (Horecaconvenant, gebiedsontzeggingen)
- Project 4 en 5 Programmatisch handhaven op horecabedrijven, gokkasten, prostitutiebedrijven en coffeeshops

- Project 6 Uitvoering van door de Raad vastgestelde cannabisbeleid
- Project 8 Uitbreiding Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) voor de gehele binnenstad
- Project 9 Keurmerk Veilig Wonen (KVV)

In 2009 loopt het huidige lokaal integraal veiligheidsprogramma 2006 – 2009 af. Er komt een evaluatie van de in het programma opgenomen projecten. Er wordt een begin gemaakt met een ontwerp voor een nieuw LIVP voor de periode 2010 – 2013. Dit ontwerp wordt in samenwerking met de ketenpartners ontwikkeld.

Wet BIBOB

De uitvoering van de Wet BIBOB vergt veel meer ambtelijke capaciteit dan kon worden voorzien. Het uitbreiden van de toepassing van de Wet op bestaande vergunningen, subsidiebeschikkingen en aanbestedingen zoals toegezegd in de programmabegroting 2008 kan om die reden vooralsnog niet worden gerealiseerd en wordt daarom als product meegenomen in 2009.

Rampenbestrijding

In het kader van de rampenbestrijding / fysieke veiligheid worden de volgende projecten uitgevoerd:

- Starten met de implementatie van de nieuwe Wet op de Veiligheidsregio (inwerkingtreding medio 2009).
- Het afronden van de implementatie van het normenboek brandweer van de Veiligheidsregio NHN.
- Het borgen van de kennis en geoefendheid van het personeel van de gemeente Den Helder in kader van de rampenbestrijding.
- Het adviseren en begeleiden van de veiligheid rondom evenementen o.a. Julianadorp 100 jaar (implementatie nieuw regionaal begeleidingstraject).
- Het vaststellen van het Externe Veiligheidsbeleid (inzake veiligheid rondom LPG-stations, route gevaarlijke stoffen, buisleidingen en dergelijke).
- Implementeren van de NAM-risicocontouren in bestaand RO-beleid.

Wijkveiligheidsprogramma Visbuurt

Op wijkniveau geven we uitvoering aan het 'Wijkveiligheidsprogramma Visbuurt'. Wij doen dit op een interactieve wijze van werken met de andere veiligheidspartners (ketenbenadering).

Het fenomeen "stadsregels" is een manier om bij te dragen aan de dagelijkse dialoog tussen burgers: "*Actief burgerschap op straatniveau*". Het doel van dergelijke regels is bewoners zelf te laten spreken over waarden en normen en gezamenlijke omgangsregels op te stellen voor de openbare ruimte. De vervolgstap is dat zij deze naleven en anderen motiveren dat ook te doen. Het resultaat moet zijn afname van normoverschrijdend gedrag en daardoor minder sociale conflicten tussen bewoners van de Visbuurt.

Wijkveiligheidsplan Stadshart

Het stadscentrum van Den Helder is een van de plaatsen waar de ernst van de sociale en fysieke veiligheidsproblemen zich prominent manifesteert. De voorgenomen stedenbouwkundige vernieuwingen in het stadshart bieden een goede kans om de actuele veiligheidsproblematiek in beeld te brengen, deze van meet af aan bij nieuwbouw- en herstructureringsprojecten te betrekken en vervolgens snel en efficiënt samen met de partners aan te pakken. Het kader hiervoor is een in 2009 vast te stellen wijkveiligheidsplan voor het stadshart. Het wijkveiligheidsplan willen we samen maken met partners (o.m. politie, winkeliers, woningstichting, brandweer) en bewoners.

Met gebruikmaking van de onderzoeksmethodiek van in augustus 2008 in werking getreden landelijke Veiligheidsmonitor, zal een breed veiligheidsonderzoek in het stadshart plaatsvinden. De uitkomsten worden in het eerste kwartaal van 2009 verwacht. Aan de hand daarvan benoemen we de belangrijkste veiligheidsknelpunten en omschrijven we de acties om de problemen op te lossen.

Deelname aan Regionaal Programmabureau Veiligheid

Voor de doorontwikkeling van ons lokaal integraal veiligheidsbeleid is het van belang van de diensten van het Regionaal Programmabureau Veiligheid gebruik te kunnen maken.

Camerabewakingssysteem

Het cameratoezicht in de binnenstad draagt bij aan het terugdringen van geweld- en drugsdelicten, het verminderen van het aantal winkeldiefstallen en een beter toezicht op overlastgevende hanggroepen. In 2009 zal het cameratoezicht worden geëvalueerd.

Het Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis Den Helder levert een bijdrage aan de sociale veiligheid in Den Helder door een ketengerichte, zowel persoons- als probleemgerichte aanpak van criminaliteit en overlast.

Middelen daartoe zijn:

- Een persoonsgerichte aanpak van met name risicjongeren, veelplegers, verslaafden en ex-gedetineerden door de partners in het Veiligheidshuis.
- Het uitvoeren van het GAVO-project (geïntegreerde aanpak verslaving en overlast). Het Gavo-project richt zich op de het terugdringen van criminaliteit en overlast gepleegd door zeer actieve veelplegers die in Den Helder wonen of verblijven. Het project beoogt de resocialisatie van 10 personen per jaar die deel uitmaken van de doelgroep. De projectperiode loopt van 1 september 2007 tot 1 september 2010. De kosten bedragen € 54.000 op jaarbasis. De projectevaluatie is voor eind 2008 gereed.
- Lik-op-stuk beleid door taak- en werkstraffen (HALT en Openbaar Ministerie).
- Hulp bieden aan slachtoffers.
- Voorlichting op onder andere scholen over specifieke thema's.
- Het analyseren van maatschappelijk relevante problemen zoals straatbendes etc.
- De aanpak van overlastgevende hanggroepen volgens het daarvoor vastgestelde regionale concept.
- De toepassing van gebieds- en toegangsontzeggingen.

In 2008 zal de evaluatie van het functioneren van het Veiligheidshuis plaatsvinden en zullen aanbevelingen volgen voor de periode na 2008.

Uitvoering bestuurlijk arrangement Antillianenaanpak

In 2004 is een bestuurlijk arrangement getekend door Den Helder en het ministerie van vreemdelingenzaken en integratie. Het bestuurlijke arrangement is door het wegvallen van Bon Bini, eind 2006 gewijzigd en bestaat uit vier activiteiten ten behoeve van Antilliaanse risicjongeren (zie ook het programma Onderwijs en Jeugd):

- Het mentorproject: doel van het mentorproject is voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.
- Overlast en criminaliteit: bij deze activiteit gaat het om extra toezicht op straat.
- Veiligheidshuis (zie hierboven).
- Riskant-plus: dit is de persoonsgebonden aanpak van de Antilliaanse risicjongeren.

Het huidige beleidsprogramma Antillianen "Ban Yuda Otro" loopt eind 2008 af. Dat geldt ook voor het Bestuurlijk Arrangement Antilliaanse risicjongeren. Zo mogelijk zullen wij met het rijk opnieuw een overeenkomst sluiten. De mogelijkheden hiertoe zullen in het najaar van 2008 bekend worden gemaakt. Op basis van een evaluatie en de mogelijkheden van het rijksbeleid komen wij met een voorstel voor 2009 en verder.

Door o.m. de hoge mobiliteit van de betreffende doelgroep is gebrek aan informatie op persoonsniveau een knelpunt. De Raad van State heeft een positieve uitspraak gedaan over de legitimiteit van de landelijke verwijzindex Antilliaanse risicjongeren. Hiervan zullen wij gebruik gaan maken.

Pilot Toezicht Drank- en horecawet

Den Helder doet samen met de gemeente Texel mee aan de Pilot Decentralisatie Toezicht Drank- en horecawet. Het doel van deze pilot, waar vijftien gemeenten en regio's aan meedoen, is om ervaring op te doen met het lokaal toezicht houden op de naleving van de Drank- en horecawet. In de huidige plannen van het kabinet moet dit toezicht in 2010 van de Voedsel- en warenautoriteit overgaan naar de gemeenten.

Extra aandacht wordt gegeven aan het toezicht op het naleven van de leeftijdsgrenzen bij de verkoop van alcohol.

Evaluatie 'Meer (dan) handhaving 2006-2009'

In de 2006 heeft de raad de inhoud van de nota 'Meer (dan) handhaving 2006-2009' vastgesteld. In de loop van 2009 zullen de prioriteiten, doelstellingen en strategieën geëvalueerd worden.

Integrale handhaving

De in 2008 opgedane ervaringen met integrale handhaving worden gebruikt voor een visie over integraal handhaven en het "Integraal handhavingsprogramma 2009". De visie geeft aan wat wij onder integraal handhaven verstaan, hoe wij dit implementeren en welke efficiencywinst dit oplevert voor de organisatie en voor de ondernemers.

GAVO

De uitvoering van het project Geïntegreerde Aanpak Verslaving en Overlast (GAVO) startte in september 2007 (raadsbesluit 029/2007) en loopt in september 2010 af. Voor de uitvoering van het project van september 2008 tot september 2010 is 2 x € 54.000 nodig. In de begroting is hier reeds rekening mee gehouden.

WABO

De invoering van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) stond gepland voor 1 januari 2009. Het wetsvoorstel beoogt de vergunningverlening aan bedrijven en burgers (=dienstverlening) te verbeteren, de lasten te verminderen door een samenvoeging van verschillende vergunningstelsels en het verbeteren van handhaving door verregaande integratie en afstemming van de handhavingbepalingen. De invoering is uitgesteld tot januari 2010.

Proactie Preventie (brandweer)

Door een versterking van de pro-activiteit zal er aan de voorkant van de brandveiligheid meer gedaan worden. Er komt een betere afstemming rond RO-plannen en stadsvernieuwingsprojecten (kosten bluswatervoorzieningen).

Opleiding en oefening brandweer

Aan de opleidingseisen en geoefendheid van het personeel van de repressieve dienst worden landelijk steeds meer eisen gesteld. In het verbeterplan brandweer staat hoe we hier op inspelen.

Voldoen aan de zorgnorm

In de zorgnorm is vastgelegd binnen welke tijd de brandweer ter plaatse moet zijn. Dit wordt uitgedrukt in het percentage van de uitrukken waarbij men binnen 8 minuten ter plaatse is. Dit percentage is op 90% gesteld. De brandweer Den Helder voldoet ruimschoots aan de norm.

Uitbreiding van de eerste uitruk

De bemensing van de eerste uitruk van de tankautospuiter, hoogwerker en hulpverleningswagen van de brandweer Den Helder voldoet niet aan de daarvoor geldende, landelijke norm ten aanzien van de bezetting (8 uitrukfuncties voor de eerste uitruk). In 2009 voldoen we aan deze norm.

Voor de nazorg wordt gebruik gemaakt van het IZA zorgpakket, waarin nazorg na traumatische ervaringen is opgenomen.

Activiteiten	Aantallen	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Bestuurlijke oefeningen (rampen)	2	nvt	nvt
Operationele oefening (Port security)	1	nvt	nvt
Integrale veiligheid			
Overall controles horecabedrijven	30	ja	ja
Controles coffeeshops	16	ja	ja
Controles prostitutiebedrijven	6	ja	ja
Nota Cannabisbeleid		ja	ja
KVO-ster voor gehele binnenstad		ja	ja
Toepassing KVV op objectniveau (woningen - vrijwillige basis) en op omgevingsniveau (her-)inrichting openbare ruimte)	2 objecten w.o. mogelijk in het stadshart	ja	
Onderzoeken Wet BIBOB	60	ja	nee
Wijkveiligheidsplan Stadshart		ja	ja
Aantal veiligheidsconvenanten met scholen	3	nee	nee
Controles Wet milieubeheer	249	ja	ja
Controles openbare ruimte	260	ja	ja
Controles bouw- en woningtoezicht	400	ja	ja
Controles wet op de kansspelen	140	ja	ja
Aantal begeleide veelplegers (GAVO)	10	ja	nee
Rampenbestrijding			
Rampenbestrijdingsplan MVKK/Den Helder Airport		nee	nee
Rampenbestrijdingsplan Gasbehandelings-installatie NAM		nee	nee
Bestuurlijke oefeningen	3	nee	nee
Opleiden functionarissen rampenbestrijding	10	nee	nee
Port Security		nee	ja
Havenbreedbeveiligingsplan			
Brandweer			
Controle op de gegeven brandveiligheidsadviezen.	2000 controles	nee	nee
Voldoen aan de zorgnorm (Percentage binnen 8 minuten ter plaatse)	90%	nee	nee
Uitbreiden van de sterkte van de eerste uitruk om te voldoen aan de landelijke richtlijnen.		nee	ja
In 2008 moet het traject nazorg volledig geïmplementeerd worden		nee	ja

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota 2008 en overige beleidsvoornemens ter realisering van de strategische visie.

Hieronder treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan zullen geven.

Intensiveringen

Uitbreiding preparatie/repressie (€80.000 structureel)

Door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio is het normenboek brandweer vastgesteld. Hierin is ondermeer aangegeven dat de brandweer conform de vastgestelde leidraad moet oefenen. Om hieraan te voldoen wordt het team preparatie/repressie uitgebreid met 2 fte (€ 80.000).

Veiligheidsmonitor (€ 15.000 per 2 jaar)

De gemeente Den Helder neemt deel aan de Veiligheidsmonitor. Dit grootschalige bevolkingsonderzoek maakt het mogelijk om tot op buurtniveau uitspraken te doen over sociale veiligheidsthema's. Dit wordt het belangrijkste instrument voor de ontwikkeling, de monitoring en de evaluatie van het Lokaal Integraal Veiligheidsbeleid. Alle gemeenten in de veiligheidsregio Noord-Holland Noord hebben hun deelname toegezegd.

Ombuigingen

Samenwerking VVH - Brandweer

Door te kiezen voor samenwerking tussen de afdeling Brandweer en VVH kan 1 fte voor deze taken worden vrijgemaakt (deels door verschuiven van taken, deels door efficiënter werken). Dit levert een besparing van € 45.000 op.

2.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Politie (lokaal en regionaal), Openbaar Ministerie, Brandweer (lokaal en regionaal), Woningbouwcorporaties, Zeestad cv/bv, GGD en OGGZ, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en Defensie.

2.6 Wat gaat het kosten?

Programma 2 - Integrale veiligheid												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Integrale Veiligheid	-6.672	100	-6.423	91	-6.817	94	-7.048	97	-7.308	100	-7.509	103
Totaal programma voor bestemming	-6.672	100	-6.423	91	-6.817	94	-7.048	97	-7.308	100	-7.509	103
Mutaties in reserves	-99	133	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-6.771	233	-6.423	105	-6.817	94	-7.048	97	-7.308	100	-7.509	103
Saldo	-6.538		-6.318		-6.723		-6.951		-7.208		-7.405	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 390.000 N)

Nieuw beleid (€ 50.000 N)

Dit betreft uitbreiding preparatie/repressie (€ 80.000 N), samenwerking vvh/brandweer (€ 45.000 V) en deelname aan de veiligheidsmonitor, zie toelichting hiervoor.

Overige (€ 340.000N)

Uitbreiding van het oefenbudget (€ 60.000) en hogere doorbelasting vanuit de kostenplaats als gevolg van hogere salarislasten en een stijging van het aantal uren (€ 280.000N).

Reserves

Niet van toepassing.

Programma 3: Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouder: wethouder H. Boskeljon / wethouder C.J.M. Hienkens

3.1 Inleiding.

Uit de Strategische visie 2020 vloeit voort dat er in de gemeente een minimaal kwaliteitsniveau bereikt en gehandhaafd moet worden voor de openbare ruimte. De beheerplannen spelen daarop in. Daar waar de middelen niet aansluiten op het gewenste kwaliteitsniveau moeten we keuzes maken. Het college zal in dat geval de prioriteiten in de beheerplannen aangeven. In het geval de beschikbare middelen het minimale kwaliteitsniveau overstijgen worden de extra middelen primair toegewezen aan de drie prioritaire gebieden.

De sectorale beheerplannen voor wegen en civiele kunstwerken, gecombineerd met de beheerplannen voor openbare verlichting, stedelijk groen en spelen zijn op 21 april 2008 integraal besproken in de Commissie Stadsontwikkeling en – beheer. In een presentatie is onder meer ingegaan op de financiële consequenties van de onderscheidene beheerplannen, gerelateerd aan de gewenste beeldkwaliteit “basis” en het geconstateerde achterstallig onderhoud.

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota 2008 “Door keuze op koers” is besloten om de beeldkwaliteit van de openbare ruimte in het gebied Stadshart te verhogen van “status quo” naar “basis” waarbij aansluiting wordt gezocht met de uitvoeringsplannen van Zeestad. De beeldkwaliteit van de openbare ruimte in de overige delen van Den Helder blijft gehandhaafd op “status quo” (laag).

3.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

We streven naar:

- Vergroten van de kwaliteit, veiligheid en de tevredenheid over de woonomgeving.
- Inlopen van achterstallig onderhoud en het fasegewijs verhogen van de beeldkwaliteit “laag” naar “basis” in het gebied Stadshart.
- Meer betrokkenheid van bewoners bij de eigen buurt en naar prettige, veilige en leefbare wijken.

3.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Beheerplan Stedelijk Groen (2005), Beheerplan Openbare Verlichting 2006-2011 (2007), Beheerplan voor Wegen 2008-2012, Beheerplan voor Civiele Kunstwerken (bruggen en viaducten) 2008-2012.

3.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten.

Wegbeheeronderhoudsplan 2008-2012.

Het is een zorgplicht van de gemeente om de verhardingen goed en verantwoord te beheren. Een en ander wordt verwoord in artikel 16 van de Wegenwet.

Het beheerplan geeft inzicht in de staat van onderhoud van de wegen, de benodigde middelen om de voorzieningen op peil te brengen en te houden, gekoppeld aan het gewenste beeldkwaliteitsniveau.

Daarnaast geeft het beheerplan inzicht in de kosten om een verantwoord beheer in de komende jaren duidelijk te maken.

Beheerplan Openbare Verlichting

In 2007 heeft de raad kennis genomen van het Beheerplan Openbare Verlichting 2006-2010 en onderschreven dat het beheer en onderhoud van de openbare verlichting zich onder de beeldkwaliteit “laag” bevindt. Er zijn onvoldoende middelen beschikbaar om het gewenste beeldkwaliteitsniveau ‘basis’ voor de gehele openbare ruimte in onze gemeente te realiseren. De raad heeft ingestemd met het voorstel om prioriteit te geven aan het inlopen van het achterstallig onderhoud en de beoogde verbetering van de verlichtingskwaliteit te temporiseren met uitzondering van nieuwbouwsituaties en renovatieprojecten.

Gemeentelijk Rioleringsplan

In 2005 is het derde gemeentelijke rioleringsplan vastgesteld.

In 2008 is het Gemeentelijke Rioleringsplan voor de planperiode 2009-2013 aangeboden.

In 2008 is de samenwerking met het Hoogheemraadschap bestuurlijk bekrachtigd door onder meer het sluiten van een “Afwalwaterakkoord” met daarbij behorende gescheiden modules evenals een optimalisatieovereenkomst inzake de Afvalwaterketen Den Helder.

Het Hoogheemraadschap is en blijft een belangrijke partner voor de gemeente waar het gaat om de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater (wettelijke milieumaatregelen). Onderzoek naar Optimalisatie van het totale Afvalwatersysteem (OAS) heeft uitgewezen dat efficiencyvoordelen zijn te behalen. De effectuering van de daarvoor te nemen maatregelen zal in de komende jaren plaatsvinden.

In vervolg op de aanleg van een drainerend regenwaterrioolstelsel voor delen van de wijk Vogelbuurt, onderzoeken we vanaf 2008 of aanleg van een dergelijk stelsel ook voor andere wijken een adequate oplossing voor grondwateroverlast zal zijn

Nota Groen

In 2008 wordt de nota Groen vastgesteld. Deze nota geeft de visie van de gemeente weer op de gewenste ontwikkeling en beheer van haar groene structuur in het stedelijk gebied en in het landelijk gebied. Tevens worden de groene kaders gesteld voor ruimtelijke ontwikkelingen, beleidsplannen, projecten en plannen voor inrichting en beheer van groengebieden. In de nota staat een uitvoeringsprogramma. In de nota wordt ook aandacht besteed aan natuurontwikkeling en -beheer en de toegankelijkheid en het gebruik van groen- en natuurgebieden.

Beheerplan Stedelijk Groen

Doel van dit beheerplan is het openbaar groen in Den Helder beheer(s)baar te houden met behulp van een nieuwe planmatige werkwijze voor het duurzaam onderhouden van het openbaar groen. Deze werkwijze heeft een directe relatie met de beeldkwaliteitskiezer van het Beheerplan Openbare Ruimte. In 2009 wordt de nieuwe werkwijze voor het onderhoud van het openbaar groen voortgezet. Visuele inspecties worden gecombineerd met informatie uit de dagelijkse praktijk en de beheerprogrammatuur. Na afweging van de verkregen informatie en het geheel van onderhoudsplannen van de andere segmenten in de openbare ruimte worden de uit te voeren projecten opgenomen in het operationele plan Beheer Openbare Ruimte.

Beheerplan Spelen

In het Beheerplan Spelen staat op welke wijze en met welk geld het beheer en onderhoud aan de speelplekken wordt uitgevoerd zodat de kinderen in goede speelvoorzieningen kunnen spelen die daarnaast duurzaam in stand worden gehouden. Wanneer het duurzaam in stand houden van alle speelplekken in de gemeente financieel niet mogelijk is, zal het college prioriteiten stellen in het aanbod aan goede speelvoorzieningen. Er zijn hierbij twee mogelijkheden: vermindering van het aantal speeltoestellen of verwerving van extra fondsen.

Beheerplan Bomen

Het beheerplan Bomen is in 2008 opgesteld. Het beheerplan Bomen geeft een goed inzicht in de knelpunten en mogelijke oplossingen op het gebied van achterstallig onderhoud en de soortkeuze van bomen. Het geeft ook inzicht in de mogelijkheden tot standplaatsverbetering en verbetering van groeiomstandigheden van bomen.

Beheerplan Civiele Kunstwerken (Kunstwerkenbeheeronderhoudsplan 2008-2012)

Wij hebben 119 vaste kunstwerken (bruggen, duikers, tunnels en viaducten) in beheer. De objecten vertegenwoordigen een vervangingswaarde van ruim €61 mln, exclusief de Oostoverbrug. Alle kunstwerken zijn door een extern ingenieursbureau onderworpen aan een "quick scan". Het doel van de uitgevoerde "quick scan" is het waarborgen van de gebruiksveiligheid en het signaleren van eventuele risico's alsmede het inzichtelijk maken van de noodzaak tot het nemen van maatregelen. Het resultaat van de uitgevoerde inspecties is dat 25 kunstwerken als laag of zeer laag zijn gekwalificeerd en 19 kunstwerken als hoog of zeer hoog. Geconcludeerd kan worden dat het kunstwerkenareaal van onze gemeente in zijn algemeenheid in redelijke staat is. Twee bruggen verkeren slechte staat. Een nader technisch onderzoek hierover vindt plaats.

Beheerplan Verkeersborden en Straatmeubilair

Het Beheerplan Verkeersborden en Straatmeubilair is in 2008 opgesteld. Het Beheerplan Verkeersborden en Straatmeubilair geeft een goed inzicht in de knelpunten en mogelijke oplossingen op het gebied van het beheer van verkeersborden en straatmeubilair.

Wijkgericht werken

Wijkgericht werken is geen project maar een manier van werken. Het Programma Wijkgericht Werken 2007-2010 is er op gericht om deze structuur te versterken. We reageren sneller en adequater op wensen en ideeën vanuit de wijk. De rol van wijkplatforms en bewonerspanels wordt sterker. In de onderhoudsbudgetten zal ruimte zijn voor eenvoudige oplossingen van knelpunten die breed in de wijk worden ervaren, gekoppeld aan het convenant Wijkaanpak Plus. De monitoring van het wijkactieplan voor De Schooten/Boatex gebeurt met de partners in de wijk. Als dit alles naar tevredenheid verloopt, starten we in 2009 met het wijkactieplan Stad binnen de Linie. De multifunctionele centra zijn als ontmoetingspunt voor de bewoners een belangrijk instrument voor het wijkgericht werken.

Wij onderschrijven het belang van wijk- en buurtgericht werken volledig. Daaraan geven wij, maar ook andere partijen, regelmatig nieuwe impulsen. Wij hebben in globale zin kennisgenomen van de genoemde ontwikkelingen in Hogeveen en krijgen stellig de indruk dat wij hier dezelfde ambities hebben en er zeker niet bij achterlopen. Dit amendement brengt ons wel tot de conclusie dat we de resultaten die wij boeken, beter voor het voetlicht moeten brengen, in bijvoorbeeld een voortgangsrapportage of Raadsinformatiebrief.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Beheer openbare ruimte		
Wegbeheeronderhoudsplan 2009-2012	ja	nee
Beheerplan Openbare Verlichting	ja	nee
Gemeentelijk Rioleringsplan	ja	nee
Kadernota Groen	ja	nee
Beheerplan Stedelijk Groen	ja	nee
Beheerplan Spelen	ja	nee
Beheerplan Bomen	ja	nee
Beheerplan Civiele Kunstwerken (kunstwerkenbeheeronderhoudsplan 2009-2012)	ja	nee
Beheerplan Verkeersborden en Straatmeubilair	ja	nee
Wijkgericht werken	ja	nee

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota 2008 en overige beleidsvoornemens ter realisering van de strategische visie.

Hieronder treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan zullen geven.

Intensiveringen

Het verhogen van de beeldkwaliteit gebied Stadshart (€ 40.000 in 2010 oplopend naar € 416.000 in 2016)

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota 2008 "Door keuze op koers" heeft de raad besloten om de beeldkwaliteit van de openbare ruimte in het gebied Stadshart te verhogen van "status quo" naar "basis" waarbij aansluiting wordt gezocht met de uitvoeringsplannen van Zeestad. Daarvoor is met ingang van 2010 € 40.000 oplopend naar € 416.000 in 2016 nodig. De beeldkwaliteit van de openbare ruimte in de overige delen van Den Helder blijft gehandhaafd op "status quo" (laag).

Convenant Wijkaanpak plus en bijbehorend fonds (€ 100.000 incidenteel)

Met het Convenant Wijkaanpak-plus met Woningstichting willen we via extra ingrepen de leefbaarheid en vitaliteit van buurten en wijken bevorderen, in fysieke en sociale zin. Besteding van convenantgelden wordt flexibel aangestuurd, waarbij bewonersorganisaties en wijkplatforms een belangrijke rol in de agendavorming hebben. Wij verwachten dat het convenant een positieve invloed heeft op bewonersparticipatie en op de samenwerking tussen gemeente en Woningstichting. Wij maken er 150.000 euro per jaar voor vrij, via een herschikking van middelen binnen de post wijkbeheer. In 2009 zal eenmalig €100.000 in het fonds gestort worden. De woningstichting draagt eenzelfde bedrag bij.

Onderhoud openbaar toegankelijk terrein Willemsoord (€ 150.000 structureel)

Het dagelijks onderhoud van het openbaar toegankelijk terrein Willemsoord wordt in opdracht van Willemsoord BV uitgevoerd en betaald. Op termijn zal het gebied (gedeeltelijk) openbaar terrein worden en het beheer en onderhoud onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

3.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Landschap Noord-Holland en Hoogheemraadschap.

3.6 Wat gaat het kosten?

Programma 3 - Beheer Openbare Ruimte												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Beheer Openbare Ruimte	-12.857	1.321	-13.383	784	-13.492	883	-13.879	905	-14.175	929	-14.481	953
Totaal programma voor bestemming	-12.857	1.321	-13.383	784	-13.492	883	-13.879	905	-14.175	929	-14.481	953
Mutaties in reserves	-87	170	0	242	0	18	0	18	0	18	0	18
Totaal programma na bestemming	-12.944	1.491	-13.383	1.026	-13.492	901	-13.879	923	-14.175	947	-14.481	971
Saldo	-11.453		-12.357		-12.591		-12.955		-13.228		-13.510	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 10.000N)

Nieuw beleid (€ 250.000 N)

Dit betreft onderhoud Willemsoord en uitvoering Convenant Wijkaanpak Plus, zie toelichting hiervoor.

Beheer openbare ruimte (€ 200.000 N)

Voor het verbeteren van het beeldkwaliteitsniveau en het wegwerken van achterstallig onderhoud is met ingang van 2006 € 300.000 olopend naar € 1.200.000 structureel vrijgemaakt. In 2008 is hiervan € 200.000 toegeedeeld aan het beheren van civiele kunstwerken zoals bruggen, duikers en viaducten. In het programma algemeen bestuur en middelen is voor de jaarschijf 2009 opnieuw een verhoging van € 200.000 verwerkt. In 2010 vindt de laatste verhoging van het budget plaats met € 100.000. Zodra het meerjarenperspectief ruimte biedt, kan deze worden ingezet om het beheer van de openbare ruimte verder te verbeteren². De komende periode wordt benut om in het 'Onderhoudsplan Openbare Ruimte 2009'³ de gestelde kaders op te nemen en de prioriteiten te bepalen.

Eenmalige uitvoering in 2008 (€ 700.000 V)

In 2008 is een bijdrage verstrekt voor de N9 (€ 450.000) en is een bedrag voor de realisatie van de afslag Langevliet/De Riepel (€ 250.000) vrijgemaakt.

Overige (€ 260.000 N)

De provinciale bijdrage (€ 104.000 N) voor de Zanddijk is vervallen. Kinderboerderij Mariendal heeft met ingang van 2009 kapitaallasten (€ 35.000 N). Overige afwijkingen (met name uren € 120.000N).

Reserves (€ 224.000 N)

In 2008 is € 450.000 bijgedragen aan de N9. Hiervoor is in 2008 € 225.000 aan de algemene reserve onttrokken.

² Uitgangspunt Voorjaarsnota 2007

³ Uitgangspunt Voorjaarsnota 2008: beeldkwaliteit gebied Stadshart verhogen van 'status quo' naar 'basis'. De beeldkwaliteit van de openbare ruimte in de overige delen van Den Helder blijft gehandhaafd op 'status quo' (laag)

Programma 4: Stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder: Wethouder B. Fritzsche

4.1 Inleiding.

Om uitvoering te geven aan de Strategische visie 2020 heeft de gemeenteraad in 2007 besloten de focus te richten op een drietal gebieden: haven, Willemsoord en stadshart. Er is gekozen voor een gebiedsgerichte integrale aanpak van de opgaven ten aanzien van economie, leefmilieu en infrastructuur. Die aanpak levert gebiedsprogramma's op met sociale en ruimtelijke activiteiten en projecten. Het Uitwerkingsplan Stadshart is het gebiedsontwikkelingsprogramma voor het Stadshart en Willemsoord. Afstemming en samenhang in de aanpak van deze gebieden is immers naar inhoud en plannen een voorwaarde voor een succesvolle ontwikkeling.

Het programma Stedelijke Vernieuwing omvat daarnaast de stedelijke vernieuwingsactiviteiten in Nieuw Den Helder en in de Stelling.

4.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Het uitwerkingsplan geeft inzicht in de maatregelen die de komende vijftien jaar worden genomen om het stadshart de benodigde kwaliteitsimpuls te geven. De maatregelen moeten ervoor zorgen dat het Stadshart een compleet winkelapparaat krijgt met eigentijdse culturele en maatschappelijke voorzieningen en woningbouw in een aanvullend segment en in een bijzonder woonmilieu. In 2009/2010 wordt een programma ontwikkeld met 240 woningen en 1550 m² commerciële functies. Daarnaast omvat het uitwerkingsplan een sociaal en cultureel programma als aanvulling op de veelal fysiekeconomische benadering met als doel sociale zwakte tegen te gaan door inwoners maatschappelijk betrokken te krijgen en mee te laten doen aan de samenleving. De doelstellingen en de beoogde effecten van de stedelijke vernieuwing in Den Helder zijn vastgelegd in het door de raad vastgestelde MeerjarenOntwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2005-2009.

4.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

De doelstellingen voor en de visie op de drie stedelijke vernieuwingsgebieden zijn vastgelegd in het MeerjarenOntwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2005-2009 (2005), structuurplan Stadshart Den Helder 2020 (2005), het Uitwerkingsplan Stadshart (2008), het wijkplan Texelstroomlaan en omgeving (2005) en de Structuurvisie De Stelling op herhaling (2003). Deze nota's vormen samen met kaderstellende nota's voor specifieke beleidsterreinen, zoals de parkeervisie (2008), het kader waaraan de plannen en activiteiten van Zeestad CV/BV en Willemsoord BV worden getoetst.

4.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten.

Met de besluitvorming in 2007 zijn de projecten vastgelegd waaraan het geld wordt besteed en die worden uitgevoerd door Zeestad CV/BV. In het jaarplan 2009 legt Zeestad CV/BV de activiteiten voor 2009 vast.

2009 is het laatste jaar van de ISV2-periode. Zeestad CV/BV voltooit in 2009 de projecten die in 2007 in het bestedingsvoorstel zijn vastgelegd. De afrekening van de ISV2 subsidie vindt plaats in 2010. Op de middelen binnen het programma Stedelijke Vernieuwing wordt in 2009 € 1,58 mln in mindering gebracht ter uitvoering van het in 2007 genomen raadsbesluit om € 6,9 mln in te brengen in de commanditaire vennootschap Zeestad CV en in de meerjarenraming het programma SV met € 1,96 mln (2008) en € 1,58 mln (2009) te verlagen ten gunste van de algemene reserve.

In september 2008 vindt besluitvorming plaats over het Uitwerkingsplan Stadshart. De komende jaren zullen daarbinnen de projecten stadspark, tweede halter Spoorstraat, Spoorstraat Noord, verplaatsing schouwburg en Willemsoord Zuid worden opgepakt. In november 2008 is er inzicht in de activiteiten die met betrekking tot deze projecten in 2009 kunnen worden uitgevoerd met de daarvoor beschikbare middelen (€ 2,5 mln). Voorafgaand aan de toekenning van de gemeentelijke bijdrage aan Zeestad CV/BV voor 2009 zal het voorstel eerst in de raadscommissie S&B worden besproken.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Vorbereiding Meerjarenprogramma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014	ja	ja
Vorbereiding en (start) besluitvorming (deel)bestemmingsplannen als uitwerking van het Uitwerkingsplan Stadshart en in aansluiting op het in 2008 vast te stellen bestemmingsplan Stadshart.	ja	Ja
Afronding uitvoering ISV2-programma	ja	Ja
Ontwikkeling projecten Lidwina, Molenplein, HOED, Pakhuis, Melkfabrieken Kop Beatrixstraat door Zeestad CV/BV	ja	Ja
Afronding project Marsdiepstraat		nee
Vorbereiding door Zeestad van de uitvoering eerste projecten van het Uitwerkingsplan	ja	Ja

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota 2008 en overige beleidsvoornemens ter realisering van de strategische visie.

Hieronder treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan zullen geven.

Intensivering

Realisatie uitwerkingsplan Stadshart (€500.000)

In de Voorjaarsnota 2008 is besloten om binnen het programma Stedelijke Vernieuwing in 2009 € 2.500.000 (waarvan € 500.000 als beleidsintensivering) beschikbaar te stellen voor de realisatie van het Uitwerkingsplan Stadshart.

Stedelijke vernieuwing: cultureel-sociale impuls Stadshart/Willemsoord (€ 175.000 2009 en 2011, € 275.000 2010 en € 125.000 in 2012)

De activiteiten dragen bij aan het geformuleerde strategisch beleid m.b.t. Stadshart en Willemsoord en de geplande investeringen in niet-fysieke maatregelen als onderdeel van het Uitwerkingsplan Stadshart. Het betreft een korte termijn programma waarvoor Zeestad ook financiële middelen inbrengt. Vanaf 2013 zal de impuls "terugzakken" naar € 75.000 structureel (voor de dagopvang voor daklozen).

Externe advisering (€50.000)

In 2008 is eenmalig budget beschikbaar gesteld t.b.v. inhuur expertise strategisch plan "Op eigen kracht naar resultaat". De inhuur zal in beperktere mate ook in 2009 noodzakelijk zijn. In 2009 wordt daarom, net als in 2008, een eenmalig budget van € 50.000 beschikbaar gesteld aan het programma Algemeen bestuur.

4.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Gebiedsontwikkeling kan de gemeente niet alleen. Daarvoor heeft de gemeente partners nodig. Binnen de stuurgroep Stedelijke Vernieuwing zijn naast de gemeente ook de provincie Noord-Holland, het ministerie VROM en de marine vertegenwoordigd. Naast deze overheidspartijen heeft de gemeente in de verschillende gebieden ook marktpartijen als partner. Voor de realisering van de drie prioritaire projecten in het Stadshart wordt samengewerkt met de ontwikkelaars Proper-Stok Groep, Synchroon en Woningstichting Den Helder (verenigd in Maritieme Stad BV). Woningstichting Den Helder is als eigenaar van een aanzienlijk deel van het woningbestand in Nieuw Den Helder ook in dat gebied partner in ontwikkeling.

4.6 Wat gaat het kosten?

Programma 4 - Stedelijke Vernieuwing												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Stedelijke Vernieuwing	-10.399	1.286	-2.864	509	-3.256	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
Totaal programma voor bestemming	-10.399	1.286	-2.864	509	-3.256	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
Mutaties in reserves	-450	4.001	-1.960	408	-1.580	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-10.849	5.287	-4.824	917	-4.836	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
Saldo	-5.562		-3.908		-4.836		-4.982		-4.899		-4.867	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (901.000N)

Nieuw beleid (€675.000 N)

Dit betreft het vrijmaken van €500.000 voor het uitwerkingsplan Stadshart en de cultureel sociaal impuls Stadshart/Willemsoord (€175.000). Zie toelichting hiervoor.

Stedelijke Vernieuwing (€450.000 N)

Voor de uitvoering van prioritaire projecten heeft Zeestad CV/BV in 2007 een gemeentelijke bijdrage van €6,9 mln. ontvangen. De algemene reserve is hiervoor tijdelijk aangesproken. In 2009 vindt de laatste terugstorting vanuit het programma Stedelijke Vernieuwing (€1,58 mln.) naar de algemene reserve plaats (raadsbesluit 26/2007). Met ingang van 2009 komt dan €450.000 voor het uitwerkingsplan Stadshart beschikbaar.

De Provincie Noord-Holland betaalt met ingang van 2009 de ISV-2 gelden bestemd voor stedelijke vernieuwing rechtstreeks aan Zeestad CV/BV. Deze gelden maken dus geen deel meer uit van de begroting van de gemeente Den Helder.

Eenmalige uitvoering in 2008 (€407.000 V)

Voor de inrichting van een deel van de Stelling Den Helder is in 2008 €407.000 beschikbaar gesteld. De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats onder verantwoordelijkheid van Zeestad CV/BV.

Overige (€182.000 N)

Voor de inhuur van expertise voor het strategisch plan 'Op eigen kracht naar resultaat' is in 2008 €190.000 beschikbaar gesteld aan het programma algemeen bestuur. In 2009 vindt inhuur in een beperktere mate plaats (€50.000). Per saldo een effect van €140.000 N.
Diverse afwijkingen (€42.000 N)

Reserves (€27.000 N)

In de Raad van 17 december 2007 is ingestemd met een voorstel om €407.000 in 2008 uit de reserve De Stelling te onttrekken ten behoeve van een inrichtingsvoorstel voor de Stelling Den Helder. In 2007 heeft de Raad ingestemd met het voorstel om €3,54 miljoen te onttrekken uit de Algemene Reserve voor de inbreng van een gemeentelijke bijdrage aan Zeestad CV/BV. Tevens is besloten om deze uitname in de jaren 2008 en 2009 weer terug te storten in de Algemene Reserve. Ten opzichte van 2008 is deze terugstorting in 2009 €380.000 lager.

Programma 5: Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Portefeuillehouder: Wethouder J. Boskeljon

5.1 Inleiding.

In dit programma ligt het accent op de fysieke ontwikkeling van de stad, hetgeen een randvoorwaarde is voor een goede sociale en economische ontwikkeling en structuur. Den Helder wil een aantrekkelijk woon-, leef- en vestigingsklimaat bieden. Uitvoering vindt vooral plaats door projecten of integrale gebiedsontwikkeling (zie Julianadorp, Duinzoom), veelal in samenwerking met externe partijen. De gemeente vervult daarbij vaak de regierol. De gemeente geeft de ruimtelijke kaders aan waarbinnen moet worden geopereerd.

5.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

We willen de kwaliteit van de stad versterken en haar potenties benutten om zo de werkgelegenheid te bevorderen en een behoorlijk voorzieningenniveau in Den Helder te behouden. Het aantal inwoners van Den Helder willen we minimaal stabiel houden. Inwoners moeten meer keuze op de woningmarkt krijgen en de uitstroom van koopkrachtige bewoners moet een halt worden toegevoerd. De Strategische Visie 2020 is daarvoor leidend.

De doelstellingen die in de Strategische Visie 2020 zijn gesteld willen we in één ruimtelijk samenhangend kader vertalen en daarmee voor de langere termijn de ruimtelijke structuur en ontwikkeling van Den Helder vastleggen. Dit ruimtelijk kader biedt de basis voor de verschillende gebiedsontwikkelingen in de stad.

Met (het vernieuwen van) de bestemmingsplannen plannen we de gewenste maatschappelijke, economische en volkshuisvestingsontwikkelingen en leggen we die vast. Daarnaast geeft een actueel bestemmingsplan rechtszekerheid en duidelijkheid. Doel is om vóór juli 2013 alle bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar te laten zijn. Dit is conform de verplichting vanuit de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening die op 1 juli 2008 van kracht is geworden.

Den Helder wil een aantrekkelijk woon- en leefklimaat realiseren. Door een verwachte voortgaande verdunning van de huishoudens zal de woningvoorraad kwantitatief moeten toenemen. Maar nog belangrijker is het maken van een kwaliteitsslag, die nodig is om concurrentiekracht te ontwikkelen. De vergrijzing speelt een essentiële rol bij de realisatie van het toekomstige woningbouwprogramma. Er liggen belangrijke opgaven voor de afstemming van wonen, welzijn en zorg. Ook hier zijn de externe partijen van cruciaal belang om de doelen te bereiken. Het gaat dan onder meer om de woningcorporaties. De gemeente wil zich verder ontwikkelen als een betrouwbare partner. Daarom willen we verder gaan met het maken van prestatieafspraken met in het bijzonder de woningcorporaties en de zorgsector, zodat er helderheid is over wat de gemeente, woningcorporaties en de zorgsector over en weer van elkaar mogen verwachten. Den Helder streeft een flexibel en markt gestuurd bouwprogramma na. In de periode tot 2010 moeten minimaal 2.000 woningen worden gerealiseerd, waarvan gemiddeld 30% in de sociale huursector met woonkeur; 25% (middel-)dure huur- en koopwoningen met woonkeur en 45% duurdere huur- en koopwoningen. We willen meer mogelijkheden creëren om starters op de woningmarkt aan een (koop)woning te helpen.

5.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Nota Wonen Den Helder (2003), Nota Wonen, Welzijn en Zorg "Den Helder Vitaal" (2005), Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland (2006), Prestatieafspraken met de woningcorporaties (2007) Bouwprogramma Den Helder 2006 – 2015, Meerjaren Ontwikkelings Programma Stedelijke Vernieuwing 2005 t/m 2009 (MOP), Structuurplan Stadshart, Structuurvisie Julianadorp (2007), Havenvisie (2006), Duinzoomvisie, Plan van aanpak "Actualisatie van bestemmingsplannen" (2007).

Het volkshuisvestingsbeleid in onze gemeente is vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Nota Wonen Den Helder;
- Nota Wonen, Welzijn en Zorg "Den Helder vitaal";
- Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland;
- Prestatieafspraken met Woningstichting Den Helder.

5.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten.

Actualisering Nota Wonen Den Helder.

De geactualiseerde Nota Wonen bevat smartgeformuleerde doelstellingen voor wat betreft planning en prioriteitsstelling van de woningbouwopgave op stedelijk- en op wijkniveau, dit mede in relatie tot starters, wonen en zorg. De opgave voor de Nota Wonen is om zo goed mogelijk te voldoen aan één van de hoofddoelstellingen van de Strategische Visie: het bieden van een grote variëteit aan ruim opgezette, groene woonmilieus die tegemoet komt aan de vraag van (potentiële)inwoners, met aandacht voor bijzondere woonlocaties. Hiermee kan ook het vertrek van inwoners en een inwonersdaling tegengegaan worden. Ook legt de nota de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het kader van het volkshuisvestingsbeleid vast, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Hiermee wordt uitwerking gegeven aan de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. De resultaten van het in 2008 te houden regionale woningmarktonderzoek vormen een belangrijk deel van de input voor de te actualiseren Nota Wonen Den Helder. De nota zal begin 2009 aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Afspraken met betrekking tot bijzondere woonvormen

Op 20 maart 2008 werden de tussen de gemeente en Woningstichting Den Helder gemaakte wederzijdse afspraken door ondertekening ervan door beide partijen bekrachtigd. De afspraken behelzen het aantal te bouwen, te verbouwen en te slopen woningen in de periode tot en met 2010. De afspraken met betrekking tot bijzondere woonvormen komen in 2009 aan bod.

Het bouwen van containerwoningen.

In de Nota Wonen en in de Nota Wonen, Zorg en Welzijn "Den Helder vitaal" is de huisvesting van bijzondere doelgroepen als beleid opgenomen. Dit beleid is geïmplementeerd in de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. Het bieden van containerwoningen maakt hiervan deel uit. Tot nu toe is het om verschillende redenen niet gelukt om een locatie voor containerwoningen te vinden. We willen een doorbraak voor het bouwen van containerwoningen bewerkstelligen. Hiervoor worden een tweetal locaties in onze gemeente op haalbaarheid onderzocht. Concrete planuitwerking en uitvoering worden, in samenwerking met de Woningstichting, in 2009 ter hand genomen. Dit kan voor de gemeente financiële consequenties hebben. Hierover komt in de loop van 2008 meer duidelijkheid.

Structuurvisie Den Helder

Door het college is besloten tot het opstellen van een Structuurvisie voor Den Helder. De structuurvisie geeft een ruimtelijke vertaling van visie en doelstellingen zoals die zijn geformuleerd in de Strategische Visie 2020 en biedt een samenhangend, overkoepelend kader voor de gebiedsontwikkelingen. Het planproces is in augustus gestart en zal doorlopen tot begin 2009. De Structuurvisie wordt in het voorjaar van 2009 ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Actualiseren bestemmingsplannen

In maart 2007 heeft de raad het plan van aanpak "actualiseren Bestemmingsplannen 2007" vastgesteld. De prestaties zijn geënt op dit plan van aanpak in combinatie met een aantal kleine verschuivingen. Deze verschuivingen hebben vooral betrekking op de planvorming die nog plaatsvindt over het Stadshart en de Oude Rijksweg Willemsoord. De plannen voor deze gebieden zijn daarom een jaar naar achteren verschoven. Door het samenvoegen van het plangebied voor Julianadorp aan Zee Noord met het plan Julianadorp aan Zee Zuid-West en het uitbesteden van de plannen voor de oude rijksweg, en het gebied Stadshart West wordt de verschuiving naar achteren in tijd gecompenseerd. Hierdoor komt de verplichting vanuit de nieuwe Wet ruimtelijke ordening om vóór juli 2013 alle bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar te hebben, niet in gevaar.

Per 1 juli 2008 is een groot gedeelte van de Wet ruimtelijke ordening van kracht geworden, per 1 juli 2009 wordt het verplicht de bestemmingsplannen digitaal op te stellen conform landelijke richtlijnen IMRO 2008 met de bijbehorende ministeriële regelingen. Ook de raad zal het bestemmingsplan dan digitaal moeten vaststellen.

Projectbesluiten

Los van het actualiseren van bestemmingsplannen zullen op grond van in strijd met het ter plekke vigerende bestemmingsplannen ingediende bouwplannen ook voor die gevallen waarin de raad wil meewerken projectbesluiten gevoerd worden. Deze projectbesluiten dienen binnen een jaar gevolgd

worden door een postzegelbestemmingsplan. De aantallen zijn op dit moment nog niet in te schatten aangezien de wet recent is ingevoerd.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting		
Opstellen structuurvisie Den Helder	nee	ja
Uitvoering procesafspraken 3. Regionale Woonvisie Kop van N-H: Regionaal woningmarktonderzoek.	ja	ja
Uitvoering procesafspraken 4. Regionale Woonvisie Kop van N-H: Vaststelling geactualiseerde Nota Wonen Den Helder.	ja	ja
Uitvoering procesafspraken 6. Regionale Woonvisie Kop van N-H: Prestatieafspraken met de woningcorporaties.	ja	ja
Uitvoering procesafspraken 10. Regionale Woonvisie Kop van N-H: Het creëren van een eenduidig woonruimteverdelingsysteem voor de regio Kop van Noord-Holland.	ja	nee
Het bouwen van containerwoningen.	ja	nee
Bestemmingsplannen		
-Vaststelling		
Stadshart Centrum 2009	ja	ja
Julianadorp Oost 2009	ja	nee
Van Galenbuurt 2009	ja	nee
Noorderhaven 2009	ja	nee
Julianadorp Noord 2009	ja	nee
Nieuw Den Helder Noord 2009	ja	nee
Bestemmingsplannen		
-Concept- bestemmingsplannen in 2009 in concept gereed		
Stadshart West 2010	ja	ja
Oude rijkswerf Willemsoord 2010	ja	ja
Nieuw Den Helder Midden 2010	ja	nee
Stadshart Zuid 2010	ja	ja
De Dogger 2010	ja	nee
Julianadorp aan Zee 2010	ja	nee
Projectbesluiten	ja	nee
Postzegelbestemmingsplannen	ja	nee

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota

Onderstaand treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan geven.

Intensiveringen

Uitbreiding formatie bouw- en woningtoezicht

Om uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke VROM-taken is op basis van de conceptnota 'Bouwhandhaving' gebleken dat extra formatie nodig is. Daarnaast zijn de vele ontwikkelingen in de stad aanleiding om de formatie (fasegewijs) met 8 fte uit te breiden. Door deze uitbreiding kan met voldoende handhaving capaciteit een hogere kwaliteit van handhaving en veiligheid van de bouwactiviteiten gerealiseerd worden.

De kosten bedragen € 90.000 in 2009 oplopend naar € 360.000 in 2012.

Ombuigingen

Doorlichten van de bezittingen

Op 26 mei 2008 heeft de gemeenteraad de Nota Grond- en Vastgoedbeleid vastgesteld. De doelstelling van de Nota Grond- en Vastgoedbeleid is om een samenhangende visie op het grond- en vastgoedbeleid te geven. De gemeenteraad bepaalt met deze nota haar beleidskaders en stelt het college in staat om binnen deze kaders regisserend en ondernemend deel te nemen aan de ontwikkeling van de stad.

In de nota wordt ten aanzien van de **vastgoedportefeuille** onder meer de volgende keuzes gemaakt:

- De gemeente houdt vastgoed alleen aan als het onderdeel is van een ruimtelijke ontwikkeling en als er een breed maatschappelijk belang mee wordt gediend.
- In overige gevallen wordt het vastgoed afgestoten. Het grond- en vastgoedbedrijf zal gelijkmatig en getemporiseerd afstoten, zodat de markt niet wordt overspoeld met aanbod en de gemeente grip houdt op de bewegingen in de markt.

De gemeentelijke vastgoedportefeuille zal als gevolg van deze keuzes de komende jaren krimpen en de gemeente zal zich beperken tot vastgoedtaken die maatschappelijke meerwaarde hebben.

Door het afstoten van niet-noodzakelijk vastgoed zal het exploitatiesaldo (incidenteel) voordeliger worden. Dit effect is al verwerkt in de actuele meerjarenbegroting. Uit inventarisatie blijkt dat het waardepotentieel in de vastgoedportefeuille te becijferen is op ongeveer €3,3 miljoen. Dit potentieel zal gefaseerd gerealiseerd worden en is als volgt over de jaren verdeeld: voor 2009 €400.000, voor 2010 €700.000, voor 2011 €1 miljoen en voor 2012 €1,2 miljoen.

5.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Rijkswaterstaat, Provincie, Hoogheemraadschap, inwoners Den Helder, sleutelfiguren werken, wonen, recreëren, landschap, externe adviseurs, woningbouwcorporaties, provincie, regiogemeenten, zorgsector, Zeestad.

5.6 Wat gaat het kosten?

Programma 5 - Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	-15.244	12.319	-10.892	9.669	-8.444	7.886	-8.262	7.829	-12.340	12.044	-8.088	7.850
Totaal programma voor bestemming	-15.244	12.319	-10.892	9.669	-8.444	7.886	-8.262	7.829	-12.340	12.044	-8.088	7.850
Mutaties in reserves	-417	777	0	20	0	15	0	14	0	13	0	13
Totaal programma na bestemming	-15.661	13.096	-10.892	9.689	-8.444	7.901	-8.262	7.843	-12.340	12.057	-8.088	7.863
Saldo	-2.565		-1.203		-543		-420		-282		-224	

Overeenkomstig de Voorjaarsnota 2008 zijn de leges bouwvergunningen met 3,3% verhoogd.

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€665.000V)

Nieuw beleid (€310.000 V)

Dit betreft uitbreiding van formatie bouw- en woningtoezicht (€90.000N) en verkoop van bezittingen (€400.000 V). Zie toelichting hiervoor.

Enmalige uitvoering in 2008 (€518.000 V)

Invoering van de WABO (€70.000) en bouwgrondexploitatie (€448.000).

Overige (€163.000N)

Diverse afwijkingen (met name doorbelasting kostenplaatsen, €163.000)

Reserves (€5.000N)

Programma 6: Verkeer en Vervoer

Portefeuillehouder: wethouder C.J.M. Hienkens

6.1 Inleiding.

Het verkeer op de Helderse wegen zal de komende jaren gaan toenemen door de autonome en reguliere groei van het autobezit. Daarnaast zal het vervoer van goederen vanuit en naar Den Helder intensiever worden. De ontwikkelingen op bedrijventerrein Kooypunt en in de haven liggen hieraan ten grondslag. In dat licht moet de doorstroom op de verschillende wegen nader worden bestudeerd. Dit in relatie tot de verkeersveiligheid op diverse wegen. Hiervoor is een nieuw verkeersmodel een uitstekend instrument. Daarnaast wil de gemeente het fietsverkeer binnen de gemeente bevorderen. Het interne vervoer vindt op dit moment vaak met de auto plaats, terwijl de fiets vaak een prima alternatief kan zijn. Een integrale benadering van de verkeers- en vervoerssituatie in Den Helder is nodig om samenhangende oplossingen te kunnen bieden.

6.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

We streven naar:

- Verbetering en optimalisatie bereikbaarheid.
- Infrastructuur die is afgestemd op de functie van centrumgemeente en die past bij de geplande woningbouwproductie en bij de economische ontwikkeling.
- Aanpak van verkeersonveilige locaties.
- Het oplossen van verkeersknelpunten en het realiseren van ontbrekende schakels.
- Parkeerregulerende maatregelen in de binnenstad, periferie binnenstad en haven.
- Aanleg van een nieuwe, verkeersveilige infrastructuur Julianadorp-Oost, inclusief parkeervoorzieningen.
- Betrekken van de regionale partners bij het verkeer en vervoer beleid.

6.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Wegenbeheersplan en Beheerplan Openbare Ruimte, Wegennetvisie "Duurzaam Veilig (juli 2000), Parkeervisie/parkeernota (2008), Havenvisie (2006), 'Gaan voor Goud' (2008), Structuurvisie Julianadorp aan Zee, Structuurplan Stadshart.

6.4 Wat gaan we daarvoor doen, de producten.

Gemeentelijk verkeer en vervoer plan (GVVP)

In 2007 is de bestuursopdracht voor het opstellen van een gemeentelijk verkeer en vervoerplan vastgesteld. In het najaar van 2008 zal met de opstelling van het plan worden begonnen, parallel aan de ontwikkeling van de Structuurvisie Den Helder.

Het verkeer en vervoerplan schetst een samenhangend beleidskader voor de (weg)infrastructuur in de periode tot 2020 en geeft een meerjareninfrastructuurprogramma (MIP). Het GVVP wordt begin 2009 ter vaststelling aangeboden.

TESO

In het rapport 'Gaan voor Goud of voor behoud' is een aantal concrete maatregelen opgenomen om de verkeersopstopping op te heffen. De korte termijnmaatregelen worden in 2008 concreet uitgewerkt en vervolgens uitgevoerd. Voor deze korte termijnmaatregelen zijn al in de Voorjaarsnota 2007 gelden beschikbaar gesteld. Alle maatregelen worden getoetst aan de lange termijnmaatregel 'Gaan voor Goud', een havenuitbreiding aan de noord(oost)zijde, inclusief verplaatsing van de TESO veerhaven.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Verkeer en Vervoer		
Vaststellen gemeentelijk verkeer en vervoerplan	ja	ja
Diverse maatregelen TESO binnen de gebiedsontwikkeling Haven.	ja	ja
Besluit over invoeren parkeerregulerende maatregelen in het havengebied; te beginnen rondom de TESO-veerhaven	ja, III 3.1.c	
Besluit over invoeren parkeerregulerende maatregelen Van Galenbuurt (Lidwina) en Sluisdijkbuurt na overleg met bewoners	ja, IV 4.2.	
Besluit mogelijke herinrichting Langevliet/Nieuweweg tot erftoegangsweg		
Onderzoeken mogelijkheden herinrichting gedeelte Middenweg	ja, IV 4.2.g	
Aanleg nieuw tracé Luchthavenweg		
Blaauwe zones op 3 parkeerterreinen	ja, IV 4.6.	
Update verkeersmodel Den Helder		
Beveiligen oversteekplaats Torplaan		
Onderzoek naar inzet GOA's voor parkeerbeheer		

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota

Onderstaand treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan geven.

Intensiveringen

Parkeren – handhaven Blaauwe zones (max. €230.000 per jaar, 2 jaar)

In 2005 heeft de raad besloten tot het tijdelijk instellen van blauwe zones op drie parkeerterreinen in het centrum in verband met sloop- en bouwwerkzaamheden in de binnenstad. Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota heeft de raad wederom besloten de blauwe zones te handhaven. In 2009 zal een deel van de Blaauwe Zones komen te vervallen vanwege aanleg 1^e fase stadspark.

Het gemeentelijk verkeersmodel zal worden vernieuwd teneinde voor de huidige en toekomstige plannen in Den Helder een betere inschatting te kunnen maken van de effecten op het verkeer.

Oversteekplaats Torplaan (€ 13.000 incidenteel)

De oversteekplaats op de Torplaan wordt voorzien van een attentieverhogende apparatuur zodat de voetgangers veiliger over kunnen steken.

Middenweg, groot onderhoud en reconstructie (investering € 1,990 mln., € 140.000 structureel)

Deze herinrichting omvat de vervanging van de riolering en de wegconstructie. De Middenweg wordt tussen de Sportlaan en de rotonde nabij de Watertoren gereconstrueerd en voorzien van een middenberm, inclusief bomen. Deze post betreft kapitaallasten welke pas in 2010 opkomen.

Update gemeentelijk verkeersmodel (€ 131.000 in 2009)

Het gemeentelijk verkeersmodel is een instrument om de effecten van bouwplannen, wijzigingen in de infrastructuur, milieueffecten etc. door te kunnen rekenen naar de toekomst. Het huidige model is gedateerd en moet in 2009 worden vernieuwd om op betrouwbare wijze berekeningen uit te kunnen voeren.

Ombuigingen

Parkeerbeheer (€ 100.000 structureel)

Voor het uitvoeren van het parkeerbeheer is een contract afgesloten met een parkeerbedrijf. Onderzocht gaat worden of het mogelijk is het toezicht op het parkeren door medewerkers van de gemeente (handhavers openbare ruimte) te laten uitvoeren. Door een flexibeler inzet van onze medewerkers wordt een efficiencyvoordeel van € 100.000 verwacht.

6.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Europese, rijks-, provinciale en regionale overheden en samenwerkingsverbanden, vervoerders
Marktpartijen en bedrijfsleven

6.6 Wat gaat het kosten?

Programma 6 - Verkeer en Vervoer												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Verkeer en Vervoer	-1.671	982	-1.812	1.187	-2.011	1.232	-1.885	1.279	-1.922	1.559	-1.968	1.612
Totaal programma voor bestemming	-1.671	982	-1.812	1.187	-2.011	1.232	-1.885	1.279	-1.922	1.559	-1.968	1.612
Mutaties in reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-1.671	982	-1.812	1.187	-2.011	1.232	-1.885	1.279	-1.922	1.559	-1.968	1.612
Saldo	-689		-624		-779		-605		-363		-356	

Cf. de Voorjaarsnota 2008 zijn de parkeerinkomsten met 3,3% verhoogd.

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 154.000 N)

Nieuw beleid (€31.000 N)

Dit betreft het gemeentelijk verkeersmodel en het te verwachten efficiencyvoordeel op parkeerbeheer, zie toelichting hiervoor.

Overige (€ 123.000 N)

Met name als gevolg van meer-uren.

Reserves

Niet van toepassing.

Programma 7: Milieu

Portefeuillehouder: Wethouder J. Boskeljon

7.1 Inleiding.

Binnen dit programmaonderdeel voeren we de door het Rijk aan het gemeentebestuur opgedragen wettelijke milieutaken uit. Een en ander met het oog op de instandhouding en de verbetering van de kwaliteit van het de leefomgeving. Dit product omvat o.a. de bescherming en sanering van de bodem, het water en de atmosfeer, de inzameling van afvalstoffen en afvalwater via de riolering, de beheersing van geluidhinder, het voeren van een klimaatbeleid en de bescherming tegen overlast. We maken voorstellen met betrekking tot de vertaling van rijks- en provinciaal beleid naar de gemeente, het opstellen van plaatselijk beleid en de uitvoering van hieruit voortvloeiende taken.

7.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Bodembeleid

Voorkomen van stagnatie in de stedelijke ontwikkelingen door verontreinigde bodems en knelpunten als gevolg van de bodemkwaliteit weg te nemen.

Geluid- en luchtbeleid

Voldoen aan de wettelijke normen, onder meer door uitvoering te geven aan de Nota Geluidbeleid en het Besluit Luchtkwaliteit 2005.

Waterbeheer

Het ontwikkelen van een veilig, ecologisch gezond watersysteem met een hoge belevingswaarde. In het uitvoeringsprogramma van het Waterplan 'Waterbreed' is een maatregelenpakket voor de binnenwateren van Den Helder met bijbehorende planning opgenomen.

Terugdringen van energiegebruik via innovatieve (woningbouw)projecten

Uitvoering geven aan het Klimaatconvenant afgesloten met het rijk en de provincie door maatregelen op het gebied van duurzaam bouwen en duurzame stedenbouw, gericht op energiereductie en 'groene stroom'.

Afval

Streven naar een duurzame en efficiënte afvalinzameling. In de eerste helft 2009 willen we de vervanging van bovengrondse door ondergrondse containers voor rest- en GFT-afval afronden.

7.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Klimaatakkoord Gemeenten en Rijk 2007-2011, Strategische visie 2020, Lokaal Klimaatbeleid, provinciale Deelverordening duurzameenergiepakket Noord-Holland, Meerjaren Ontwikkelingsprogramma 2005-2009 en Waterbreed, waterplan voor Den Helder.

7.4 Wat gaan we daarvoor doen, de producten.

Nota Duurzaam Den Helder

Den Helder heeft de ambitie zich te profileren als duurzame gemeente en als vestigingsplaats voor bedrijvigheid in de sectoren duurzame energie en kennistechnologie. In 2008 wordt hiervoor de nota Duurzaam Den Helder voorbereid en deze wordt begin 2009 ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. In de nota worden voor alle aspecten van duurzaamheid de kansen voor Den Helder aangegeven en vertaald in een meerjarenprogramma met concrete uitvoeringsmaatregelen.

Uitvoering Duurzaamheidsprogramma

Het implementatieprogramma duurzaamheid betreft informatie en kennisoverdracht en vertaling naar de uitvoeringspraktijk van het duurzaamheidsbeleid.

Uitvoering klimaatbeleid

In antwoord op het klimaatakkoord tussen het rijk en de VNG wil Den Helder met het in 2008 vastgestelde klimaatbeleids- en uitvoeringsprogramma een bijdrage leveren aan het beperken van de gevolgen van klimaatverandering. Voorts sluit de gemeente hiermee aan op rijks en provinciale subsidiestromen. Het programma richt zich met name op het terugdringen van broeikasgasproductie door energiebesparing en duurzame energietoepassingen binnen de gemeentelijke organisatie, woningen en bedrijven.

Vaststelling subsidieregeling energiebesparing

Ter ondersteuning van het gemeentelijke klimaatbeleid stelt de provincie gedurende 2008 t/m 2012 jaarlijks een budget beschikbaar aan de gemeente voor energiebesparende maatregelen en duurzame energie toepassingen binnen de bestaande woningbouw van Den Helder. Voor het beschikbaarstellen van deze subsidie aan eigenaren/bewoners wordt een subsidieregeling vastgesteld en uitgevoerd.

Uitvoering ISV-bodemsaneringsprogramma

Om stagnatie in de stedelijke ontwikkeling als gevolg van bodemverontreiniging te voorkomen stelt de provincie ISV middelen beschikbaar voor bodemonderzoek en sanering. Met name in het stadshart is afgelopen jaren achterstand ontstaan die eind 2008 en 2009 wordt ingelopen. Daarnaast wordt aan de hand van spoedlocatie-onderzoek het ISV-bodemprogramma 2010-2014 voorbereid.

Uitvoering Waterbreed projecten

Samen met het Hoogheemraadschap zijn onderzoeken uitgevoerd en projecten voorbereid voor het scheiden van de watersystemen. Met de verworven subsidies is het mogelijk natuurontwikkeling (aanleg natuurvriendelijke oevers) en recreatieve elementen (doortrekken kanoroute naar de Stelling) in de uitvoeringsprojecten 2009 e.v. op te nemen.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Milieu		
Vaststelling nota Duurzaam Den Helder	nee	ja
Uitvoering Duurzaamheidsprogramma	nee	ja
Uitvoering klimaatbeleid	nee	ja
Vaststelling subsidieregeling energiebesparing	nee	ja
Uitvoering ISV-bodemsaneringsprogramma	ja	ja
Uitvoering Waterbreed projecten	ja	ja
Opstelling Milieujaarprogramma en milieujarverslag	nee	nee

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota 2008 en overige beleidsvoornemens ter realisering van de strategische visie.

Hieronder treft u de ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan zullen geven.

Ombuigingen

Kosten beheer openbare ruimte Willemsoord opnemen in afvalstoffen (€ 45.000 structureel)

Bij de intensivering is het voorstel om jaarlijks een bedrag van € 150.000 beschikbaar te stellen voor het dagelijks beheer en onderhoud van het (gedeeltelijk) openbaar toegankelijk terrein van Willemsoord. 30% van deze kosten kunnen worden doorgerekend in het afvalstoffentarief. Dit betekent een opbrengst van € 45.000.

7.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Inwoners van Den Helder, projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties, bedrijven, provincie en rijk (SenterNovem), hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

7.6 Wat gaat het kosten?

Programma 7 - Milieu												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Milieu	-13.203	13.541	-12.958	13.503	-13.876	14.142	-14.037	14.238	-14.607	14.753	-15.225	15.311
Totaal programma voor bestemming	-13.203	13.541	-12.958	13.503	-13.876	14.142	-14.037	14.238	-14.607	14.753	-15.225	15.311
Mutaties in reserves	-31	20	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-13.234	13.561	-12.958	13.527	-13.876	14.142	-14.037	14.238	-14.607	14.753	-15.225	15.311
Saldo	327		569		266		201		146		86	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 279.000N)

Afval (afvalstoffenheffing) (€ 100.000 N)

Eind 2008 worden de laatste ondergrondse containers geplaatst. Naast afwijkingen op het product Huishoudelijk Afval worden ook afwijkingen op de kwietschelding afvalstoffenheffing (€ 165.000 N) en 30% van de reinigingskosten Schone Straat (€ 65.000 V) verwerkt in de egalisatievoorziening. Het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt in 2009 niet verhoogd. De stand van de voorziening bedraagt ultimo 2009 € 1,4 mln.

Riool (€ 125.000 N)

De omslagrente is met 0,5% verhoogd. Met een boekwaarde van de riolering van € 25 miljoen leidt dit tot hogere kapitaallasten ad € 125.000. Het tarief voor rioolrecht wordt in 2009 naast de trendmatige verhoging extra verhoogd met 4,2%. De totale stijging komt daarmee op 7,5%. Voor de periode 2009-2012 zal een nieuw meerjarenrioleringsplan worden vastgesteld. Op basis daarvan kan worden beoordeeld of het huidige beleid van 4,2% verhoging tot en met 2017 moet worden voortgezet. Verschillen tussen baten en lasten binnen het product Riolering worden afgewikkeld via de egalisatievoorziening Riolering. De voorziening bedraagt ultimo 2009 € 4,9 miljoen.

Overig (€ 54.000 N)

Diverse afwijkingen € 54.000 N

Reserves (€ 24.000 N)

Diverse kleine wijzigingen (€ 24.000 N).

Programma 8: Onderwijs & jeugd

Portefeuillehouder: wethouder L.R.E.P. Smit / wethouder C.J.M. Hienkens

8.1 Inleiding

In de gemeentelijke visie moeten kinderen en jongeren zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, verantwoordelijke, zorgzame, competente en democratisch ingestelde inwoners van onze stad. De gemeente richt zich op het realiseren van de doelstellingen die voortkomen uit deze visie, voert de regie over het jeugdbeleid in het algemeen en heeft wettelijke taken in het onderwijs-achterstandenbeleid (voorschoolse educatie en schakelklassen), het terugdringen van voortijdige schoolverzuim, het leerlingenvervoer en de onderwijshuisvesting. Jeugd en gezin vormen speerpunten in het huidige kabinetsbeleid; kabinet en gemeenten delen de opvatting dat gemeenten hierin een cruciale rol hebben. In 2009 liggen de prioriteiten bij het preventief jeugdbeleid. Het rijk faciliteert gemeenten met een aantal financiële maatregelen.

8.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

We willen met ons jeugd- en onderwijsbeleid het volgende bereiken:

- Een sluitende keten van onderwijs- en jeugd(gezondheids)zorgvoorzieningen, waaronder de vorming van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), dat waarborgt dat geen kind en geen jongere buiten de boot valt.
- Een aanbod van sport, cultuur en vrije tijdsbesteding dat maximale ontplooiingskansen aan kinderen en jongeren biedt.
- Realiseren van jongerenparticipatie.
- Betrokkenheid van jonge en volwassen burgers bij natuur en duurzaamheid
- Adequate huisvesting van alle scholen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs als voorwaardenscheppende bijdrage aan kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen

8.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's

Kadernotitie gemeentelijk onderwijsbeleid en integraal jeugdbeleid "Leren doe je overal" (2005), Uitwerkingsnotitie "Verder kijken dan je neus lang is" (2006), Kadernota Onderwijs- en Welzijnsaccommodaties 2006 – 2020 "Samen voor Kwaliteit" (2005), Breedtesportplan 2005-2009 (Helder(s) Samenspel), Verordening leerlingenvervoer gemeente Den Helder (2004), Beleidsprogramma Antilliaanse en Arubaanse Nieuwediepers 'Ban Yuda Otro', 2006-2008, Integrale en sluitende aanpak van het Voortijdig Schoolverlaten in Den Helder (2002), Nota Vormings- en ontwikkelingswerk voor volwassenen vanaf 2001, Beleidsnota educatie 2007-2010, Rijksbeleid Onderwijsachterstanden 2006-2010 / Uitvoeringsnotitie 2008-2009, Bibliotheekvisie Den Helder (2007), Concept Nota Jeugdbeleid (2008).

8.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten

Preventief jeugdbeleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het preventief jeugdbeleid. In 2009 ligt de nadruk op samenwerking en afstemming tussen onderwijs, gemeente en jeugd(gezondheids)zorginstellingen. Doel is een sluitende keten te vormen, die voorkomt dat een kind buiten de boot valt. Deze afstemming wordt sinds 1 augustus 2008 niet alleen lokaal, maar ook regionaal opgepakt in het Bestuurlijk Overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg. De continuering van het lokaal jeugdbeleid vraagt in 2009 extra aandacht nu Bureau Jeugdzorg zich daaruit terugtrekt en zich op haar kerntaken concentreert. Voor het bieden van optimale ontplooiingskansen aan kinderen en jongeren in onze stad moet wijkgericht en stedelijk worden samengewerkt met onderwijs, welzijns- en jeugdinstanties en verenigingen. De gemeente wil jongeren daarin ook zelf laten participeren.

Ontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

De Rijksbijdrage opvoedondersteuning is samen met de specifieke uitkering Jeugdgezondheidszorg vanaf 2008 gebundeld en als brede doeluitkering (Bdu) aan de gemeente beschikbaar gesteld. Deze uitkering wordt ingezet voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin. Daarnaast stelt het rijk met ingang van 2008 via het gemeentefonds geld beschikbaar voor het ontwikkelen van het Elektronisch kinddossier en de Verwijsindex risicjongeren. De ontwikkeling hiervan zal in 2009 worden voortgezet. Het eerste CJG wordt in het Multifunctioneel Centrum in Nieuw Den Helder gerealiseerd.

Onderwijsachterstandenbeleid

De specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid van de Rijksoverheid is verhoogd om de doelstelling van 100% deelname van doelgroepkinderen aan de voor- en vroegschoolse educatie te kunnen bereiken in 2010. Dit vereist een intensivering van het beleid. Daarnaast worden met ingang van 2009 via het gemeentefonds tevens geld beschikbaar gesteld om gemeentelijke regie te voeren op de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Afspraken jeugdbeleid Bestuursakkoord

Voor de aanpak van kindermishandeling (RAAK), participatie arme kinderen, kinderopvang en maatschappelijke stages heeft de rijksoverheid in 2008 via het gemeentefonds geld beschikbaar gesteld. Met ingang van 2009 komt geld beschikbaar voor brede schoolontwikkeling (combinatiefuncties sport en cultuur). Het rijk faciliteert gemeenten voor de uitvoering van de regierol.

Voortzetting Wijkarrangement en Ban Yuda Otro?

Het project Wijkarrangement en het beleidsprogramma Antillianen "Ban Yuda Otro" lopen in 2008 af. Voor de voortzetting van het Wijkarrangement in de huidige vorm is geen geld beschikbaar. In 2009 onderzoeken we of we de naschoolse activiteiten die het resultaat zijn van het Wijkarrangement kunnen integreren in de brede schoolontwikkeling. De voortzetting van Ban Yuda Otro is mede afhankelijk van het rijksbeleid. Het jaar 2009 is een overgangsjaar waarin gemeenten de gelegenheid krijgen te anticiperen op het nieuwe rijksbeleid. Eind 2008 wordt duidelijk of het rijk voor de komende jaren opnieuw een overeenkomst met de gemeente wil afsluiten inzake het Antillianenbeleid.

Volwasseneneducatie

De financiering voor de (volwassenen)educatie gaat per 1-1-2009 veranderen. De huidige rijksbijdrage educatie wordt samen met de budgetten van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en de Wet Inburgering (WI) gebundeld in één participatiebudget. Voor het onderdeel educatie komt een overgangperiode waarin de huidige bestedingsverplichting bij een ROC wordt gehandhaafd. Deze zal vanaf 2011 geleidelijk worden afgebouwd. Ook komt er sturing op prestaties.

Onderwijshuisvesting

De kadernota onderwijshuisvesting "Samen voor Kwaliteit" is in 2008 opnieuw doorgerekend. Op basis van de oorspronkelijke uitgangspunten van de nota heeft een financiële actualisatie plaatsgevonden. Hiervan uitgaande zal in 2008-2009 i.s.m. de schoolbesturen worden nagegaan in hoeverre "Samen voor Kwaliteit" dient te worden aangepast.

Projectencentrum

De functie van het Projectencentrum neemt een belangrijke plaats in bij de ketenaanpak voortijdig schoolverlaten en arbeidsparticipatie in het kader van jeugd- en jongerenbeleid. Een extern bureau zal onderzoek doen naar efficiency en prestatie van het projectencentrum. Naast dit onderzoek doet de gemeente zelf onderzoek naar het functioneren van de reïntegratieketen en hoe deze efficiënt kan worden ingezet. De resultaten hiervan zullen in het eerste kwartaal van 2009 aan de raad worden aangeboden.

Stedelijk Cultureel Jongeren centrum

In 2009 moet het Stedelijk Cultureel Jongeren centrum vorm krijgen, waarin de verschillende functies op het gebied van cultuur en jongerenparticipatie in samenwerking met diverse partners zijn ondergebracht.

HBO in Den Helder

Als onderdeel van een breder initiatief om Den Helder ook vanuit onderwijsperspectief veelzijdiger en interessanter te maken, is verruiming van het onderwijsaanbod met een HBO-instelling een goede optie. Raakvlakken met economie, technologie, werkgelegenheid, jeugd en jongeren, het ondernemingsklimaat, complete uitstraling en andere aspecten die de stad karakter en perspectief bieden, dienen zich in groten getale aan.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Onderwijs, Jeugd		
Beleidsontwikkeling sluitende keten preventief jeugdbeleid o.a. in het regionaal Overleg Jeugd, Onderwijs & Zorg. (BO-JOZ)	ja	ja
Ontwikkeling ketenaanpak zwerfjongeren	ja	ja
Continueren en intensiveren jeugd- en jongerenwerk (VJN 2008)	ja	ja
Ontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin (backoffice regionaal en frontoffice onder meer in het MFC Nieuw Den Helder)	ja	ja
Invoering Elektronisch Kinddossier en Verwijsindex risicojongeren	ja	ja
Intensivering Onderwijsachterstandenbeleid	ja	ja
Invoering RAAK-aanpak kindermishandeling	ja	ja
Beleidsontwikkeling participatie arme kinderen	ja	ja
Beleidsontwikkeling wijkgerichte brede scholen / combinatiefuncties	ja	ja
Ontwikkeling aanpak maatschappelijke stage	ja	ja
Beleid continuering Ban Yuda Otro	ja	ja
Beleidsontwikkeling (volwassenen)educatie	ja	ja
Actualiseren uitvoering onderwijshuisvestingsbeleid	ja	ja
Bijdrage optimalisering keten m.b.t. Projectencentrum	ja	ja
Realiseren Cultureel Jongeren centrum (incl. jongerenparticipatie)	ja	ja
HBO ontwikkeling	nee	ja
Wijziging verordening leerlingenvervoer (VJN 2008)	nee	nee

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota

Onderstaand treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan geven.

Intensiveringen

Uitbreiding jongerenwerk in Nieuw Den Helder en Tuindorp (€ 150.000 structureel)

In het MFC Nieuw Den Helder komt een jeugdhonk, maar er is nog niet voorzien in jongerenwerkers. Ook in Tuindorp is het jongerenwerk niet voldoende. Juist in deze wijken zijn jongerenwerkers onmisbaar omdat zij een belangrijke preventieve functie in de wijk hebben door hun bekendheid met de jeugd, het organiseren van activiteiten en het reageren op klachten zodat het gevoel van veiligheid van bewoners wordt vergroot.

Ombuigingen

Korting op het leerlingenvervoer structureel (€ 25.000 in 2009 / € 50.000 structureel v.a. 2010)

Door aanpassing van de regeling leerlingenvervoer aan de criteria van de VNG-modelverordening vinden wij aansluiting bij de regio. Dit betekent minder kosten. Onderzocht wordt hoe in de verordening geregeld kan worden dat leerlingen in heel bijzondere gevallen gebruik kunnen blijven maken van leerlingenvervoer ook als ze buiten de radiusnorm vallen, zodat leerlingen altijd op school kunnen komen. Tevens wordt het effect de invoering van een (verhoogde) ouderbijdrage aan het vervoer onderzocht. In 2009 moet de verordening hierop worden aangepast.

Structurele besparing op het vervoer schoolzwemmen (€ 23.000 structureel vanaf 2009-2010)

Met een nieuwe aanbesteding van het vervoer van/naar schoolzwemmen met ingang van 2009-2010 behoort een besparing van € 23.000 tot de mogelijkheden.

Aanpassing gemeentelijke bijdrage RMC (€ 15.000 structureel v.a. 2009)

Korting op de gemeentelijke bijdrage aan naschoolse activiteiten in het voortgezet onderwijs; in de VJN 2008 staat dit vermeld als aanpassing gemeentelijke bijdrage RMC met € 15.000 vanaf 2009.

8.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

De schoolbesturen, de jeugd(gezondheids)zorginstellingen, politie, justitie, welzijnsinstellingen, organisaties op het gebied van sport en cultuur, verenigingen en de jeugd zelf.

8.6 Wat gaat het kosten?

Programma 8 - Onderwijs en Jeugd												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Onderwijs en jeugd	-18.813	11.047	-20.810	11.439	-18.948	9.899	-20.124	11.121	-20.181	10.044	-20.529	10.220
Totaal programma voor bestemming	-18.813	11.047	-20.810	11.439	-18.948	9.899	-20.124	11.121	-20.181	10.044	-20.529	10.220
Mutaties in reserves	-1.216	833	-952	1.546	-213	163	-830	544	0	662	0	584
Totaal programma na bestemming	-20.029	11.880	-21.762	12.985	-19.161	10.062	-20.954	11.665	-20.181	10.706	-20.529	10.804
Saldo	-8.149		-8.777		-9.099		-9.288		-9.475		-9.725	

Binnen dit programma is de exploitatie van De Groene Poolster opgenomen. Naar verwachting wordt deze afdeling in 2009 verzelfstandigd. De risico's van deze verzelfstandiging staan toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (322.000 V)

Nieuw beleid (€ 87.000 N)

Dit betreft uitbreiding jongerenwerk, leerlingvervoer, vervoer schoolzwemmen en gemeentelijke bijdrage RMC, zie toelichting hiervoor.

Uitvoering in 2008 (€ 615.000 V)

In 2008 zijn de boekwaardes van de kredieten IJsselmeerstraat/Korvetstraat en Pasteurstraat afgewikkeld (€ 1.740.000 V). Daarbij heeft in 2008 de verkoop van het pand De Windwijzer (Pasteurstraat) plaatsgevonden (€ 1.250.000 N).

In 2008 was de eenmalige toevoeging aan de voorziening onderwijsachterstandenbeleid begroot (€ 125.000 N).

Overig (€ 206.000 N)

Toename kapitaallasten project Bezoekerscentrum/kinderboerderij van € 162.000. Deze kapitaallasten dienen te worden gecompenseerd door o.m. nog af te sluiten huurcontract(en) met de toekomstige huurders van het Bezoekerscentrum.

Op basis van de uitgangspunten van de nota Samen voor Kwaliteit is een meerjarendoorrekening gemaakt waaruit blijkt dat in 2009 een toevoeging van € 231.000 aan de egalisereserve Onderwijshuisvesting noodzakelijk is.

Voordelige effecten lokaal onderwijsbeleid (€ 112.000 V) en diverse afwijkingen (€ 87.000 N)

Reserves (€ 644.000 N)

Een voordelig effect van € 830.000 ontstaat door de toevoeging van de begrote boekwinst van het pand De Windwijzer aan de bestemmingsreserve Pasteurstraat.

De vrijval van de reserve Decentralisatie reserve onderwijshuisvesting egalisereserve onderwijshuisvesting heeft een nadelig effect van € 1.135.000, evenals de vrijval uit de Algemene Reserve ten behoeve van de dekking van de Pasteurstraat ad € 185.000. Vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2007 is €52.000 beschikbaar gekomen voor het opknappen van de jeugdonderkomens van Bureau Jeugdzorg. Overige afwijkingen (€ 102.000N).

Programma 9: Cultuur

Portefeuillehouder: wethouder L.R.E.P. Smit / wethouder H. Boskeljon

9.1 Inleiding

Cultuur definieert in belangrijke mate het karakter, de sfeer en de uitstraling van de stad. Het cultuur-historisch erfgoed en de culturele potentie van de stad dienen dan ook te worden benut en ontwikkeld. Het doel van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid is het vergroten van de Helderse deelname aan- en 'consumptie' van culturele activiteiten in welke vorm dan ook. Het programma cultuur omvat dan ook het initiëren en in stand houden van culturele voorzieningen en activiteiten. In 2009 wordt een aantal hoofdlijnen uit de nota 'Horen, zien en beleven' verder uitgewerkt.

Daarnaast is een stevige identiteit voor Den Helder drager voor kwaliteit en ruimtelijke plannen in de stad. Toename van bewustwording en draagvlak geven de woon-, leef- en werkomgeving kwaliteit en levert de bewoners een gevoel van trots. We werken daarom aan het behouden, ontwikkelen, versterken en integreren van de cultuurhistorische potenties in de ruimtelijke plannen van Den Helder.

9.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

De gemeente wil met haar cultuurbeleid een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen uit respectievelijk de strategische visie en de cultuurparagraaf van het coalitieprogramma. Wat we beogen is:

- Verbetering van het culturele klimaat in Den Helder en de regio.
- Toename van de bewustwording over en het draagvlak voor het cultureel erfgoed.
- Benutting van de cultuurhistorische potenties van Den Helder, waaronder (nautische) monumenten en historisch-geografische en archeologische elementen.
- Verhoging van de betrokkenheid van de bewoners bij culturele activiteiten.
- Verbetering van de (culturele) uitstraling van Den Helder. door benutten cultuurhistorische potenties wordt de kwaliteit van ruimtelijke ingrepen in de stad verhoogd.
- Bewoners voelen zich meer betrokken bij de samenleving.
- Goede leefomgeving draagt bij aan een prettig, divers stadshart en zorgt voor het zich fijner voelen in die omgeving.
- Meer kwaliteit in toerisme en recreatief verblijf.

9.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's

Kadernota cultuur Horen, zien en beleven (2007), Bibliotheekvisie Den Helder (2007), Beleidsnota Cultuurhistorische Waarden Den Helder (2004).

9.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten.

Culturele Programmering

De programmering van culturele evenementen moet naar een hoger niveau worden getild, om ook langs deze weg bij te dragen aan de vitalisering van het stadshart en het versterken van de uitstraling van Den Helder in het algemeen. Daarmee kan tevens een bijdrage worden geleverd aan de maatschappelijke activering van inwoners met culturele activiteiten en evenementen en worden hun recreatiemogelijkheden verbreed. In 2009 vindt versterking van de culturele agenda plaats door financiële facilitering ter realisatie van uitbreiding van de agenda en de bestaande coördinatie daarop.

Culturele Broedplaatsen

Met de accentverschuiving van atelierbeleid naar broedplaatsenbeleid doelt de gemeente op de (tijdelijke) aanwending van leegstaande panden voor kunstzinnig/culturele doeleinden, waarmee enerzijds kunstenaars gefaciliteerd worden en anderzijds kan worden bijgedragen aan het culturele klimaat en de verlevendiging van betreffende delen van de stad. Dit beleid wordt in 2009 verder uitgewerkt.

Technische Ontdekplek

Een Technische Ontdekplek voor de jongeren van verschillende leeftijdsgroepen biedt een optimale gelegenheid om kennis te maken met uiteenlopende disciplines, waarop zij hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen, en leren kiezen op welke terreinen zij zich verder willen scholen. De

Technische Ontdekplek completeert het spectrum van 'ontdekplekken' en activiteiten op verschillende terreinen (Groene Poolster – milieu ; Sportservice – sport; Triade – cultuur).

In 2009 wordt de eerste stap gezet richting realisatie van de technische ontdekplek in samenwerking (en cofinanciering) met partners uit onderwijs, bedrijfsleven en andere organisaties.

Cultureel erfgoed

Het beleid is gericht op de samenhang en instandhouding van de 43 rijks-, 3 provinciale, 123 gemeentelijke monumenten en enkele honderden beeldbepalende panden van Den Helder, alsmede op het beschermd stadsgezicht 'Stelling van Den Helder', de nautische monumenten, de historisch geografische en (scheeps)archeologisch waardevolle elementen. Jaarlijks worden naar schatting 10 aanvragen om subsidie voor onderhoud en restauratie ingediend. Het beleid dateert van 2004 en is aan herijking toe.

Ondersteuning van kunsteducatie, erfgoededucatie en media-educatie

De provincie gaat vanaf 2009 werken met één organisatie voor de ondersteuning van kunsteducatie, erfgoededucatie en media-educatie in Noord-Holland, omdat zij het huidige aanbod te versnipperd vindt. In overleg met alle betrokken partijen, gemeenten, scholen, culturele instellingen, steunfuncties is de provincie het reorganisatieproces gestart, met als streven dat per 1 juli 2009 de nieuwe organisatie van start gaat. In de komende periode zal worden nagegaan welke gevolgen deze herstructurering met zich meebrengt voor de Helderse scholen en voor de relatie die de gemeente heeft met stichting Triade, als steunpunt kunsteducatie.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Cultuur		
Opstellen culturele programmering (VJN)	nee	ja
Ontwikkeling broedplaatsenbeleid	ja	ja
Vorbereiding ontwikkeling Technisch ontdekplek	ja	ja
2e Deel instandhoudingssubsidie nautische monumenten	ja	ja
Herijken beleidsnota 'Cultuurhistorische Waarden Den Helder'	nee	ja
Beleidsontwikkeling ondersteuning kunsteducatie, erfgoededucatie en media-educatie	ja	nee
2e deel instandhoudingssubsidie nautische monumenten	ja	ja
Herijken beleidsnota 'Cultuurhistorische Waarden Den Helder'	nee	Ja

9.5 Wie zijn onze bondgenoten?

De diverse culturele organisaties, zowel gesubsidieerd als ongesubsidieerd, provincie, Stichting Nautische Monumenten, Stichting Museumhaven Den Helder, Stichting Historie der Kustverlichting, Stichting Zr. Ms. Bonaire, Stichting Stelling Den Helder, Defensie/ Marine, kunstenaars/collectieven, Helderse Historische Vereniging, comité Open Monumentendag Den Helder, Commissie voor Cultuurhistorische Waarden, Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, alsmede de op te richten koepelorganisatie t.b.v. nautische monumenten.

9.6 Wat gaat het kosten?

Uitvoering beleid conform beleidsnota 'Cultuurhistorische Waarden Den Helder' ten laste van Monumentenfonds.

Programma 9 - Cultuur												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Cultuur	-8.167	477	-6.322	207	-6.071	171	-6.136	174	-6.086	177	-6.240	180
Totaal programma voor bestemming	-8.167	477	-6.322	207	-6.071	171	-6.136	174	-6.086	177	-6.240	180
Mutaties in reserves	-701	2.358	0	413	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-8.868	2.835	-6.322	620	-6.071	171	-6.136	174	-6.086	177	-6.240	180
Saldo	-6.033		-5.702		-5.900		-5.962		-5.908		-6.060	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 215.000 V)

Eenmalige uitvoering in 2008 (€ 410.000 V)

Heeft betrekking op de bijdrage t.b.v. Willemsoord (RV 038/2007, € 300.000 V) en een bijdrage aan de Stelling en de Bonaire (€ 110.000 V).

Overige (€ 195.000 N)

Afwijkingen op dit programma als gevolg van loon- en prijsstijging € 173.000 N, diverse afwijkingen € 22.000 N.

Reserves (€ 413.000 N)

Incidentele onttrekkingen uit reserves in 2008 voor Willemsoord (€ 300.000), de Stelling en de Bonaire (€ 110.000 N), diverse afwijkingen € 3.000 N.

Programma 10: Sport & vrije tijd

Portefeuillehouder: Wethouder L.R.E.P. Smit / wethouder C.J.M. Hienkens

10.1 Inleiding

Sport speelt een belangrijke rol in de Helderse samenleving. Aan sport beleef je plezier, maar het is ook steeds meer een middel om andere doelen (gezondheid, positieve sociale ontwikkeling van jongeren en dergelijke) te realiseren. De gemeente hecht aan al deze aspecten waarde en zet zich vooral in voor de sport middels de realisatie van Breedtesport- en BOS-projecten enerzijds (in co-financieringsconstructies met rijk of provincie), en het ontwikkelen van sportaccommodaties, stimulerings- en subsidiebeleid anderzijds. In 2009 worden de plannen voor een nieuw zwembad afgerond. Daarnaast is (openlucht-)recreatie een belangrijk aandachtsgebied. Dit onderdeel is opgenomen in het Programma Economische ontwikkeling.

10.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Met het beleid ten aanzien sport en recreatie willen we het volgende bereiken:

- Een brede, actieve sportbeoefening door de Helderse bevolking.
- Een hogere deelname van specifieke doelgroepen.
- Aantrekkelijke, functionele, schone en veilige voorzieningen.
- Versterking van openluchtrecreatie. (zie Programma economische ontwikkeling).

10.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's

Kadernota Lokaal Sportbeleid "Wat ons beweegt", Kadernota Onderwijs- en Welzijnsaccommodaties 2006 – 2020 "Samen voor Kwaliteit", Kadernota Recreatie & Toerisme.

10.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten

Sportaccommodaties

Een belangrijke component van de gemeentelijke activiteit op de terreinen van sport en vrije tijd is gerelateerd aan de accommodaties. Er wordt gewerkt aan respectievelijk de realisatie van een nieuw stedelijk zwembad, de afronding van het onderzoek naar- en besluitvorming over een nieuw sportcomplex in Julianadorp en de uitvoering van maatregelen voor kostenverlaging van onderhoud en beheer van sportterreinen. Ook de verplaatsing van het voetballen op sportpark De Dogger naar een andere locatie i.v.m. de geplande nieuwbouw van het Gemini ziekenhuis staat hoog op de ontwikkelagenda.

Daarnaast wordt gewerkt aan een notitie waarin een visie op de Helderse sportparken staat.

Invoering tarieven- en subsidiesysteem

In 2008 is door de raad een nieuw kostendekkend tarieven- en subsidiesysteem in de sport vastgesteld. In 2009 wordt deze vernieuwing verder afgewikkeld en met ingang van 2010 zal het nieuwe systeem in werking treden.

Breedtesport- en BOS-impuls

De tweede component van het gemeentelijk sportbeleid betreft de sportieve activering. Op dit terrein nemen de Breedtesport- en BOS-impulsen een centrale rol in. Overeenkomsten (in co-financieringsconstructie) lopen eind 2009 af. Beide impulsprogramma's zullen moeten worden geëvalueerd, mede met het oog op mogelijke doorontwikkelperspectieven. De ingestelde combinatiefuncties zetten hier al de eerste stappen. In 2009 wordt de deelname van onze gemeente aan het Nationale actieplan Sport en Bewegen voorbereid.

Versterking openluchtrecreatie

Zie Programma economische ontwikkeling.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Herinrichtingsplan sportpark Linie en ijsbaanterrein	ja	nee
Beleidsvoorbereiding nieuw sportcomplex Julianadorp	ja	nee
Plan van aanpak "Toekomst Sportparken 2007 - 2020"	ja	nee
Afronding besluitvorming nieuw zwembad	ja	nee
Implementatie nieuw tarieven- en subsidiebeleid	ja	nee
Evaluatie Breedtesport / BOS-impuls	ja	nee

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota

Onderstaand treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan geven.

Ombuigingen

Zwembad (€25.000 structureel vanaf 2011)

Voorzien zijn aanzienlijke jaarlijkse lasten m.i.v. 2011. Ingezet wordt op het genereren van een besparing op de toekomstige exploitatielasten. Een besparing van €25.000 wordt realistisch geacht.

10.5 Wie zijn onze bondgenoten?

Helderse sportverenigingen, andere particuliere aanbieders, Sportservice Den Helder, strandpaviljoenhouders, Reddingsbrigade Den Helder, VVV, recreatieondernemers.

10.6 Wat gaat het kosten?

Programma 10 - Sport en Vrije tijd												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Sport en Vrije tijd	-5.297	918	-4.997	1.227	-4.385	979	-4.403	835	-4.898	850	-4.989	865
Totaal programma voor bestemming	-5.297	918	-4.997	1.227	-4.385	979	-4.403	835	-4.898	850	-4.989	865
Mutaties in reserves	-4	1.020	-4	400	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-5.301	1.938	-5.001	1.627	-4.385	979	-4.403	835	-4.898	850	-4.989	865
Saldo	-3.363		-3.374		-3.406		-3.568		-4.048		-4.124	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€364.000 V)

Eenmalige uitvoering in 2008 (€351.000 V)

T.b.v. de exploitatie van de Tall Ship's Race (TSR) was in 2008 €256.000 beschikbaar. De inkomsten van de transferia voor de TSR zijn eenmalig (€155.000 N). De subsidie aan de TSR bedroeg in 2008 €250.000.

Overige (€13.000 V)

Lagere onderhoud- en beheerskosten als gevolg van minder te onderhouden objecten en gymlokalen (€239.000 V). De huuropbrengsten zijn hierdoor lager (€276.000N). Taakstelling te realiseren meer kostendekkende tarieven sportaccommodaties (€80.000 V). De subsidie aan Sportservice (meerjarig contract 2007-2009) is in 2009 €100.000 hoger dan in 2008. Hiervoor zijn bij het rijk meerjarige BOS subsidies (vervolg op de zgn. Breedtesportgelden) aangevraagd en toegekend. Diverse afwijkingen €30.000 N

Reserves (€400.000 N)

De inzet uit de reserve t.b.v. Tall Ship's Race bedroeg in 2008 €400.000.

Programma 11: Zorg en maatschappelijke dienstverlening

Portefeuillehouder: wethouder P.H.H. Kragt / wethouder L.R.E.P. Smit

11.1 Inleiding

In de gemeentelijke visie dient het welzijnswerk zich erop te richten mensen en groepen die maatschappelijk of economisch achterop zijn geraakt (weer) volwaardig mee te laten draaien in de samenleving. Dat betekent soms dat mensen geholpen moeten worden hun verborgen talenten te gebruiken. Soms ook moeten belemmeringen die ze daarbij tegenkomen, worden weggenomen. Het beleid is erop gericht de eigen verantwoordelijkheid van de burger te stimuleren. Om daarbij alle burgers te betrekken is de multiculturele samenleving het uitgangspunt. Samenwerking en creativiteit zijn ook in 2009 kernbegrippen.

11.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

We willen met ons beleid:

- Maatschappelijke participatie en aandacht voor multiculturaliteit bevorderen.
- Kwetsbare groepen in staat stellen om deel te nemen aan de samenleving.
- Voorwaarden scheppen voor de jeugd om zich te ontwikkelen tot zelfstandig functionerende burgers.
- Een aanbod waarbij meer nadruk ligt op de eigen verantwoordelijkheid van burgers.
- Grotere vrijwillige inzet van burgers, zowel formeel en ongeorganiseerd als in georganiseerd verband, als onderdeel van de 'civil society'.
- Een sluitende aanpak van de maatschappelijke opvang ('Stedelijk kompas').
- Een samenhangend beleid verslavingszorg.
- Met een passend aanbod van voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg bereiken dat senioren en mensen met beperkingen zo lang mogelijk in staat zijn om zelfstandig te wonen.

11.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Voortgangsrapportage IBO maatschappelijke opvang, Ministerie van VWS, Plan van aanpak Maatschappelijke opvang Rijk/G4, Richtlijn "Naar een stedelijk kompas voor alle centrumgemeenten" Kadernota WMO (2006), Strategisch plan 2020 'Op eigen kracht' (2007), Nota Wonen (2003), Den Helder aan Kop, integrale gemeentelijke dienstverleningconcept (2004), Nota vrijwilligerswerkbeleid gemeente Den Helder (2007), Nota Mantelzorg (2001), Lokaal volksgezondheidsbeleid 2003 – 2006 (2004), Notitie verslavingszorg (2005), Wonen, welzijn en zorg, "Den Helder Vitaal" (2005), Notitie Van advies naar interactie, consultatie en participatie (2005), Leren doe je overal, kadernota lokaal onderwijsbeleid en integraal jeugdbeleid (2005), Ban yuda otro, beleidsprogramma 2006 – 2008 Antilliaanse en Arubaanse Nieuwediepers (2006), Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland 2005-2015 "Groei in kwaliteit en identiteit" (2006), Lokaal Integraal Veiligheidsprogramma 2006-2009 (2006), Samen voor Kwaliteit, kadernota Onderwijs- en Welzijnsaccommodaties 2006-2020.

11.4 Wat gaan we daarvoor doen? De producten.

Visie op Wonen, Welzijn, Zorg

De gemeente biedt een passend aanbod van voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg om zo te bereiken dat senioren en mensen met beperkingen zo lang mogelijk in staat zijn om zelfstandig te wonen en te leven. Het beoogde maatschappelijke effect hierbij is dat een bijdrage wordt geleverd aan de kwaliteit van het leven van de genoemde doelgroepen. Tevens remmen we daarmee het beroep op duurdere vormen van (gezondheids)zorg af.

De gemeente wil de diverse uitgangspunten en doelstellingen borgen in de vaststelling van één heldere welzijnsvisie. Hierbij hoort een subsidieverordening met bijbehorende beleidsregels als sturingsinstrument.

WMO

In 2008 is het beleidsplan WMO 2008-2011 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Hierin zijn niet alleen de individuele voorzieningen beschreven, maar is het totale WMO-veld neergezet. Het beleidsplan bestaat grotendeels uit een opsomming van reeds bestaand(e) beleid(sintenties). De doelstellingen van de WMO worden in 2009 verder uitgewerkt en geconcretiseerd in acties, hiervoor zal begin 2009 een uitvoeringsplan WMO aan de raad worden aangeboden.

Uitvoering

Het kabinet wil meer functies vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en zorgverzekeraars overhevelen naar gemeenten. Een deel zal per 1-1-2009 worden overgeheveld, andere delen later. De volledige reikwijdte hiervan is voor gemeenten nog niet geheel te overzien. Er wordt naar gestreefd zoveel mogelijk in regioverband keuzes te maken voor de besteding van de voormalige AWBZ-middelen.

Met ingang van 1 januari 2009 wordt een wijziging doorgevoerd in de toekenning van een vervoersbudget. Najaar 2008 is een nieuwe aanbesteding hulp bij het huishouden gehouden. Gelet op het eind 2008 van rechtswege aflopende contract indicatiestelling Wmo voorzieningen zal in eerste instantie verlenging voor 2009 plaats vinden en tevens worden varianten indicatiestelling onderzocht en vervolgens kan een nieuwe aanbesteding indicatiestelling plaatsvinden.

Participatie

Maatschappelijke participatie valt onder de WMO, maar burgerparticipatie in algemene zin moet gemeentebreed in het beleid worden vorm gegeven. Daarom is een splitsing gemaakt in de WMO-participatieraad welke eind 2008 vorm krijgt, en de burgerparticipatie. Voor het laatste is in 2008 als aanzet een startnotitie burgerparticipatie geschreven. In 2009 vindt de verdere ontwikkeling en implementatie van het beleid ten aanzien van burgerparticipatie plaats.

Maatschappelijke opvang / verslavingszorg / OGGZ

In 2008 heeft de gemeente het Stedelijk Kompas Kop van Noord-Holland en de Startnotitie OGGZ vastgesteld. In 2009 zal hieraan verdere uitwerking en uitvoering worden gegeven teneinde te komen tot een sluitende ketenaanpak voor dak- en thuislozen en langdurige zorgbehoevenden. Speerpunten zijn: opening coördinatiepunt, noodopvang voor gezinnen, project nazorg ex-gedetineerden, uitbreiding mogelijkheden sociale activering/dagopvang. Na de quick scan zwerfjongerenopvang zullen in 2008/2009 verdere stappen worden gezet om te komen tot een sluitende keten voor risico- en zwerfjongeren in de regio.

Vrouwenopvang en huiselijk geweld

In 2008 heeft evaluatie van Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld plaatsgevonden en is besloten de huidige opzet voorlopig te handhaven en te versterken. Eind 2008 wordt de Wet Huisverbod daders van kracht. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reeds opgebouwde ASHG-structuur zullen hiervoor de noodzakelijke extra voorzieningen (crisisinterventie, casemangement enz.) worden gerealiseerd.

Aansluitend bij beleidsprioriteiten van de rijksoverheid zijn in 2008 de eerste stappen gezet voor het realiseren van een sluitende regionale aanpak kindermishandeling. Taken van de aan te trekken regiocoördinator zijn o.m. uitvoeren nulmeting, opstellen regionaal werkplan en handelingsprotocol tussen betrokken partijen, organiseren training en scholing professionals. Voor de in te stellen regionale stuurgroep zal worden aangesloten bij bestaande structuren: het JOZ (Regionaal Platform Jeugd, Onderwijs en Zorg).

Beleid ter ondersteuning van vrijwilligers(werk)

Aansluitend bij de resultaten van het project "Op weg naar een basispakket mantelzorgondersteuning" zal in 2008 een visie op de toekomstige ondersteuning van mantelzorg worden afgerond.

Een van de speerpunten van het vrijwilligerswerkbeleid in 2009 is de verdere vormgeving van een makelaarsfunctie ten behoeve van de maatschappelijke stages die voor alle leerlingen die in 2007/2008 in het onderwijs instromen verplicht zullen zijn.

Lokaal Volksgezondheidsbeleid

De nota 'Lokaal volksgezondheidsbeleid 2009-2012' wordt in het voorjaar 2009 ter vaststelling aan de raad aangeboden. Hierin zijn nieuwe regionale speerpunten voorgesteld, die voornamelijk betrekking hebben op preventieve activiteiten t.b.v. de jeugd. In 2009 wordt de nota tot uitvoering gebracht.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Visie Welzijns- en Subsidiebeleid*	ja	nee
Implementatie WMO-uitvoeringsprogramma*	ja	nee
Uitwerking beleid burgerparticipatie	ja	ja
Afronding en implementatie Visie op ondersteuning mantelzorg (aansluitend bij resultaten project "Op weg naar een basispakket mantelzorgondersteuning in Den Helder")*	ja	nee
Implementatie Stedelijk kompas /Versterking ketenaanpak maatschappelijke opvang/OGGZ*	ja	nee
Versterken en uitbouwen Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (mede i.v.m. uitvoering Wet huisverbod daders)*	ja	nee
Afronden nota Lokaal volksgezondheidsbeleid 2008-2011*	nee	nee

* betreffen activiteiten met een wettelijke verplichting

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota 2007 en 2008

Intensiveringen

Voorschools Advies Team / Jeugd Advies Team (€ 69.000 structureel)

Als de zorgstructuur binnen de peuterspeelzaal (kinderopvang) of de school niet toereikend is, kunnen professionals en ouders een beroep doen op de coördinator van het Voorschools Advies Team (VAT) en Jeugd Advies Team (JAT). Het gaat om problematiek die verder gaat dan alleen leerproblemen. In het VAT / JAT zitten functies van het preventief jeugdbeleid en de schakelfunctie naar geïndiceerde zorg van Bureau Jeugdzorg. Zij zijn van belang voor het onderwijs. Door herschikking van provinciale middelen vervalt de bijdrage van de provincie aan deze voorziening. Voortzetting – uit gemeentelijke middelen – is daarom noodzakelijk.

Ombuigingen

Volumekorting maatschappelijke instellingen (€ 150.000 vanaf 2011)

De gesubsidieerde organisaties zullen een structurele bijdrage leveren aan herschikking van financiële middelen. Zij zullen hierdoor met ingang van 2011 minder producten en diensten kunnen leveren. Alvorens hiertoe over te gaan wordt onderzocht wat de maatschappelijke effecten van de kortingen zijn. In 2009 wordt hiernaar onderzoek gedaan.

Uitvoering medebewindstaken

(€ 20.000 in 2009, € 40.000 in 2010, € 60.000 in 2011, € 60.000,- in 2012)

Voor het uitvoeren van medebewindstaken ontvangt de gemeente een rijksbijdrage (vb. maatschappelijke opvang en verslavingszorg). Uitgangspunt is dat de rijksbijdrage 1:1 doorgesubsidieerd wordt aan een of meer maatschappelijke uitvoeringsorganisaties. Dat betekent dat het in de historie eventueel opgebouwde autonome gemeentelijke deel fasegewijs wordt afgebouwd.

Bibliotheek

Op de bibliotheek blijft een taakstelling berusten, maar deze is nog niet gespecificeerd. Conform de bepalingen uit de Voorjaarsnota 2008 worden, i.s.m. de bibliotheek, mogelijkheden tot kostenbesparing onderzocht, waarbij de focus ligt op de locatie in de Schooten.

Afbouw stelpostsubsidies (€ 81.000 m.i.v. 2009)

Eind 2008 nemen wij een beslissing op welke wijze de stelpostsubsidies met het vastgestelde bedrag kunnen worden afgebouwd. Het vermijden van negatieve effecten is daarbij leidend.

Verlaging inkomensgrens vervoersbudgetten WMO (€ 87.500 structureel)

Deze maatregel beoogt verlaging van de inkomensgrens voor Vervoersbudgetten in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van 150% van het wettelijk minimumloon, naar 135% van het wettelijk minimumloon. Voor de gemeente is hiermee een financiële besparing te realiseren van € 87.500.

11.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Maatschappelijke en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, zorgkantoor, regiogemeenten, verzorgingshuizen, GGD.

11.6 Wat gaat het kosten?

Programma 11 - Zorg en Maatschappelijke Dienstverlening													
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Zorg en Maatschappelijke Dienstverlening	-21.466	6.070	-19.898	3.975	-19.652	3.749	-19.945	3.814	-20.436	3.881	-20.921	3.949	
Totaal programma voor bestemming	-21.466	6.070	-19.898	3.975	-19.652	3.749	-19.945	3.814	-20.436	3.881	-20.921	3.949	
Mutaties in reserves	-575	692	0	369	0	72	0	0	0	0	0	0	
Totaal programma na bestemming	-22.041	6.762	-19.898	4.344	-19.652	3.821	-19.945	3.814	-20.436	3.881	-20.921	3.949	
Saldo	-15.279		-15.554		-15.831		-16.130		-16.555		-16.972		

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 20.000 V)

Nieuw beleid (€ 30.000 V)

Dit betreft het continueren van de JAT/VAT, afbouw stelpostsubsidies en uitvoering medebewindstaken, zie toelichting hiervoor.

WMO (€ 128.000 N)

In 2008 was sprake van een incidenteel budget met betrekking tot mantelzorg (€ 120.000 V). Daarnaast de opbrengsten van de inning van eigen bijdrage op grond van ervaringscijfers bij de jaarrekening bijgesteld (€ 248.000 N). Uitgangspunt is dat de inkomsten uit de algemene uitkering en de eigen bijdragen de uitgaven voor verstrekkingen en uitvoering dekken.

Schuldhelpverlening (€ 84.000 N)

Bij het vaststellen van de Nota Schuldhelpverlening in de Raad (2007) is besloten de extra gelden voor armoedebeleid/schuldhelpverlening en programmatisch handhaven welke worden ontvangen via de Algemene Uitkering, te bestemmen voor de uitvoering van de nota. De kosten van derden voor de uitvoering van de schuldhelpverlening zorgt voor een extra last van € 158.000 welke deels wordt gecompenseerd door minder formatie op schuldhelpverlening (€ 74.000).

Bestuurlijke arrangementen (€ 357.000 V)

Bestuurlijke arrangementen 2004/2008 met de projecten Mentorproject, Extra Toezicht, Veiligheidshuis en Riskant Plus: enerzijds lagere lasten (€ 446.000) en anderzijds vervallen doeluitkering Rijk (€ 89.000) leveren in 2009 per saldo een voordeel van € 357.000.⁴

Overig (€ 155.000 N)

Met name als gevolg van loon/prijscompensatie (€ 200.000N), overige afwijkingen (€ 45.000V).

⁴ In de tweede programma rapportage 2008 is voorgesteld de overgebleven middelen van het gemeentelijk aandeel Bestuurlijke Arrangementen 2005/2008 aan een bestemmingsreserve toe te voegen. Dit heeft als doel deze te gebruiken bij het vervolg op dit project in de nieuwe periode 2009/2011.

Reserves (€ 297.000 N)

In 2008 was er sprake van een incidentele onttrekking van € 120.000 uit de reserves na resultaatbestemming jaarrekening 2007 voor 'compliment mantelzorg' (WMO) en het project Bestuurlijke Arrangementen (€ 198.000). Onttrekking in 2009 uit de in 2007 gevormde reserve voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening (€ 72.000 V). De reserve komt hiermee op nihil en kan worden opgeheven. Overige mutaties € 51.000 N.

Programma 12: Economische ontwikkeling

Portefeuillehouder: wethouder C.J.M. Hienkens

12.1 Inleiding.

Het programma Economische ontwikkeling is een belangrijk onderdeel in doelstelling 1 van de strategische visie: Den Helder ontwikkelt een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis & technologie (inclusief onderwijs), duurzame (wind)energie, toerisme & recreatie en zorg & wellness als belangrijkste dragers.

12.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Eenzijds is het van belang om te komen tot een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Anderzijds moet het prettig zijn om in Den Helder te werken. Dit laatste is naast o.a. een versterking van de woon- en leefomgeving, het vergroten van de diversiteit aan woningen en het verbeteren van het uitgaans- en winkelgebied een belangrijke maatregel in de drie gebiedsontwikkelingen.

Het gemeentelijk economisch beleid heeft tot doel het op peil houden en waar mogelijk versterken van de Helderse en regionale economie. Voor ondernemers moet het aantrekkelijk gemaakt worden om een bedrijf te hebben/houden in Den Helder. Dit vraagt om een constructieve gemeentelijke overheid, die samen met haar partners (onderwijs, KvK, NHN) hiertoe de mogelijkheden creëert.

Bedrijvigheid

In de komende periode is het gewenst om te komen tot een groei van de werkgelegenheid met name voor hoger opgeleiden en een verbreding van de economische basis door toevoeging van andersoortige bedrijvigheid (offshore wind activiteiten).

Ondernemersklimaat

Het concept beleid (startende)ondernemers is gericht op het verbeteren en aantrekkelijker maken van het ondernemersklimaat in Den Helder en het continueren van het aantal starters van de afgelopen jaren, met een streven naar een stijging van het aantal starters.

Toerisme en Recreatie:

- Een toename van ten minste 5% van het aantal overnachtingen in Den Helder in de periode 2008-2012.
- Een toename van de toeristische bestedingen per persoon per dag van tenminste 15% in de periode 2008-2012.
- Een toename van het aantal directe en indirecte banen in het toerisme met 10% (75 banen) in de periode 2008-2012.
- Een efficiëntere samenwerking tussen ondernemers onderling en tussen de gemeente, ondernemers en organisaties.
- Versterking van de strandexploitatie door in te zetten op een professionalisering van de Reddingsbrigade en kwalitatieve verbetering van het strand als toeristisch product.

Luchthaven

- Een gedragen ruimtelijk economische visie op de ontwikkeling van het gebied Heldair.
- Duidelijkheid over vergunningverlening voor het aantal vliegbewegingen.
- Een vastgestelde integrale visie op de ontwikkeling van de luchthaven.

Bedrijventerreinen

In 2007 is de regionale visie bedrijventerreinen vastgesteld door de regio gemeenten. Nu moet gewerkt worden aan de uitvoering hiervan. Zaken die hierbij nader onderzocht moeten worden zijn de herstructureringsmogelijkheden in de regio (en dus ook Den Helder). Dit in samenhang met de ontwikkeling van nieuwe terreinen in de regio. Voor Den Helder is daarbij o.a. relevant de ontwikkeling van Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein in Anna Paulowna. In 2008 worden de plannen voor dit terrein geactualiseerd, waarna in 2009 definitief duidelijk moet zijn of en zo ja wanneer het terrein gerealiseerd wordt.

12.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Uitwerkingsplan Stadshart/Willemsoord, Havenvisie Den Helder (2006), Rapport 'Gaan voor Goud' (2008), Notitie werklocaties Den Helder 2005-2015 (vastgesteld door B&W februari 2006), Kadernota Detailhandel (2007), Nota Kamperen bij de Boer (2007), Kadernota Recreatie & Toerisme (2008), notitie "- 'Wind in de Kop' - de kansen van een duurzame economische pijler voor de kop van Noord Holland" (2008), plan van aanpak gebiedsontwikkeling Heldair (2007), bestuursopdracht (startende)ondernemers (juni 2008), Coalitieprogramma Gewoon samen doen!, Strategische Visie 2020.

12.4 Wat gaan we daarvoor doen, de producten.

Gebiedsontwikkeling Haven

Eén van de zes doelstellingen in de Strategische visie 2020 is dat Den Helder een duurzame economie ontwikkelt met als belangrijkste dragers: de offshore, de haven, kennis & technologie, duurzame energie, toerisme & recreatie en zorg & wellness. In het Strategisch Plan "Op eigen kracht" is de haven van Den Helder aangewezen als één van de prioritaire gebieden die verder wordt ontwikkeld om zo te komen tot gebiedsontwikkeling en adequate uitwerking daarvan.

De ambities van de Helderse haven staan omschreven in het rapport "Gaan voor Goud of voor behoud". De gemeente Den Helder kiest daarbij voor de aanleg van een Groene stroom haven en de daarbij behorende oprichting van een havenbedrijf. Het strategisch vertrekpunt is dat de zeehaven van Den Helder het natte-logistieke draaipunt is van de Noordzee. De bestuurlijke regie en uitvoering is een regionale aangelegenheid. De provincie Noord-Holland is een van de partners. Ook nationale aangelegenheden, zoals de PKB Waddenzee en de ontwikkelingen van de Marinehaven, en de herontwikkeling van de infrastructuur zijn belangrijk. Er zijn kansen in zicht om de economische motor van Den Helder verder te versterken.

Het uiteindelijke resultaat moet zijn een breedgedragen visie op de haven, programmering, maatschappelijke-kosten-baten analyse, te realiseren condities buiten het plangebied, financiering, een uitvoeringsparagraaf en een daarbij behorende oprichting van een havenbedrijf(businesscase haven).

In de haven is het project "Herinrichting Zeehaven Den Helder" is in de afrondingsfase. De officiële ingebruikname zal begin 2009 plaatsvinden. Het is een project in het kader van de subsidieregeling 'Water als economische drager' van de provincie NH. Met de provincie vindt overleg plaats naar de mogelijkheid om aansluitend een tweetal aanvullende deelprojecten onder de gewijzigde subsidieregeling op te nemen.

Havenbeheerplan 2008-2012

Het Havenbeheerplan 2008-2012 geeft inzicht in de staat van onderhoud van de verschillende infrastructurale werken, de benodigde middelen om de voorzieningen op peil te brengen en te houden, gekoppeld aan het gewenste onderhoudsbeeld.

Duurzame Energie

Den Helder heeft met haar ligging aan de Noordzee, haar luchthaven, de ruimte op het RHB en de bestaande kennisinfrastructuur belangrijke ingrediënten in huis om de offshore windsector te accommoderen. Samen met de partners (NHN, provincie en ATO) vindt een lobby plaats om bedrijvigheid naar de regio te halen.

Defensie

Defensie is en blijft een belangrijke werkgever in Den Helder met een sterke positie in de haven. Continu en op alle niveaus vindt constructief overleg plaats over lopende en nieuwe ontwikkelingen in Den Helder.

Luchthaven

De luchthaven is een belangrijke schakel in de dienstverlening voor de offshore olie- en gasector. Versterking van de economische functies van de luchthaven (bijvoorbeeld door verdergaand civiel medegebruik) zijn van groot belang. De ontwikkeling van de luchthaven speelt binnen een gebied met complexe regelgeving. Het streven is de ontwikkelingen in het gebied in gezamenlijkheid met de belangrijkste partners op te pakken en uit te voeren. Het komende jaar zal de nadruk liggen op het

uitwerken van de ruimtelijk economische ambities. Daarnaast is het van belang te werken aan een beleidsvisie op de toekomstige ontwikkeling van de luchthaven

Toerisme en recreatie

In 2008 is de Nota Toerisme en Recreatie vastgesteld. Hierin is de visie van de gemeente op toerisme en recreatie vastgelegd in een drietal profielen: Spannend Den Helder, Maritiem Den Helder en Gezond Den Helder. Voor de uitvoering van het toeristisch-recreatief beleid werkt de gemeente nauw samen met strategische partners. In 2008 wordt een toeristisch overlegplatform opgericht waarin deze strategische partners en de gemeente deelnemen. Dit platform is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het uitvoeringsprogramma 2009-2013.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Economische ontwikkeling		
Gebiedsontwikkeling Haven	ja	ja
Herinrichting Zeehaven Den Helder	ja	ja
Havenbeheerplan 2008-2012, programma 2008	ja	ja
Uitwerken en uitvoeren termijnmaatregelen Haven (incl. TESO) conform rapport 'Gaan voor Goud'.	ja	ja
Uitvoeren acties notitie Offshore Wind	ja	ja
Stimuleren kennisclustervorming	ja	ja
Realiseren regionaal havengebonden bedrijventerrein	ja	ja
Uitvoeren van beleid (startende) ondernemers	nee	ja
Promotie en acquisitie	ja	
Invoeren centrummanagement	nee	nee
<hr/>		
Uitvoeren Nota Toerisme en Recreatie	ja	ja
Instellen Overlegplatform Toerisme en Recreatie		
Opstellen Uitvoeringsprogramma 2009-2013		
Implementeren professionalisering Reddingsbrigade	nee	ja
Uitvoering afspraken regionale visie bedrijventerreinen	nee	ja
Opstellen ruimtelijk-economische visie Heldair 2020	nee	nee
Opstellen beleidsvisie ontwikkeling Luchthaven		

(Beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota

Onderstaand treft u de intensiveringen en ombuigingen aan waar wij in 2009-2012 voor het eerst uitvoering aan geven.

Intensiveringen

Lobbyist (€ 60.000 in 2009)

Voor het lobbywerk op de ministeries is een bijzondere taak weggelegd voor de wethouders, aangevuld met de burgemeester. Om de lobby goed te organiseren wordt de gemeente bijgestaan door een lobbyist. Deze activiteit is niet expliciet in de Voorjaarsnota genoemd, maar past binnen de continue inzet om de overige overheden nadrukkelijk bij de uitvoering van de Strategische visie 2020 te betrekken. De dekking kan plaatsvinden uit de beschikbaar gestelde middelen voor de tijdelijke aanstelling van een directeur gebiedsontwikkeling haven (€200.000 VJN).

Tijdelijke aanstelling directeur gebiedsontwikkeling haven (€ 100.000 in 2009)

De ontwikkeling en implementatie van de ambitie van de haven van Den Helder heeft een hoge prioriteit en vraagt het komende jaar onze bijzondere aandacht. Voor het verder vorm geven van de opdracht voor de gebiedsontwikkeling van de haven is in augustus 2008 aan de heer dr. G.K. Klein Bluemink opdracht verstrekt de nodige besluitvorming voor te bereiden, waaronder ook de oprichting van een zelfstandig havenbedrijf. Betrokkene heeft de titel directeur gebiedsontwikkeling haven.

Diverse onderzoeken (€ 40.000 in 2009)

Voor het onderzoek naar de opties "Gaan voor Goud" uit het onderzoeksrapport Haven Den Helder "Gaan voor Goud of voor behoud" is nader milieuonderzoek nodig.

Startersleningen (€ 250.000 incidenteel als cofinanciering)

Raadsinformatiebrief 56 (2007) gaat in op de mogelijkheid en wenselijkheid van het aanbieden van startersleningen. Als Woningstichting Den Helder € 250.000 en het Ministerie van VROM € 500.000 bijdragen kan met de cofinanciering van de gemeente van € 250.000 in totaal een fonds van € 1 mln. worden gecreëerd. Met dit fonds kunnen ca. 20 startersleningen (bron: ministerie VROM) worden verstrekt. Het voorstel (van augustus 2008) is om de gemeente éénmalig € 250.000,00 bij te laten dragen.

12.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

De gemeente werkt bij de ontwikkeling van haar economie samen met veel partijen. Als partners bij concrete ontwikkeling, als bondgenoot en als gesprekspartner om ideeën verder te brengen. Het gaat in elk geval om de volgende partners:

Diverse ministeries, Provincie Noord-Holland, Regiogemeenten, Defensie, Noordwest 8, Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Kamer van Koophandel, VVV Kop van Noord-Holland, Willemsoord BV, Zeestad CV/BV, lokale en regionale bedrijfsleven en ondernemersverenigingen, diverse organisaties (o.a. organisaties rondom de Wadden, Natuur-, Landschaps- en Milieuorganisaties, Reddingsbrigade Den Helder),

12.6 Wat gaat het kosten?

Programma 12 - Economische Ontwikkeling												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Economische ontwikkeling	-5.887	4.168	-5.715	3.937	-6.823	4.324	-6.528	4.432	-6.676	4.545	-6.836	4.664
Totaal programma voor bestemming	-5.887	4.168	-5.715	3.937	-6.823	4.324	-6.528	4.432	-6.676	4.545	-6.836	4.664
Mutaties in reserves	0	114	0	908	0	490	0	479	0	467	0	455
Totaal programma na bestemming	-5.887	4.282	-5.715	4.845	-6.823	4.814	-6.528	4.911	-6.676	5.012	-6.836	5.119
Saldo	-1.605		-870		-2.009		-1.617		-1.664		-1.717	

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 721.000 N)

Nieuw beleid (€ 450.000 N)

Dit betreft startersleningen, lobbyist, onderzoeken haven en tijdelijke directeur gebiedsontwikkeling haven, zie toelichting hiervoor.

Eénmalige uitvoering in 2008 (€ 450.000 V)

Uitwerking van het Ontwikkelfonds kenniscluster Den Helder (€ 400.000) en kwartiermaker haven (€ 50.000)

Haven (€ 490.000 N)

Hogere kapitaallasten € 610.000 N en extra opbrengsten Onderzeedienstkade € 110.000V. Er vindt hiervoor in 2009 een onttrekking aan de hiervoor gevormde reserve plaats, conform raadsbesluit. Overige: het aandeel winstbijdrage is gestegen met € 115.000N, extra kosten voor de beveiliging (€ 169.000), extra kosten waterbuffer (€ 79.000). Deze extra kosten worden doorberekend. De lagere inkomsten uit huren en pachten en havengelden binnenwateren (€ 100.000) worden opgevangen door een stijging van de opbrengsten uit buitenwater. Overige afwijkingen € 5.000N. Als uitgangspunt wordt

gehanteerd dat het product haven zich op hetzelfde niveau als 2008 bevindt. Om dit te realiseren is de taakstelling verhoogd met € 130.000V tot € 395.000.

Overig (€ 186.000N)

Met name verklaard door een hogere ureninzet op dit programma.

Reserves (€ 418.000 N)

Beschikking over de reserve Herinrichting haven (€ 490.000 V) in 2009. Beschikking over de reserve strategische projecten tbv nieuwbouw Nieuwdiep 20 (€ 488.000N) en de reserve voor het Ontwikkelfonds kenniscluster Den Helder (€ 400.000N) in 2008. Overige mutaties € 20.000 N.

Programma 13: Werk & Inkomen

Portefeuillehouder: wethouder P.H.H. Kragt

13.1 Inleiding.

Meer mensen aan het werk, een hogere klant – tevredenheid en een efficiënte bedrijfsvoering. Dat is wat de SUWI partners willen bereiken en dat in een integraal en doorlopend werkproces. Om de beoogde doelen te bereiken bouwen we samen met derden aan een stabiele activerende structuur van uitvoering met als kenmerk een hoge kwaliteit van dienstverlening door een optimale onderlinge ketensamenwerking.

13.2 Wat willen we bereiken? Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Het collegeprogramma geeft aan:

1. Meer mensen aan het werk.
2. Bevorderen zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.

We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen betaalde arbeid verrichten en dat het aantal mensen dat afhankelijk is van een inkomen uit een uitkering, drastisch afneemt.

We ondersteunen mensen met een minder kansrijke positie op de arbeidsmarkt, ongeacht of ze wel of niet een uitkering hebben, waarbij duurzame arbeid het doel is. We monitoren wat we doen.

Onze ondersteuning bestaat uit een op maat gesneden pakket van (combinaties van) ondermeer opleidingen, werkstages, taalcursussen, werkervaring, en coaching.

Ook bieden we mensen direct werk aan om te voorkomen dat een afwijkend dagritme ontstaat waardoor het later veel moeilijker is om aan werktijden te wennen. Intussen wordt dan bezien wat de competenties zijn en welke versterking nodig is om regulier aan de slag te gaan.

De aanpak van specifieke doelgroepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt gaan we intensiveren.

13.3 Het beleid met betrekking tot dit programma is vastgelegd in de volgende beleidsnota's.

Beleidsnota Wet werk en bijstand (WWB 2004), Re-integratieverordening WWB (2004), Verordening vestiging alleenrecht re-integratieactiviteiten (2007), Afstemmingsverordening WWB (2007), Toeslagenverordening WWB (2007), Handhavingverordening WWB (2007), Cliëntenparticipatieverordening WWB (2007), Verordening Wet Inburgering gemeente Den Helder (2007), beleidsregels bijzondere bijstand en in beleidsregels waarvan een aantal een relatie hebben met de verschillende verordeningen.

13.4 Wat gaan we daarvoor doen, de producten.

Wet werk en bijstand

De Wet Werk en Bijstand (WWB) regelt dat mensen, die tijdelijk geen werk hebben en daarom een inkomensvoorziening nodig hebben, recht hebben op gemeentelijke ondersteuning bij de herintreding in de arbeidsmarkt. Passende arbeid mag niet worden geweigerd. Het verstrekken van een uitkering gaat dus gepaard met een onderzoek naar de mogelijkheden om te werken. Wie niet (meer) kan werken kan op andere wijze maatschappelijk actief zijn.

De gemeentelijke doelstellingen WWB:

- Beperking van instroom in de bijstand (preventie).
- Beperking van de periode van bijstandsverlening (uitstroom).
- Bevordering van de toegankelijkheid van voorzieningen.
- Bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (voorkoming en doorbreking van een sociaal isolement).

De gemeente ontvangt voor de uitvoering van de WWB twee budgetten, te weten:

- Een Inkomensdeel (I-deel), voor de bekostiging van alle bijstandsuitkeringen. Dit is geen declaratiebudget; de gemeente volledig financieel verantwoordelijk. Tekorten worden niet aangevuld, een overschot is vrij besteedbaar.
- Een Werkdeel (W-deel), voor de bekostiging van de herintreding arbeidsmarkt (re-integratie). De doelgroepen zijn uitkeringsgerechtigden, niet-uitkeringsgerechtigden (Nug'ers) en personen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet

(Anw). Dit budget is geormerkt voor de doelstelling, een overschot dient daaraan te worden besteed.

De aanpak van WWB aandachtsgroepen werken we in een aparte notitie uit in samenhang met nieuw rijksbeleid: re-integratie zoveel mogelijk een publieke verantwoordelijkheid en vanuit één loket.

Bijzondere bijstand

Het tegengaan van het niet-gebruik van voorzieningen en het verbeteren van de toegankelijkheid van voorzieningen blijven een hoge prioriteit houden.

- Minimabeleid: de bijzondere bijstand is een individuele voorziening en daardoor niet of nauwelijks te beïnvloeden. Tevens is het een open eind financiering. De bezuinigingstaakstelling is al opgeboekt in de budgetten voor de komende jaren. Bepaalde individuele verstrekkingen nemen alleen maar toe. Wij willen een onderzoek starten om na te gaan of de bewindvoering anders kan worden georganiseerd, door bijvoorbeeld zelf deze taak uit te voeren, om daarmee de kosten te beperken.

Ook zal er een advies uitgebracht worden over de decentralisatie van de langdurigheidstoelage. De WWB wordt hierop aangepast per 1 januari 2009. De uitgaven zullen onderdeel worden van het budget bijzondere bijstand (nu i-deel WWB). De doelgroep langdurigheidstoelage kan namelijk uitgebreid worden naar werkenden en de referentieperiode kan bekort worden. Afhankelijk van de keuzes die de raad gaat maken wie in aanmerking komt en wanneer voor de langdurigheidstoelage, kan dit doorwerken in het budget bijzondere bijstand.

- Cultuurbijdrage: De raad heeft in een motie uitgesproken dat: 'de cultuurbijdrage een extra bijdrage is (doelgroep tot 120%) aan alle minima in Den Helder en dient te worden gehandhaafd. Het kabinet heeft inmiddels extra geld uitgetrokken voor armoedebestrijding gericht op kinderen in arme gezinnen (bevorderen deelname aan onder andere sport en cultuur). Dit zal ook onderdeel gaan uitmaken van een wetswijziging WWB per 1 januari 2009.
- Er wordt in de loop van dit jaar een kadernota minimabeleid uitgebracht. Daarin zal mede aandacht worden besteed aan het budget bijzondere bijstand en de door de raad destijds vastgestelde ombuigingen.

Schuldhelpverlening

De nieuwe werkwijze schuldhelpverlening is inmiddels geïmplementeerd. Daar wordt dus uitvoering aangegeven. Begin 2009 zal deze werkwijze worden geëvalueerd.

Wet inburgering

In verband met de nota Deltaplan Inburgering van het Ministerie van Wonen, Wijken en Integratie (WWI) wordt een wetswijziging voorbereid om de Wet inburgering op onderdelen te vereenvoudigen met ingang van 1 januari 2009. Dit houdt in dat ook de huidige verordening zal moeten worden aangepast.

De Wet Modernisering Wsw

De belangrijkste uitgangspunten van Wet Modernisering sociale werkvoorziening (1 januari 2008) zijn:

- bevorderen en versterken van de regierol van gemeenten
- verbeteren van de positie van de Wsw – geïndiceerde
- bevorderen van begeleid werken (is aangepast werken bij een reguliere werkgever) en de rol van werkgevers daarin

De afdeling WIZ heeft het secretariaat van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord – Holland tijdelijk op zich genomen.

De gemeenteraden van de acht in deze gemeenschappelijke regeling samenwerkende gemeenten hebben een kadernota Wsw vastgesteld en ook zijn de noodzakelijke verordeningen binnen de wettelijke termijn vastgesteld. Daarmee is de eerste fase modernisering Wsw afgerond.

De tweede fase zal gelijk oplopen met de landelijke en dat betreft een meer fundamentele herziening van gesubsidieerde arbeid. De start is medio oktober 2008 en deze fase loopt door in 2009.

Den Helder zal in de regio een trekkersrol vervullen.

Wet Participatiebudget

Per 2009 krijgen gemeenten van het Rijk één participatiebudget dat de uitkering voor inburgeringsvoorzieningen, volwassen-educatie en re-integratie bundelt. Door deze ontschotting verwacht het kabinet een bijdrage te leveren aan het vergroten van de participatie op deze gebieden. Eén participatiebudget betekent daarnaast één administratie met hieraan gekoppeld één verantwoording aan het Rijk. En dat levert minder administratieve rompslomp op.

Activiteiten	Coalitieprogramma ja/nee	Strategische visie ja/nee
Werk en inkomen		
Re-integratie: aangaan nieuwe contracten / herijking bestaand beleid	ja	ja
Bijzondere bijstand: tegengaan niet-gebruik	ja	ja
Minimanota		
Decentralisatie langdurigheidstoelage		
Schuldhelpverlening	ja	ja
Wet inburgering: wijziging verordening	ja	ja

13.5 Wie zijn onze partners en bondgenoten?

Regiogemeenten, regionale SUWI – ketenpartners, werkgevers, maatschappelijke instellingen, onderwijsinstellingen, private instellingen, Regionale Sw bedrijven (waaronder Noorderkwartier NV en WNK).

13.6 Wat gaat het kosten?

Programma 13 - Werk en Inkomen												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Werk en Inkomen	-35.374	28.891	-34.323	28.620	-43.215	37.195	-43.901	37.691	-44.550	38.194	-45.272	38.707
Totaal programma voor bestemming	-35.374	28.891	-34.323	28.620	-43.215	37.195	-43.901	37.691	-44.550	38.194	-45.272	38.707
Mutaties in reserves	0	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-35.374	28.944	-34.323	28.620	-43.215	37.195	-43.901	37.691	-44.550	38.194	-45.272	38.707
Saldo	-6.430		-5.703		-6.020		-6.210		-6.355		-6.564	

Uitvoering WSW-taken

Het rijk hanteert een andere financieringssysteem met betrekking tot de WSW-taken. Tot 2008 was er sprake van rechtstreekse financiering door het Rijk aan WSW-instellingen. Nu krijgen WSW-instellingen via de gemeente de rijksmiddelen. Deze wijziging heeft geen consequenties voor het begrotingsaldo van de gemeente.

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 317.000 N)

Overige (€ 317.000 N)

Het rijk keert de langdurigheidstoelage niet meer via het I-deel uit maar via de algemene uitkering (€ 213.000 N, zie algemene dekkingsmiddelen). Autonome ontwikkelingen door loon/prijsontwikkelingen van de uitkeringen wordt gecompenseerd door inkomsten. Toename lasten opsporing bijstandsfraude (€ 55.000N). Bij het opstellen van de begroting 2008 is uitgegaan van een extra onttrekking aan de voorziening Werkdeel van ca. 1,6 mln. Deze onttrekking is voor 2009 niet geraamd. Overige afwijkingen € 49.000 N.

Reserves

Niet van toepassing.

3. PARAGRAFEN

3.1 Weerstandsvermogen

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente Den Helder om risico's op te kunnen vangen, zodat de gemeente haar taken kan blijven uitvoeren. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's, die niet op andere wijze zijn afgedekt. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte substantiële tegenvallers te dekken.

De nota 'weerstandsvermogen en risicomanagement'⁵ bevat naast de definities van het weerstandsvermogen en risicomanagement de beleidslijnen voor Den Helder. De paragraaf Weerstandsvermogen, als verplicht onderdeel van de programmabegroting, is opgesteld conform deze uitgangspunten.

Beschikbare weerstandscapaciteit Den Helder

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve en de aanwendbare stille reserves.

De algemene reserve heeft per 31 december 2007 een niveau van € 16,1 mln. Dit is inclusief de uitname voor Uitstroom Bevorderende Maatregelen (UBM) 1 & 2 van € 2,78 mln. De UBM is in 2011 volledig terugverdiend. Naar verwachting ligt de hoogte van de Algemene Reserve per 31 december 2008 op € 17,2 mln.

Een stille reserve kan betrekking hebben op deelnemingen in het aandelenkapitaal van bijvoorbeeld de Gaskop NH of de Bank Nederlandse Gemeenten. Maar ook activa die een boekwaarde hebben die lager is dan de marktwaarde, vormen een stille reserve. Een stille reserve is pas aanwendbaar als zij direct liquide gemaakt kan worden. Bij het bepalen van de omvang van een stille reserve dient ook nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de consequenties voor de exploitatie. Bij deelnemingen in het aandelenkapitaal houden we bijvoorbeeld rekening met een jaarlijks te ontvangen dividend. Op dit moment vindt een inventarisatie plaats van het gemeentelijk onroerend goed. Hoewel er sprake is van een mogelijke stille reserve, ramen we de omvang voornamelijk op PM.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

Bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit worden de tariefnormen die gelden voor artikel 12 gemeenten als referentiewaarden gebruikt om de ruimte op basis van de eigen tarieven vast te stellen. Tot en met 2007 hanteerde het rijk maximale tariefsverhogingen indien het vastgestelde tarief is bereikt. Voor 2007 bedroeg de belastingverhoging 2,25% (maximale toegestane stijging 2,75%). Het kabinet heeft besloten de maximale tariefstijging OZB te verlaten met ingang van 2008. Dit betekent dat elke gemeente (weer) vrij is de hoogte van de OZB tarieven te bepalen. Voor 2009 is voorgesteld de OZB-tarieven op basis van de gemiddelde loon- en prijsontwikkeling met 3,30 % te verhogen⁶.

De rioolheffingen zijn op dit moment niet kostendekkend. Daarom wordt jaarlijks een extra verhoging van 4,2% toegepast op de rioolheffing, bovenop de verhoging als gevolg van loon- en prijsontwikkeling. Wel moet de kanttekening gemaakt worden dat de 100% kostendekking in de begroting wordt verkregen met een onttrekking aan de voorziening.

Bij de afvalstoffenheffing blijft volledige kostendekking het uitgangspunt. Bij de VJN 2007 is het tarief van de afvalstoffenheffing tot en met 2009 bevroren op het niveau van 2007.

De post onvoorzien is in de begroting 2009 opgenomen voor een bedrag van € 70.000, ofwel € 1,20 per inwoner.

⁵ Vaststelling raad 27 augustus 2007

⁶ uit: Voorjaarsnota 2008, 23 juni 2008 vastgesteld door de raad

Benodigde weerstandscapaciteit

Hieronder treft u toelichting op de belangrijkste risico's. Een overzicht van alle risico's die in relatie tot onze beschikbare weerstandscapaciteit kunnen worden gebracht, treft u aan in de bijlage (uit: nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement'). Per programma zijn de risico's geïnventariseerd en is aangegeven wat de kans is dat het risico zich voordoet en wat het financiële gevolg van het risico is. Dit overzicht dient als eerste indicatie voor het benodigde weerstandsvermogen dat nog verder verfijnd moet worden. De risico's die nu afgedekt zijn door maatregelen, verzekeringen en/of voorzieningen vormen geen onderdeel van dit overzicht. Hieronder is een aantal risicogebieden uitgelicht op grond van een risico inschatting 'gemiddeld' of 'hoog' en/of een hoog financieel gevolg (> € 250.000).

Deelnemingen (privaatrechtelijk)

Als gemeente bezitten wij aandelen in onder andere Oude Rijkswerf Willemsoord (ORW), Baggerbeheer en Luchthaven. Het grootste aandelenkapitaal bevindt zich bij de Oude Rijkswerf Willemsoord (€ 6,1 mln.). De waardeontwikkeling van onze deelnemingen zijn onder andere afhankelijk van markt en externe factoren. Op dit moment is de inschatting van het risico hiervan 'laag'. Wel van belang is de huidige rekening courant-verhouding tussen gemeente en ORW. Op 31 december 2006 bedroeg deze € 12,9 mln. De jaarrekening van Willemsoord 2007 is nog niet vastgesteld. Daarom zijn hier de bedragen per ultimo 2006 opgenomen. De inschatting van het risico is 'gemiddeld' (€ 3,8 mln.). Het beleid op onze deelnemingen ligt vast in de nota 'Deelnemingen doorgelicht – Verbonden partijen'.

Schadeclaims

Er lopen diverse schadeclaims bij de gemeente, ingediend als gevolg van vertragingsschade (reconstructie parkeerterrein restaurant Duinoord, nieuwbouw brandweerkazerne), maar ook een claim in verband met gedwongen verhuizing van Multimetaal en planschades. De bandbreedte van de schadeclaims varieert van € 0,- tot € 1,4 mln.

Grondexploitatie

Gemeente Den Helder opereert overwegend actief in de ontwikkeling van gronden. Voorbeelden zijn de ontwikkelingen Kooijpunt fase 1,2,3, Meester Tigchlaar en Julianadorp Oost. Daarnaast heeft de gemeente ook een voorwaardenscheppende rol (passief) in bijvoorbeeld de toekomstige ontwikkeling van Noorderhaven. De risicoanalyse richt zich op zowel de 'in exploitatie genomen gebieden' als de 'niet in exploitatie genomen gebieden'. Het risico is bij de 'in exploitatie genomen gebieden' berekend aan de hand van de nog te realiseren opbrengsten en kosten en een risico opslag van 2,5% of 5%. Het risico van de 'niet in exploitatie genomen gebieden' is bepaald aan de hand van het verschil tussen indicatieve marktwaarde en boekwaarde. Het totale risico bedraagt € 5,3 mln.

Bouwleges

Woningstichting betwist de heffing van bouwleges als gevolg van realisatie van nieuwbouw en/of verbetering van sociale huurwoningen. Er vinden onderhandelingen plaats over een schikking. Het risico wordt als gevolg van beschikbare jurisprudentie laag ingeschat en in de risico-paragraaf PM.

Subsidieverstrekking aan instellingen

Gesubsidieerde instellingen kunnen leiden tot extra lasten voor de gemeente. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op faillissementen, aansprakelijkheid van schulden en/of alsnog laten uitvoeren van taken. Er vindt overleg met het Rijk plaats over de terugbetaling subsidies rond Bon Komienso. De kansinschatting is 'laag', het financieel gevolg hoog (totaal risicobedrag subsidieverstrekking € 490.000).

Haven

In de haven loopt een aantal grote projecten in het kader van de subsidieregeling 'water als economische drager' van de provincie NH. In totaal is hiermee een bedrag van € 13,3 mln. gemoeid (50% gemeente en 50% provincie). Een belangrijke voorwaarde voor het verstrekken van de subsidie is realisatie ervan voor de zomer van 2008. Het risico wordt 'gemiddeld' ingeschat (risicobedrag € 1,7 mln.)

Stedelijke vernieuwing

Er is besloten tot het inbrengen van €6,9 mln. bij Zeestad CV/BV, die de stedelijke vernieuwing ter hand neemt. Daarnaast ontvangt de gemeente ISV-2 middelen voor de uitvoering van stedelijke vernieuwing. De verantwoording ligt bij de gemeente. Een belangrijke voorwaarde voor het verstrekken van de subsidie is dat uiterlijk 2009 met de realisatie is gestart. Het risico is 'laag' ingeschat (risicobedrag €480.000)

Het totaaloverzicht per programma aan geïnventariseerde en waar mogelijk gekwantificeerde risico's geeft het volgende beeld:

Programma	Risicobedrag (€* 1000)
Programma algemeen bestuur en middelen	€ 4.095
Programma integrale veiligheid	€ 0
Programma Beheer openbare ruimte	€ PM
Programma Stedelijke vernieuwing	€ 480
Programma Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting	€ 5.408
Programma Verkeer en Vervoer	€ 104
Programma Milieu	€ 0
Programma Onderwijs en Jeugd	€ 10
Programma Cultuur	€ 0
Programma Sport en Vrije tijd	€ 0
Programma Zorg en Maatschappelijke dienstverlening	€ 733
Programma Economische ontwikkeling	€ 1.662
Programma Werk en Inkomen	€ 225
Totaal	€12.718
Schadeclaims (bandbreedte €0,- - €x)	€ 804
Totaal inclusief schadeclaims maximaal	€13.522
Onzekerheid (factor 1,25)	€ 3.380
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	€16.902

In het totale overzicht is nog een aantal onzekerheden opgenomen. Deze hangen samen met het niet volledig in beeld hebben van onze onderhoudssituatie en de beschikbare middelen hiervoor (o.a. haven, beheer openbare ruimte, bedrijfsgebouwen). Er is ook onzekerheid in hoeverre de afgesloten verzekeringen voldoende dekking bieden bij schade e.d. Daarom wordt voorgesteld een de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's te vermenigvuldigen met factor 1,25. Deze buffer kan vervallen op het moment dat risicomangement verder is ingebed in de organisatie.

Weerstandsvermogen Den Helder

Het weerstandsvermogen is een confrontatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. Dat wil zeggen het totaalbedrag aan risico's afgezet tegen onze beschikbare weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen Den Helder

Het weerstandsvermogen kan dan als volgt berekend worden:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen (risicoprofiel)} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 17.2 \text{ mln.}}{€ 16.9 \text{ mln.}}$$

De berekening van het ratio weerstandsvermogen is dan 1. We gaan hierbij vanuit dat 100% genoeg moet zijn om de risico's op te vangen. Het uitgangspunt is het hanteren van een ratio tussen 1 en 1,4 als 'voldoende'.

Deze eerste berekening van het weerstandsvermogen laat dus zien dat er op dit moment een minimaal toereikend beschikbare weerstandscapaciteit is. Er kunnen maatregelen getroffen

voorgesteld worden om of de beschikbare weerstandscapaciteit te verhogen, of de aanwezige risico's te verminderen. Wel moet voorzichtig omgesprongen worden met het verbinden van conclusies, aangezien deze tot stand is gekomen op basis van een eerste inventarisatie.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Onze gemeente kent een totale oppervlakte van 4.538 ha. land en 307 ha. water. Om een adequaat onderhoudsniveau te kunnen waarborgen zijn verschillende sectorale onderhoudsplannen opgesteld. Deze sectorale onderhoudsplannen worden periodiek geactualiseerd (gemiddeld 1 x per 5 jaar). Op grond van deze sectorale plannen wordt bepaald welke budgetten noodzakelijk zijn om een gekozen kwaliteitsniveau te kunnen realiseren c.q. handhaven.

Uit de Strategische visie 2020 vloeit voort dat er in Den Helder een minimaal kwaliteitsniveau bereikt en gehandhaafd moet worden voor de openbare ruimte.

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte bepaalt mede de leefbaarheid van de stad. Hiervoor is door de raad een nieuwe benadering gekozen: de "Beeldkwaliteitskiezer".

Beheer Openbare Ruimte (BOR)

Binnen de sectorale beheerplannen, zoals onder andere voor wegen, openbare verlichting, kunstwerkenbeheer en stedelijk groen, kan op basis van de vastgestelde criteria gekozen worden voor verschillende kwaliteitsniveaus. De onderscheiden sectorale beheerplannen kunnen gezamenlijk worden gezien als een integraal beheerplan voor de totale openbare ruimte.

De Beeldkwaliteitskiezer is als instrument gekozen om de kwaliteit van de openbare ruimte vorm te geven. De raad wil het kwaliteitsniveau van 'status quo' (=laag) naar 'basis'.

Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2007 zijn voor 2008 geen aanvullende middelen opgenomen voor het verder op peil brengen en houden van het beheer van de openbare ruimte. Zodra het meerjarenperspectief ruimte biedt zou de intensivering in het beheer van de openbare ruimte verder kunnen worden opgepakt.

In raadsinformatiebrief no. 60, d.d. 16 oktober 2007, staat informatie omtrent genoemde sectorale beheerplannen voor de openbare ruimte waarbij tevens een financieel overzicht is gegeven van de benodigde gelden tijdens de begrotingscyclus 2008-2011 voor deze beheerplannen op het kwaliteitsniveau "basis", inclusief het achterstallig onderhoud.

Inmiddels zijn de sectorale beheerplannen voor wegen en civiele kunstwerken, gecombineerd met de beheerplannen voor openbare verlichting, stedelijk groen en spelen op 21 april 2008 besproken in de Commissie Stadsontwikkeling en – Beheer. In een presentatie is onder meer ingegaan op de financiële consequenties van de onderscheidene beheerplannen, gerelateerd aan de gewenste beeldkwaliteit "basis" en het geconstateerde achterstallig onderhoud.

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota 2008 "Door keuze op koers" is door de raad besloten om de beeldkwaliteit van de openbare ruimte in het gebied Stadshart te verhogen van "status quo" naar "basis" waarbij aansluiting wordt gezocht met de uitvoeringsplannen van Zeestad.

Daarvoor is met ingang van 2010 € 40.000 oplopend naar € 416.000 in 2016 nodig.

De beeldkwaliteit van de openbare ruimte in de overige delen van Den Helder blijft gehandhaafd op "status quo" (laag).

De onderscheidene sectorale beheerplannen worden hierna vervolgens toegelicht waarbij met name, gelet op de financiële beheersverordening van onze gemeente, specifieke aandacht zal worden geschonken aan het geconstateerde achterstallig onderhoud.

Wegbeheeronderhoudsplan 2008-2012.

Het is een zorgplicht van de gemeente om de verhardingen goed en verantwoord te beheren. Een en ander wordt verwoord in artikel 16 van de Wegenwet.

Het beheerplan geeft inzicht in de staat van onderhoud van de wegen, de benodigde middelen om de voorzieningen op peil te brengen en te houden, gekoppeld aan het gewenste beeldkwaliteitsniveau.

Voorts geeft het beheerplan inzicht in de kosten om een verantwoord beheer in de komende jaren duidelijk te maken. Het totale aandeel verharding binnen de openbare ruimte van onze gemeente bedraagt circa 3 miljoen vierkante meter. Voor 186.000 m2 van het asfaltareaal en voor 851.000 m2

van de elementenverharding is er een onderhoudsachterstand geconstateerd. Voor het wegwerken van het geconstateerde achterstallig onderhoud voor de korte termijn (2008 en 2009) en de middellange termijn (2010 tot en met 2012) is een bedrag benodigd van € 5.467.000. Als het wegwerken van het achterstallig onderhoud wordt gespreid over een vijftal jaarschijven vergt dit een extra financiële impuls van € 1.093.402 per jaarschijf.

Beheerplan Openbare Verlichting

In 2007 hebben de raad kennis genomen van het Beheerplan Openbare Verlichting 2006-2010 en onderschreven dat het beheer en onderhoud van de openbare verlichting zich onder de beeldkwaliteit "laag" bevindt. Er zijn onvoldoende middelen beschikbaar om het gewenste beeldkwaliteitsniveau 'basis' voor de gehele openbare ruimte in onze gemeente te realiseren. De raad heeft ingestemd met het collegevoorstel om prioriteit te geven aan het inlopen van het achterstallig onderhoud en de beoogde verbetering van de verlichtingskwaliteit te temporiseren met uitzondering van nieuwbouwsituaties en renovatieprojecten. Voor 2009 bedraagt het achterstallig onderhoud € 47.782 olopend naar € 79.335 in 2012.

Gemeentelijk Rioleringsplan

In 2005 is het derde gemeentelijke rioleringsplan vastgesteld.

In 2008 is het Gemeentelijke Rioleringsplan voor de planperiode 2009-2013 aangeboden.

De samenwerking met het Hoogheemraadschap is in 2008 bestuurlijk bekrachtigd door onder meer het sluiten van een "Afalwaterakkoord" met daarbij behorende separate modules evenals een optimalisatieovereenkomst betreffende de Afvalwaterketen Den Helder.

Het Hoogheemraadschap is en blijft een belangrijke partner voor de gemeente waar het gaat om de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater (wettelijke milieumaatregelen). Onderzoek naar Optimalisatie van het totale Afvalwatersysteem (OAS) heeft uitgewezen dat efficiencyvoordelen zijn te behalen. De effectivering van de daarvoor te nemen maatregelen zal in de komende jaren plaatsvinden.

Nota Groen

In 2008 is de nota Groen vastgesteld. Deze nota geeft de visie van de gemeente weer op de gewenste ontwikkeling en beheer van haar groene structuur in het stedelijk gebied en in het landelijk gebied. Tevens worden de groene kaders gesteld voor ruimtelijke ontwikkelingen, beleidsplannen, projecten en plannen voor inrichting en beheer van groengebieden.

Beheerplan Stedelijk Groen

Doel van dit beheerplan is het openbaar groen in Den Helder beheer(s)baar te houden met behulp van een nieuwe planmatige werkwijze voor het duurzaam onderhouden van het openbaar groen. Deze werkwijze heeft een directe relatie met de beeldkwaliteitkiezer van het Beheerplan Openbare Ruimte. In 2009 wordt de nieuwe werkwijze voor het onderhoud van het openbaar groen voortgezet. Visuele inspecties worden gecombineerd met informatie uit de dagelijkse praktijk en de beheerprogrammatuur. Na afweging van de verkregen informatie en het geheel van onderhoudsplannen van de andere segmenten in de openbare ruimte worden de uit te voeren projecten opgenomen in het operationele plan Beheer Openbare Ruimte.

Beheerplan Spelen

In het vastgestelde Beheerplan Spelen wordt uiteengezet op welke wijze en met welke middelen het beheer en onderhoud aan de speelplekken wordt uitgevoerd opdat kwalitatief goede speelvoorzieningen kunnen blijven worden aangeboden die daarenboven duurzaam in stand kunnen worden gehouden. Wanneer het duurzaam in stand houden van alle speelplekken in de gemeente financieel niet mogelijk is, zal het college prioriteiten stellen in het aanbod aan goede speelvoorzieningen.

In het kader van de beoogde prioritering in dit kader wordt gebruik gemaakt van een tweetal scenario's, te weten vermindering van het aantal speeltoestellen en verwerving van extra fondsen.

Beheerplan Bomen

Het beheerplan Bomen is in 2008 opgesteld. Het beheerplan Bomen geeft een goed inzicht in de knelpunten en mogelijke oplossingen op het gebied van achterstallig onderhoud en de soortkeuze van bomen, en daarenboven de mogelijkheden tot standplaatsverbetering en verbetering van groeiomstandigheden van bomen.

Beheerplan Civiele Kunstwerken (Kunstwerkenbeheeronderhoudsplan 2008-2012)

Onze gemeente heeft 119 vaste kunstwerken (bruggen, duikers, tunnels en viaducten) in beheer. De objecten vertegenwoordigen een vervangingswaarde van ruim €61 mln, exclusief de Oostoeverbrug. Alle kunstwerken zijn door een extern ingenieurbureau onderworpen aan een "quick scan". Het doel van de uitgevoerde "quick scan" is het waarborgen van de gebruiksveiligheid en het signaleren van eventuele risico's alsmede het inzichtelijk maken van de noodzaak tot het nemen van maatregelen. Het resultaat van de uitgevoerde inspecties is dat 25 kunstwerken als laag of zeer laag zijn gekwalificeerd en 19 kunstwerken als hoog of zeer hoog. Geconcludeerd kan derhalve worden dat het kunstwerkenareaal van onze gemeente in zijn algemeenheid in redelijke staat is. Twee bruggen verkeren in slechte staat. Een nader technisch onderzoek hierover vindt plaats. Voor het in 2009 uitvoeren van een noodzakelijke inhaalslag met betrekking tot het geconstateerde achterstallig onderhoud is een extra budget benodigd van circa €512.000. In 2012 is een extra investering noodzakelijk ten behoeve van groot onderhoud aan de Oostoeverbrug ten bedrage van €572.000. Eerdergenoemde bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 1 juli 2007 en zijn exclusief indexering.

Beheerplan Verkeersborden en Straatmeubilair

Het Beheerplan Verkeersborden en Straatmeubilair is in 2008 opgesteld. Het plan geeft een goed inzicht in de knelpunten en mogelijke oplossingen op het gebied van het beheer van verkeersborden en straatmeubilair.

Havenbeheerprogramma 2008-2012

Het Havenbeheerprogramma 2008-2012 geeft inzicht in de staat van onderhoud van de verschillende infrastructurele werken, de benodigde middelen om de voorzieningen op peil te brengen en te houden, gekoppeld aan het gewenste onderhoudsbeeld.

Gemeentelijke gebouwen en objecten

Jaarlijks wordt voor het onderhoud van de gemeentelijke objecten en gebouwen de kosten in de exploitatie opgenomen en voor de belangrijkste objecten wordt daarbij ook geld gereserveerd voor planmatig groot onderhoud. Aan de hand van een uitgevoerde inventarisatie is de totale voorraad gemeentelijke gebouwen en objecten in beeld gebracht. Op basis van deze inventarisatie zal de raad in 2009 een besluit kunnen nemen over de gewenste omvang van het gemeentelijk vastgoed en de exploitatie van deze eigendommen. Waarbij, mede op basis van meerjarenonderhoudsplannen, de exploitatie per object inzichtelijk wordt gemaakt. De instandhoudingskosten spelen daarbij een rol. Op grond hiervan kan worden beoordeeld of de onderhoudsvoorziening voldoende is. Voor de tijdelijke exploitaties van objecten en gebouwen worden incidenteel, op de verwachte ontwikkelingen, afgestemde onderhoudsprogramma's gehanteerd.

3.3 Financiering

Algemeen

Op 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) in werking getreden. Het doel van deze wet is het beheersen van financieringsrisico's. Dat uit zich in twee randvoorwaarden voor het treasurybeleid:

- Het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De raad heeft de uitgangspunten hiervoor vastgelegd in de nota "De gemeente als bank".
- Uitzettingen moeten een prudent karakter hebben.

Bij het prudent uitzetten van middelen zijn twee aspecten van belang:

- de tegenpartij moet voldoende kredietwaardig zijn;
- de waarde van een geldlening moet zo min mogelijk gevoelig zijn voor marktbevingen. De hoofdsom daarvan moet in beginsel intact blijven.

Met deze randvoorwaarden wordt het bankieren verboden. Door het stellen van eisen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van schulden begrensd. In de wet is ook opgenomen dat de gemeente verplicht is twee nieuwe treasuryinstrumenten in te voeren:

- het Treasurystatuut;
- een Treasuryparagraaf in de begroting en de jaarrekening.

Het geactualiseerd Treasurystatuut is op 14 augustus 2007 door het college vastgesteld en ter kennisgeving aan de raad aangeboden. In de Treasuryparagraaf in begroting en rekening moeten we de naleving van het treasurystatuut plannen en verantwoorden.

Kort- en langlopende schulden

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)

De begrenzing van de renterisico's op de kortlopende middelen vindt plaats door het vaststellen van een kasgeldlimiet. Deze limiet is vastgesteld als een maximum percentage van het begrotingstotaal dat met kortlopende middelen mag worden gefinancierd. Het percentage is door de minister van Financiën vastgesteld op 8,5.

Ons beleid is om een deel van de financieringsbehoefte te dekken door middel van kortlopende leningen. Dit heeft de volgende voordelen:

- de rente op kortlopende leningen is nagenoeg altijd lager dan op langlopende leningen;
- een grotere flexibiliteit.

In onderstaande tabel wordt voor 2009 de kasgeldlimiet afgezet tegen de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld. Duidelijk komt daaruit naar voren dat de gemeente binnen de limiet blijft. Hierbij dient te worden aangetekend dat de concrete liquiditeitspositie met veel onzekerheden is omgeven.

Bij de liquiditeitenplanning is de begroting van 2009 als basis genomen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de exploitatieontvangsten (uitgezonderd de renteontvangsten en de gemeentelijke heffingen) en uitgaven (uitgezonderd de rentebetalingen en de loonkosten) worden geleidelijk over het jaar ontvangen dan wel betaald;
- de renteontvangsten en –uitgaven zijn opgenomen in de maand dat zij werkelijk ontvangen dan wel betaald worden;
- de loonkosten zijn geleidelijk over het jaar verspreid met uitzondering van de maand mei (vakantiegeld) en de maand december (extra uitkering);
- de ontvangsten van de gemeentelijke heffingen zijn gesplitst in tien maanden met automatische incasso (maart t/m december) en het restant in twee termijnen;
- er is nog geen rekening gehouden met de liquiditeitsstroom van de investeringsuitgaven dan wel ontvangsten;

- de bedragen van de te verwachten vlottende schuld en vlottende middelen zijn in de tabel samengevoegd.

Indien zich gedurende het jaar overschrijdingen van de kasgeldlimiet dreigen voor te doen, wordt overgegaan tot consolidatie van kortlopende geldleningen.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)		1	2	3	4
		Kwartaal	kwartaal	kwartaal	kwartaal
Omvang begroting 2009	167.000				
1) Toegestane kasgeldlimiet					
in percentage		8.5%	8.5%	8.5%	8.5%
in bedrag		14.195	14.195	14.195	14.195
2) Omvang vlottende korte schuld					
Raming voor 2009		-2.579	-7.105	-5.823	1.178
3) Vlottende middelen					
Raming voor 2009		-	-	-	-
Toets kasgeldlimiet					
4) Totaal netto vlottende schuld (2-3)		14.280	14.280	14.280	14.280
Toegestane kasgeldlimiet (1)		-2.579	-7.105	-5.823	1.178
Ruimte (+)/Overschrijding (-); (1) - (4)		16.859	21.385	20.103	13.102

Op basis van de huidige prognose is in 2009 geen overschrijding van de kasgeldnorm te verwachten.

Renterisiconorm (langlopende schuld)

De begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende geldleningenportefeuille (zowel opgenomen als uitgezet) vindt plaats door het vaststellen van een renterisiconorm. Dit is het maximum percentage van deze portefeuille, waarvan de rente door herfinanciering of renteherziening mag worden gewijzigd. Het percentage is door de minister van Financiën vastgesteld op 20 (dit komt overeen met een gemiddelde rentevast-periode van vijf jaar). Stijgt de marktrente in een jaar sterk, dan werkt dat door in maximaal 20% van de gemeentelijke langlopende geldleningenportefeuille.

In onderstaande tabel wordt de norm afgezet tegen de feitelijke situatie. Duidelijk komt daaruit naar voren dat de gemeente ruimschoots aan de risiconorm voldoet.

Tabel Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld x € 1.000

	2009	2010	2011	2012
Renterisico op vaste schuld				
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	27.703		10.686	
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	14.490	379	10.686	
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	13.213	-379	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	0	0	0	0
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	0	0	0
5. Betaalde aflossingen	8.318	8.538	7.775	6.162
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	0	0	0
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	13.213	0	0	0
Renterisiconorm				
8. Stand van de vaste schuld per 1 januari	187.110	178.792	170.254	162.479
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm	37.422	35.758	34.051	32.496
Toets Renterisiconorm				
10. Renterisiconorm	37.422	35.758	34.051	32.496
7. Renterisico op vaste schuld	13.213	-379	0	0
11. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (10 - 7)	24.209	36.137	34.051	32.496

Geldleningen

Opgenomen langlopende geldleningen

In 2009 worden geen leningen volledig afgelost.

Verstreckte langlopende geldleningen

De gemeente had per 31 december 2008 € 124 miljoen aan verstrekte langlopende geldleningen uitstaan. Ruim € 104 miljoen, betreft de leningverstrekking aan Woningstichting Den Helder en ruim € 10 miljoen aan het Gemini Ziekenhuis.

In 2009 worden geen geldleningen volledig afgelost.

3.4 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De organisatieontwikkeling zoals beschreven in de Organisatievisie 2007-2012 beoogt een kleinere, flexibele organisatie met een kleiner aantal afdelingen dan nu en werkend volgens de regiewerkwijze. Kernbegrippen zijn onder andere klantfocus, regie, proces- en projectoriëntatie, betrouwbaarheid en beweging/dynamiek.

Er zijn drie verbeterlijnen waarlangs de organisatieontwikkeling plaatsvindt: het versterken van de Planning en Control, het implementeren van projectmatig werken en de ontwikkeling naar een regiegemeente.

Om sturing aan deze organisatieontwikkeling te geven, is in 2008 een ambtelijke stuurgroep ingericht onder leiding van de gemeentesecretaris. Deze stuurgroep richt zich enerzijds op het monitoren van de activiteiten in het implementatieplan en anderzijds op vraagstukken die zich gaandeweg aandienen in het proces van organisatieontwikkeling. Tijdens het strategisch college-managementoverleg wordt de voortgang van het implementatieplan besproken. De gemeenteraad wordt op de reguliere verantwoordingsmomenten in de P&C-cyclus geïnformeerd over de voortgang.

Concrete ontwikkelingen tot nu toe zijn de aanpassing van de gemeentelijke organisatie met de vorming van een concernstaf, de aanstelling van een derde concerndirecteur, in het bijzonder belast met de bedrijfsvoering, (peildatum: eind september 2008), de voorgenomen aanstelling van een concerncontroller c.q. afdelingsmanager t.b.v. de afdeling concernstaf en tenslotte de vaststelling van het plan van aanpak interne controle 2008-2010 en het Controleplan 2008. Al deze maatregelen zullen naar de mening van het college leiden tot een verbetering van het rechtmatigheidsbeheer en uiteindelijk tot een verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening en de bedrijfsvoering van de gemeente.

Dat dit niet van de ene dag op de andere gaat lukken is evident. Ook zullen mogelijk aanpassingen in de bedrijfsvoering samen gaan met het aspect cultuurverandering. Dergelijke omvangrijke processen kosten nu eenmaal tijd.

Voor wat betreft de drie verbeterlijnen kunnen we het volgende melden:

Versterken van de planning en Control;

De verbetering van de bedrijfsvoering heeft zoals gezegd als belangrijk onderdeel het versterken van de planning & control. De gemeentelijke accountant heeft in zijn verslag van bevindingen behorend bij de jaarrekening 2007 een diverse aanbevelingen gedaan om te komen tot verbeteringen in de bedrijfsvoering. Onder andere deze aandachtspunten alsmede een eigen onderzoek naar de knelpunten heeft geleid tot een plan van aanpak voor de verbetering van de financiële functie. Uitvoering geven aan de activiteiten van het stappenplan moeten er uiteindelijk toe leiden dat de organisatie verder in control geraakt.

Bij de totstandkoming van de Planning- en Control (P&C) instrumenten, zoals jaarrekening, voorjaarsnota, begroting, tussentijdse rapportages is ons gebleken dat het proces moeizaam verloopt. Dit heeft alles te maken met het feit dat onze basisadministratie niet op orde is. Met de basis wordt in dit verband bedoeld administraties die het fundament van de stuurinformatie vormen. Dus informatiesystemen als boekhouding, projectadministraties, tijdschrijfsysteem en salaris- en personeelsinformatiesystemen.

Het op orde brengen van de basisinformatie is een belangrijke voorwaarde om verdere stappen te kunnen ondernemen in het verbeteren van de bedrijfsvoering. Dit heeft dan ook de hoogste prioriteit van het college en de directie. De eerste stappen hiertoe zijn inmiddels gezet.

Implementeren projectmatig werken;

In de organisatievisie is als doel gesteld het implementeren van projectmatig werken in de gehele organisatie. Hiertoe is een notitie opgesteld waarin is weergegeven hoe deze implementatie tot stand komt. In het laatste kwartaal van 2008 en het eerste kwartaal van 2009 zal de organisatie opgeleid worden in de methodiek projectmatig werken. Vooruitlopend hierop is conform het projectmatig werken een projectenlijst als bijlage 1 bij de programmabegroting gevoegd met de belangrijkste projectgegevens.

Ontwikkeling naar een regiegemeente

Ten aanzien van het concept regiegemeente hebben wij de voorkeur uitgesproken organisatieonderdelen op afstand te zetten, mits er voldoende voordelen zijn. Natuurlijk gaat het bij een regiegemeente niet alleen over het uitbesteden van taken, maar ook over een andere wijze van werken en omgaan met vraagstukken in de samenleving.

Verzelfstandigingen

In 2008 is een aantal onderzoeken in gang gezet met het doel te bezien of de betreffende organisatieonderdelen mogelijk op afstand gezet kunnen worden. Hierna volgt kort de stand van zaken:

- Bestuursopdracht Organisatieontwikkeling Brandweer:
In het najaar 2008 komt een tweede rapportage naar het college. Afhankelijk van de besluitvorming over de regionalisatie en het verloop van het overleg met de Koninklijke Marine over samenwerking, zal dit mogelijk de eindrapportage zijn.
- Bestuursopdracht Toekomst afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ): de bestuursopdracht is kort na de zomer afgerond waarbij een nieuwe bestuursopdracht is gegeven om de integratie tussen WIZ en de afdeling Publiekszaken (PBZ) te onderzoeken. De resultaten daarvan zullen in 2009 worden gepresenteerd.
- Bestuursopdracht Uitbesteding afvalinzameling: ter uitvoering van de bestuursopdracht is onderzoek verricht naar de mogelijkheden, vormen, voorwaarden, consequenties en planning van deze uitbesteding. Over de voortgang wordt de raad door middel van een informatiebrief geïnformeerd. Uiteraard wordt daar waar het de bevoegdheid van de raad betreft besluitvorming gevraagd.
- Project Bezoekerscentrum Mariëndal inclusief verzelfstandiging Groene Poolster:
Het project bevindt zich in de uitvoeringsfase. Planning conform de projectopdracht (mei 2008) is: oplevering van het bezoekerscentrum in de periode maart 2009-mei 2009 en het ondernemingsplan en inrichten organisatie van de rechtspersoon BZC gereed december 2008.
- Verzelfstandiging Haven: de vorming van een havenbedrijf maakt onderdeel uit van de opdracht aan de directeur gebiedsontwikkeling haven. Die zal voor 1 juli 2009 een voorstel doen op basis waarvan de gemeenteraad een definitieve keuze kan maken voor de ruimtelijke variant voor de aanleg van een Groene Stroom Haven in Den Helder. Een voorstel voor een nieuw te vormen organisatie zal daar onderdeel van uitmaken.

Ten aanzien van de rest van de organisatie is het de bedoeling dat in 2010 alle organisatieonderdelen langs de 'maatlat' zijn gelegd, waarmee wordt bedoeld dat is nagegaan of deze onderdelen/taken voor verzelfstandiging, in welke vorm dan ook, in aanmerking komen. Hiervoor is een planning opgesteld.

Gevolgen verzelfstandiging voor de organisatie.

Een verzelfstandiging van (delen van) de gemeentelijke organisatie heeft ook consequenties voor de rest van de gemeentelijke organisatie. Het afstoten in 2007 van de gemeentelijke schouwburg en recentelijk de onderhandelingen met de HVC over de overname van onze reinigingsdienst en de voorgenomen verzelfstandiging van de Groene Poolster roept discussie op over de in onze organisatie toegepaste kostentoerekening (de zogenaamde overhead). In de praktijk blijkt dat de gemeentelijke organisatie bij verzelfstandiging van organisatieonderdelen met (hoge) overheadkosten blijft zitten. Belangrijke uitgangspunten bij het verkrijgen van inzicht in de overhead zijn:

1. het verkrijgen van inzicht in een juiste, transparante wijze van interne doorbelasting van (indirecte) kosten en (indirecte) interne uren;
2. het bepalen van de toe te schrijven interne uren en indirecte kosten aan de diverse producten.

Dit heeft een nauwe relatie met de inmiddels gegeven opdracht richting de organisatie om de bedrijfsinformatie in basis op orde te krijgen. Een onderdeel van de opdracht is het inzicht te geven in de kostenverdeelstructuur en daarmee in de hoogte van de "overhead". Dit heeft tevens een directe relatie met de hieronder genoemde taakstellingen/inverdienefecten. Bij de Voojaarsnota 2009 komen wij hier op terug.

Kwaliteitsmanagement

Het invoeren van kwaliteitsmanagement is één van de onderdelen in het implementatieplan Organisatievisie. Kwaliteitsmanagement wordt ingevoerd volgens het INK-managementmodel. Een belangrijk onderdeel daarin is het periodiek uitvoeren van een positiebepaling (meting) waarmee een samenhangend maar globaal beeld wordt verkregen van de sterke punten en verbetermogelijkheden van de eigen organisatie. De profielschets laat zien waar de aangrijpingspunten voor verbeteringen liggen. In 2009 (naar verwachting 3^e kwartaal) wordt een 1^e positiebepaling (0-meting) uitgevoerd. Ook wordt er een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd door in samenwerking met de H2A-gemeenten mee te doen met het onderzoeksinstrument 'Waarstaatjegemeente.nl' (voorheen de Staat van de gemeente).

Taakstellingen/ inverteffecten

In de begroting 2009 zijn diverse taakstellingen i.c. inverteffecten opgenomen die uiteindelijk moeten leiden tot de gewenste besparingen. Aan de organisatie is inmiddels opdracht verleend om inzichtelijk te maken of en in hoeverre taakstellingen/inverteffecten gerealiseerd kunnen of gaan worden. Dit inzicht hadden wij graag bij de behandeling van de begroting 2009 aan u willen aanbieden. De problematiek zoals eerder aangegeven bij verbeterlijnen versterken van planning en control, niet op orde zijn voor wat betreft bedrijfsinformatie, maakt dit echter onmogelijk. Zonder goede informatie kan de organisatie geen duidelijkheid en /of inzicht geven. Gelet op het (financieel) belang van deze materie zeggen wij u toe bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2009 dit inzicht wel aan u te geven.

Interne controle / rechtmatigheid

In de door de gemeenteraad vastgestelde verordening 172 op basis van artikel 212 van de gemeentewet is vastgelegd dat het college zorg draagt voor een jaarlijkse interne toetsing van een aantal bedrijfsonderdelen op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening (getrouwheid) en de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Binnen onze organisatie hanteren wij het principe van integraal management. Dit betekent dat de afdelingsmanagers verantwoordelijk zijn voor de organisatie en de kwaliteit van de interne controle op de bedrijfsprocessen binnen hun afdelingen.

Rechtmatigheidsbeheer is noodzakelijk en moet gedurende het jaar plaatsvinden zodat de mogelijkheid bestaat om tijdig te reageren op bevindingen en bij te sturen in bedrijfsprocessen. De uitvoering van de verbijzonderde interne controle gedurende het jaar is verwoord in het Plan van Aanpak 2008-2010 dat op 6 augustus 2008 door de directie is vastgesteld.

Naast het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle wordt de organisatie in 2008 en verder gestimuleerd de interne controle gedurende het proces te versterken. Handvatten hiervoor zijn de Notitie Interne controle en het Controleplan Interne Controle 2008.

Het borgen en zichtbaar vastleggen van de interne controles in processen, de verbijzonderde interne controle, maar ook de Single Information, Single Audit zorgen ervoor dat de organisatie beter in control is en waar nodig tijdig de bedrijfsprocessen kan bijsturen.

Het Plan van Aanpak 2008-2010 is geschreven voor het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle. Voor de interne controle die binnen de procedures geregeld dient te zijn en door de afdelingen zelf wordt uitgevoerd dient het 'Controleplan Interne Controle' als basis. Afgeleid van het 'Controleplan Interne Controle' kunnen controleprogramma's voor de daadwerkelijke uitvoering van deze controle opgesteld en in de afdelingsplanning opgenomen worden. Dit ondersteunt de mogelijkheid tot gestructureerde interne controle en vormt een communicatiemiddel naar de accountant over de uitgevoerde controles.

Extra aandacht wordt gegeven aan de begrotingsrechtmatigheid en het in controle krijgen en houden van grote, strategische projecten en het uitvoeren van een adequate risicoanalyse en het nemen van maatregelen om deze risico's tot een minimum te beperken. Mede hierom is besloten om in 2008 zowel een directeur bedrijfsvoering als een concerncontroller aan te stellen. Deze twee functionarissen en de adviseur interne controle zullen in het tweede halfjaar van 2008 een werkgroep samenstellen die als doel heeft een procedure te bedenken en uit te laten voeren om grote (strategische) projecten te monitoren en te beheersen.

Automatisering

Ook in 2009 wordt voortgegaan met de verdere optimalisering van de toepassing van automatisering. Enkele belangrijke ontwikkelingen daarin zijn:

- Digitale dienstverlening verder uitbreiden en optimaliseren.
- Bestaande serverpark migreren, waarin energiezuinig en betrouwbaar het middelpunt vormen.
- Informatie architectuur in kaart brengen en visie voor toekomstige architectuur opstellen.
- Anticiperen op ontwikkelingen op gebied van mobiel werken en integratie van spraak en data. Hierbij blijft de informatiebeveiliging een kernpunt.

Administratieve Organisatie / Procesmanagement

Een belangrijk onderdeel van het traject om tot verbetering van de bedrijfsvoering te komen is het stroomlijnen van (administratieve) processen. Primair gaat het er daarbij om de processen zelf tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen of opnieuw in te richten. Door middel van automatisering/ digitalisering wordt bereikt dat deze processen sneller, beter en correcter verlopen. Om dit uitgangspunt te kunnen realiseren is verdere digitalisering van documenten en documentstromen een vereiste. Door het nog te ontwikkelen Documentair Structuur Plan (DSP) te koppelen aan ons DocumentManagementSysteem, wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de verbetering van de interne bedrijfsvoering. Hierdoor kunnen eventuele consequenties bij uitbesteden of regie nauwkeuriger worden bepaald.

Terugverdienen reorganisatiekosten

In de programmabegrotingen 2007/2008 en de programmarekening 2007 is aangegeven dat en in welk tempo de taakstelling met betrekking tot het terugverdienen van de kosten als gevolg van de reorganisatie 2004 (totaal € 8.485.953, -) wordt gerealiseerd. Daarin is geen verandering voorzien zodat volgens de verwachting de reorganisatiekosten in 2012 volledig zullen zijn teruggestort.

Terugverdienen uitstroombevorderende maatregelen

In 2005 en 2006 heeft de raad kredieten (€ 1.500.000 en € 1.800.000) beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Regeling Uitstroom oudere werknemers, hierna te noemen UBM. De uitvoering van de regeling is voorgefinancierd door onttrekkingen te doen uit de algemene reserve. Middels jaarlijkse toevoegingen aan de algemene reserve zullen deze investeringen in ongeveer 5 jaar zijn terugverdiend.

Personeelsbeleid

De eerder genoemde HRM-visie die begin 2008 is vastgesteld, vormt de basis voor het ontwikkelen en implementeren van modern personeelsbeleid en –instrumenten.

Zoals daarin en in de organisatievisie van Den Helder is vastgelegd, staat de gemeentelijke organisatie voor een aantal grote veranderingen. Deze veranderingen zullen voor een belangrijk deel de ontwikkelingsbehoefte en -noodzaak van de organisatie bepalen.

Het strategisch opleidingsplan dat inmiddels is ontwikkeld geeft aan welke richting de ontwikkeling van organisatie en medewerkers moet gaan als afgeleide van de organisatie- en HRM-visie. Dit opleidingsplan zal het kader vormen voor de bestemming van het opleidingsbudget en de afweging tussen enerzijds collectieve (concernbrede) ontwikkeling en opleiding (waaronder het opzetten en uitvoeren van een nieuw Management Development Traject) en anderzijds specifieke afdelings- c.q. functiegebonden en persoonlijk gekozen opleidingen.

Demografische en economische ontwikkelingen hebben gevolgen voor de arbeidsmarkt. In de komende jaren zullen de "babyboomers" de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en uitstromen. De arbeid zelf stelt hogere eisen aan het opleidingsniveau. De vraag naar hoger gekwalificeerd personeel neemt toe. Deze algemene ontwikkelingen gelden uiteraard ook voor Den Helder. Het op peil houden van de bezetting van de ambtelijke organisatie staat onder druk. Het wordt in zijn algemeenheid steeds moeilijker om vacatures te vervullen. Voor enkele specifieke functies (in de disciplines financiën, planologie, bouw- en woningtoezicht) geldt dat nog in sterkere mate. De komende jaren zal dit alleen maar toenemen.

Dit betekent een herijking van ons arbeidsmarktbeleid en de inzet van bijzondere instrumenten. Sleutelwoord voor het aantrekken en behouden van medewerkers is dat de gemeente Den Helder zich moet profileren als aantrekkelijk werkgever. Een van de instrumenten daarvoor is

mobiliteitsbeleid, zowel lokaal als regionaal. In samenwerking met de gemeenten Alkmaar, Hoorn en Heerhugowaard is een gezamenlijk mobiliteitspunt opgezet. Daardoor kunnen aan medewerkers veel meer mogelijkheden geboden worden tot doorstroming, loopbaan- en carrièretrajecten dan elk van de gemeenten afzonderlijk kan. Ook stages, traineeships, en eventueel re-integratietrajecten kunnen makkelijker gerealiseerd worden. Dat maakt het veel aantrekkelijker om in dienst te treden, ook bij de gemeente Den Helder. Een andere mogelijkheid voor het voorzien in moeilijk vervulbare vacatures is het opzetten van een "eigen kweekvijver". Medewerkers met potentieel kunnen door specifieke opleidingsprogramma's, klaargestoomd worden voor vooraf bepaalde functies. Ook deze "kweekvijvers" zullen in 2009 worden opgezet.

Voor het op peil houden van een adequate bezetting is de inzet op het vervullen van vacatures niet voldoende. Ook gerichte aandacht in de zin van levensfase personeelsbeleid en de ontwikkeling van daaruit voortvloeiende instrumenten die bijdragen aan een duurzame inzet van de (oudere) medewerker, hoort hierbij. In 2009 zal daarvoor de basis gelegd worden.

In 2008 is voor de eerste keer de hele cyclus van werkplan-, voortgangs- en prestatie-evaluatiegesprekken doorlopen. Begin 2009 zal een eerste evaluatie plaatsvinden.

Ziekteverzuim

Na een lichte stijging van het verzuimpercentage in 2007 ten opzichte van 2006 (6,9% t.o.v. 6,6%), laat het eerste halfjaar van 2008 weer een daling zien: 6,2 % ten opzichte van 7,4 % over het eerste half jaar van 2007. Het college gaat ervan uit dat dit een gevolg is van de blijvende aandacht voor de verzuimende medewerker, overeenkomstig de visie op verzuim: "ziekte overkomt je, verzuim is een keuze".

Dienstverlening

Het oordeel van burgers over de kwaliteit van de dienstverlening voor publieksfuncties is de afgelopen jaren constant gebleven. In 2005 was het waardeoordeel een 7,7, in 2006 en 2007 een 7,9 en in 2008 een 7,8. Vooral op het verstrekken van duidelijke informatie en vriendelijkheid scoren we ieder jaar hoog. Net als vorig jaar hebben we ook in 2008 deelgenomen aan het telefonisch onderzoek als onderdeel van de benchmarking Publiekszaken. Het totale oordeel over de wijze waarop de beller werd geholpen was 7,5 voor 2008 en 7,2 in 2007.

Het dienstverleningsconcept uit 2004 wordt door verschillende afdelingen uitgevoerd. In 2005 is dit concept geëvalueerd. Belangrijkste speerpunten voor 2009 zijn de verdere doorvoering van de digitale dienstverlening. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de invoering van een digitaal afsprakensysteem. Verder gaan we toe naar nieuwe publieksopeningstijden.

3.5 Verbonden partijen

Algemeen

Als verbonden partijen worden aangemerkt de zogeheten “derde rechtspersonen”, waarmee de gemeente Den Helder een bestuurlijke en financiële band is aangegaan. Daarbij gaat het om zogeheten deelnemingen, die zowel publiekrechtelijk als privaatrechtelijk van aard kunnen zijn. Met in dat kader relevante partijen kan de gemeente zich verbinden om daarmee een publiek belang in bestuurlijke zin zo optimaal mogelijk te behartigen.

In het verlengde van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” heeft de raad op 14 december 2005 de nota “Deelnemingen doorgelicht – beleidsnota Verbonden partijen” vastgesteld, waarin de kaders zijn uiteengezet die bij het aangaan van bindingen met “derde rechtspersonen” als hier bedoeld dienen te worden gehanteerd. In 2008 is raad een actualisering van deze nota aangeboden.

Wat de visie op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de in de programmabegroting opgenomen doelstellingen betreft, hanteren wij de volgende zienswijze.

- In de eerste plaats heeft sinds de invoering van het duale stelsel de gemeenteraad een andere rol gekregen: de raad dient ook wat de deelnemingen betreft zich voortaan meer te richten op algemene kaderstelling. Besluiten tot deelneming in privaatrechtelijke rechtspersonen zijn voorbehouden aan het college van burgemeester en wethouders, al dienen deze wel ter bespreking aan de raad te worden aangeboden (art. 160, lid 2 Gemeentewet).
- In de tweede plaats stelt het college vast dat de in 11.2 vermelde verbonden partijen voor de gemeente Den Helder voor het merendeel een publiek belang representeren. Dat publieke belang moet mede gelet op de daarvoor relevante doelstellingen binnen de programmabegroting 2009 het waard zijn om door middel van een gemeentelijke deelneming te worden gediend. Ook weerspiegelt de per verbonden partij gekozen vorm van deelneming naar het oordeel van het college de door de gemeente gekozen mate van verantwoordelijkheid ten opzichte van het betreffende publieke belang.
- In de derde plaats meent het college, dat er in het verlengde van het vastgestelde deelnemingenbeleid van dient te worden uitgegaan, dat met een gemeentelijke vertegenwoordiging op bestuurlijk en/of ambtelijk niveau binnen de verbonden partijen zeer terughoudend moet worden omgegaan. Dit met het doel verstrengeling van belangen dan wel de schijn daarvan zoveel mogelijk tegen te gaan. De zuiverheid van het openbaar bestuur acht het college daarbij van een hogere orde dan de zekerheid omtrent effectieve zeggenschap. Bestaande gemeentelijke vertegenwoordigingen in privaatrechtelijke deelnemingen zijn in dat licht bezien en zijn of worden bij voorkeur afgebouwd. Behalve in die gevallen waarin aan de betreffende privaatrechtelijke rechtspersonen uitsluitend door gemeenten wordt deelgenomen dan wel andere specifieke omstandigheden daartoe aanleiding geven. Wat de gemeenschappelijke regelingen betreft wordt de gemeentelijke deelneming voorshands gehandhaafd.

Specifiek

In het navolgende worden de deelnemingen van de gemeente Den Helder in diverse rechtsvormen in beeld gebracht. Daarbij worden achtereenvolgens onderscheiden gemeenschappelijke regelingen (A), vennootschappen (B), stichtingen (C) en verenigingen (D).

Per rechtsvorm worden daarbij alleen relevante informatie vermeld over de gemeentelijke deelname en/of beleidsvoornemens 2009 voor zover die afwijkend of nieuw zijn.

A. *Deelname in gemeenschappelijke regelingen*

1. GGD Hollands Noorden.
Voor 2009 zullen t.a.v. deze gemeenschappelijke regeling nieuwe beleidsvoornemens worden geformuleerd.
2. Gesubsidieerde arbeid Kop van Noord-Holland.
3. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
4. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

B. Vennootschappen met gemeentelijke deelname

5. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij Willemsoord BV.
Gemeentelijke deelname: als aandeelhouder (100%).
6. Baggerbeheer Den Helder BV
Gemeentelijke deelname: als aandeelhouder (50%) en op managementniveau.
7. VOF 't Oost
Gemeentelijke deelname: op bestuurlijk, directie- en managementniveau.
De gemeente heeft er in afwijking van het door de raad vastgestelde beleid voor gekozen de gemeentelijke (ambtelijke) vertegenwoordiging op directie- en management-niveau te handhaven.
8. NV Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)
Gemeentelijke deelname: als aandeelhouder (4,4%) en bestuurlijk.
Aangezien de gemeente Den Helder mede namens enkele andere gemeenten uit de Kop van Noord-Holland op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd is in de Raad van Commissarissen, is er in afwijking van het door de raad vastgestelde beleid voor gekozen de betreffende bestuurlijke vertegenwoordiging te handhaven.
Met ingang van 2009 zal – onder voorbehoud van instemming door de raad - de HVC de huisvuilinzameling in Den Helder van de gemeente overnemen.
9. Luchthaven Den Helder BV (50% eigenaar Den Helder Airport)
Gemeentelijke deelname: als aandeelhouder (100,00%).
De gemeente er in lijn met het door de raad vastgestelde beleid voor gekozen af te zien van een bestuurlijke vertegenwoordiging in de Raad van Commissarissen.
10. Bank Nederlandse Gemeenten NV
Gemeentelijke deelname: als aandeelhouder (0,39%).
11. NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop van Noord-Holland
Gemeentelijke deelname: als aandeelhouder (12,00%) en bestuurlijk.
De gemeente heeft er inmiddels voor gekozen de bestuurlijke vertegenwoordiging in de Raad van Commissarissen te hervatten.
12. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV.
Gemeentelijke deelname: als oprichter, aandeelhouder (2%) en bestuurlijk.
Voor 2009 hanteert de gemeente t.a.v. deze NV als beleidsvoornemens een verdere intensivering en verbreding van de relatie en het werken vanuit een vooropgesteld gezamenlijk uitvoeringsplan.
Met name ook het stimuleren van een regionale aanpak voor bepaalde terreinen (Toerisme, Bedrijventerreinen, Acquisitie).
13. Zeestad BV.
Gemeentelijke deelname: als oprichter en aandeelhouder (50%).
Voor 2009 hanteert de gemeente t.a.v. deze NV de beleidsvoornemens zoals verwoord in het programma Stedelijke Vernieuwing.
14. Zeestad CV.
Gemeentelijke deelname: als oprichter en vennoot (50%).
Voor 2009 hanteert de gemeente t.a.v. deze CV de beleidsvoornemens zoals verwoord in het programma Stedelijke Vernieuwing.

C. Deelname in stichtingen

15. Stichting Grootschalige Basiskaart Nederland voor Noord-Holland (GBKN NH).
Gemeentelijke deelneming: de gemeente wordt als Samenwerkende Partij indirect in het bestuur van de stichting vertegenwoordigd door de Vereniging van Noord-Hollandse Gemeenten.
16. Stichting Sail Den Helder.
Gemeentelijke deelneming: hiervan is in strikte zin geen sprake – het betreft hier feitelijk bestuurlijk en ambtelijk vervulde neven-functies.
17. Stichting Stivas De Noordkop
Gemeentelijke deelneming: bestuurlijk.
Vanwege de voor Den Helder relevante gebiedsgebonden doelstelling van de stichting is er in afwijking van het door de raad vastgestelde beleid voor gekozen om de bestuurlijke vertegenwoordiging te handhaven.

D. Deelname in verenigingen

18. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
Gemeentelijke deelname: in de vorm van lidmaatschap.
19. Vereniging van Waddenzeegemeenten
Gemeentelijke deelname: in de vorm van lidmaatschap en bestuurlijk.
20. Vereniging Noord-West 8
Gemeentelijke deelname: in de vorm van lidmaatschap en bestuurlijk.
Vanwege de voor Den Helder relevante gebiedsgebonden doelstelling van de vereniging is er in afwijking van het door de raad vastgestelde beleid voor gekozen om de bestuurlijke vertegenwoordiging te handhaven. Overigens is mede vanuit de Vereniging Noord-West 8 het initiatief genomen om te komen tot de oprichting van het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV, waarin de gemeente Den Helder participeert, zowel als oprichter en aandeelhouder als bestuurder.

3.6 Grondbeleid

Algemeen

Een visie is de verwachting die men van de toekomst heeft en welke positie men in die toekomst wil hebben. Het is duidelijk dat de context waarbinnen Den Helder zich ruimtelijk wil ontwikkelen in snel tempo verandert en dat de verandering de komende jaren zal doorzetten. Het gemeentelijk grond- en vastgoedbedrijf⁷ heeft hier de volgende visie op:

Aandacht verschuift van ontwikkeling naar herontwikkeling

De aandacht van de gemeente zal steeds verder verschuiven van de ontwikkeling van uitbreidingslocaties naar de herontwikkeling van de bestaande stad: de stedelijke vernieuwing. Den Helder is in het stadium aangekomen dat op grote schaal frictie ontstaat tussen de gebruikswaarde van het bestaande stedelijk gebied en de behoeften die we op dit moment hebben. De gemeente zal een visie moeten hebben op de manier waarop zij deze frictie wil oplossen en de herontwikkeling van de bestaande gebieden haalbaar gaat maken.

Het grond- en vastgoedbedrijf wil als één van de grootste eigenaren van vastgoed een prominente rol spelen in de leefbaarheid en herontwikkeling van de stad. Zij kan immers door goed beheer en (her)gebruik van het vastgoed voorkomen dat de omgeving verloedert en kan in andere situaties het in onbruik geraakte vastgoed slopen en zo plaats maken voor nieuwe ontwikkelingen. En dit alles binnen het kader van een duidelijke visie en met een gebiedsgerichte aanpak.

Meer partijen krijgen invloed op ontwikkelingen

Het krachtenveld dat invloed uitoefent op de ontwikkeling van de stad wordt steeds complexer. Bestaande en toekomstige bewoners willen meer inspraak en ondernemers willen actiever betrokken worden. En natuurlijk willen ontwikkelaars, beleggers en corporaties hun inbreng hebben. Deze ingewikkelde mix van visies, belangen en competenties vraagt om een goede regisseur van het ontwikkelproces.

Het grond- en vastgoedbedrijf wil de regierol van de gemeente versterken, door partijen samen te brengen en meer aandacht te geven aan bijzondere ambities die externe partijen niet zelf oppakken. De regie hebben is belangrijker dan het zelf te doen.

Financieel rendement en risicobeheersing komen onder druk

Nu de uitleglocaties op raken, wordt geld verdienen steeds moeilijker. Veel projecten zullen tekorten hebben en de risico's worden groter door de toenemende complexiteit van ontwikkelingen en de vele investeringen die gedaan moeten worden. Den Helder moet een balans vinden tussen winst- en verliesgevende ontwikkelingen. Met alleen subsidies kunnen onze ambities niet bereikt worden.

Het grond- en vastgoedbedrijf wil het onderdeel zijn dat volwaardig rendabel opereert zodat enerzijds jaarlijks een aanzienlijke positief resultaat ten gunste van de gemeentebegroting komt, en anderzijds het grond- en vastgoedbedrijf zelfstandig in staat is nu en in de toekomst te investeren in de stad, ook in onrendabele (herstructurerings)projecten.

Wijze van grondbeleid

Het grond- en vastgoedbeleid is een belangrijk instrument voor een gemeente die zichzelf succesvol wil ontwikkelen in een veranderende wereld. De gemeente kan met haar beleid veel invloed uitoefenen op haar eigen ontwikkelingen en die van andere partijen, waaronder ontwikkelaars, corporaties en ondernemers. De gemeente Den Helder had tot op heden alleen beleid voor bouwgrond, maar niet voor vastgoed.

⁷ Voor de leesbaarheid wordt hierna verder de term 'gemeentelijk grond- en vastgoedbedrijf' gebruikt. Gerealiseerd moet worden dat hier geen sprake is van een 'bedrijf' als afzonderlijke tak van dienst zoals in het verleden bij gemeenten gebruikelijk was. Het concern kent slechts een organisatieonderdeel belast met de grondexploitatie, waarbij ook de administratie is geïntegreerd in de gemeentelijke (concern)administratie.

Dit is geen goede zaak omdat de gemeente met het bestaande vastgoed veel nieuwe impulsen aan de stad kan geven, bijvoorbeeld door ruimte te creëren voor maatschappelijke functies, door renovatie/restauratie te stimuleren of door te slopen en een nieuwe ontwikkeling mogelijk te maken.

Het grond- en vastgoedbeleid moet altijd in dienst staan van de politieke ambities van de stad. Het is dus geen doel op zichzelf, maar een middel om de visie op de stad te realiseren. Deze visie heeft de gemeente vastgelegd in de Strategische Visie 2020, de programmabegroting, het coalitieprogramma en de diverse kaderstellende beleidsvisies. De genoemde documenten geven aan wat de gemeente wil bereiken, oftewel: wat zijn de ambities.

Het grond- en vastgoedbeleid zegt (op een specifiek onderdeel) hoe we deze ambities gaan bereiken. De activiteiten die de gemeente op het gebied van grond en vastgoed onderneemt, zijn te onderscheiden in twee categorieën: transformatie en beheer. Transformatie is het tot stand brengen van ruimtelijke ontwikkelingen. Kerngedachte hierbij is dat de bestaande situatie niet voldoet en dat een verandering dus noodzakelijk is. Beheer is in dit kader het beheren en exploiteren van gemeentelijke vastgoedobjecten. Het doel hiervan is het verhogen van het maatschappelijk en financieel rendement. Het logische verband tussen transformeren en beheer is dat na de realisatie van een ruimtelijke ontwikkeling weer een periode aanbreekt waarin op verantwoorde wijze beheerd moet worden.

Op 1 juli 2008 is de Nota Grond- en Vastgoedbeleid in werking getreden, welke van kracht is tot de volgende herziening, uiterlijk per 1 januari 2012. De doelstelling van de Nota Grond- en Vastgoedbeleid is om een samenhangende visie op het grond- en vastgoedbeleid te geven. De gemeenteraad bepaalt met deze nota haar beleidskaders en stelt het college in staat om binnen deze kaders regisserend en ondernemend deel te nemen aan de ontwikkeling van de stad. Na 1 jaar wordt de nota geëvalueerd.

De gemeente Den Helder maakt ten aanzien van het te voeren grond- en vastgoedbeleid de volgende keuzes:

- De gemeente kiest voor de strategische inzet van grond- en vastgoed, waarmee zij de regie neemt over de visievorming en het realiseren van de langetermijn doelstellingen.
- De gemeente schakelt flexibel tussen actief en passief grondbeleid, afhankelijk van wat de specifieke situatie vraagt.
- Er wordt actief grond- en vastgoedbeleid gevoerd, om in te grijpen in onevenwichtige situaties.
- Passief grond- en vastgoedbeleid wordt selectief gevoerd als:
 - er geen sprake is van onevenwichtige situaties;
 - de gemeente geen hoger ambitieniveau heeft dan de private partijen wil maken, of als de gemeente dit ambitieniveau met randvoorwaarden in voldoende mate kan afdwingen;
 - de ontwikkeling geen groot gemeentelijk belang dient of de risico's onaanvaardbaar zijn.

In de Nota Grond- en Vastgoedbeleid wordt toegelicht waar deze nota toe dient en aan welke verbeterpunten bijzondere aandacht wordt besteed. Ook worden de missie, visie en doelstellingen van het gemeentelijk grond- en vastgoedbedrijf beschreven en wordt aangegeven welke strategie de gemeente gaat toepassen om de doelstellingen te bereiken. Voor meer informatie hieromtrent verwijzen wij naar het betreffende document.

In exploitatie genomen gebieden

Op dit moment is een drietal gebieden in exploitatie genomen. Het betreft de woonlocatie Julianadorp Oost, bedrijventerreinen Kooypunt en Meester Tigchelaar. Hieronder is een actuele prognose van de te verwachten resultaten van deze exploitatiegebieden weergegeven:

Locatie	Status 1-1-2008	Boekwaarde € 31-12-2007	NCW excl. Voorziening €		NCW incl. Voorziening €	
			1-1-2008		1-1-2008	
Kooypunt fase 1,2,3	In exploitatie	10.061.795	-2.331.488	voordelig	-2.331.488	voordelig
Meester Tigchelaar	In exploitatie	366.846	216.852	nadelig	216.852	nadelig
voorziening		-215.000	0		-215.000	voordelig
Julianadorp Oost	In exploitatie	11.567.635	35.731	nadelig	35.731	nadelig
voorziening		0	0		0	
Totaal		21.781.276	-2.078.905	voordelig	-2.293.905	voordelig

Het totale positieve saldo van de in exploitatie genomen gebieden bedraagt naar verwachting circa €2 miljoen op contante waarde basis. Deze berekening betreft uiteraard een momentopname hetgeen betekent dat, indien gedurende de looptijd van de projectontwikkeling tegenslagen ontstaan, deze middelen nodig zijn om de ontstane tegenslagen op te vangen.

Niet in exploitatie genomen gebieden

In de onderstaande tabel is voor de locaties 'niet in exploitatie genomen gronden' weergegeven wat de boekwaarde en het verwachte planresultaat is:

Locatie	Status 1-1-2007	Boekwaarde 31-12-2007	Indicatie NCW per 1-1-2008	bruto opp. boekwaarde	
				bruto opp. m2	€/ m2
Nieuwe Diep 20	Niet in exploitatie	531.250	Nader te bepalen	5.750	92,39
OS&O	Niet in exploitatie	2.353.637	Nader te bepalen	28.844	81,60
voorziening		-853.637			
Verwervingen Stadshart	Niet in exploitatie	12.170.296	Nader te bepalen	-	
voorziening		-9.946.161			
Doggerswijk West	Niet in exploitatie	1.726.441	Nader te bepalen	108.310	15,94
Totaal		5.981.825			

Risicoanalyse

Gronden per 1-1-2008 in exploitatie genomen

Hieronder wordt een risicoanalyse gegeven van de per 1-1-2008 in exploitatie genomen gronden. Het betreft de gebieden Kooypunt, Meester Tigchelaar en Julianadorp Oost.

In de onderstaande geactualiseerde tabel is voor de locaties 'in exploitatie genomen gronden' de risico-opslag en de daaruit voortvloeiende ontwikkelrisico's weergegeven voor de periode ná 1 januari 2008.

Locatie	Status 1-1-2008	Te realiseren		Risico- opslag	Ontwikkel- Risico €
		Kosten €	Opbrengsten €		
Kooypunt fase 1,2,3	In exploitatie	22.984.327	-38.291.229	5,0%	3.063.778
Meester Tigchelaar	In exploitatie	143.785	-259.566	5,0%	20.168
Julianadorp Oost	In exploitatie	24.875.752	-36.360.964	2,5%	1.530.918
Totaal		48.003.864	-74.911.759		4.614.864

Op basis van een risicoanalyse per complex is de conclusie getrokken dat geen van de aanwezige risico's zodanig concreet en onvermijdbaar is dat het noodzakelijk is hiervoor nu een (aanvullende) voorziening te treffen. Daarnaast loopt de gemeente voor de lopende grondexploitaties een risico op onvoorziene financiële tegenvallers. Het risico is gerelateerd aan de nog te realiseren kosten en opbrengsten. Het is immers de toekomst waar de onzekerheid in schuilt.

Op basis van een gemaakte risico-inventarisatie (een opslag op de nog te maken kosten en een opslag van de nog te realiseren opbrengsten op eindwaarde) wordt geconcludeerd dat per 31-12-2007 een ontwikkelrisico wordt gelopen ad. € 4.614.864. Dit risico drukt op de Algemene Reserve.

Gronden per 1-1-2008 niet in exploitatie genomen

De conclusie ten aanzien van 'nog niet in exploitatie genomen projecten' is dat de gemeente per 31-12-2007 geen aanvullende voorzieningen hoeft te treffen voor verwachte tekorten op deze complexen. Geen van de aanwezige risico's zijn thans zodanig concreet en onvermijdbaar dat het noodzakelijk is hiervoor nu een (aanvullende) voorziening te treffen. Door per 31 december 2007 ten laste van het resultaat een voorziening te treffen groot € 853.637 ten behoeve van het OS&O-terrein is het financieel risico op deze locatie afgedekt. Voor de locatie Doggerswijk West geldt dat hierop per 31 december 2007 een ontwikkelrisico ad. € 713.390 wordt gelopen.

Overige gronden

Voor de overige nog 'niet in exploitatie zijnde gronden' die onder beheer van de gemeente (Grondzaken) vallen of komen te vallen, geldt dat in dit stadium geen raming kan worden gegeven van het te realiseren planresultaat. De boekwaarde van deze gronden is nihil. Het is op dit moment niet noodzakelijk voor deze gronden een voorziening te treffen. In het bijzonder wordt gewezen op de risico's die worden gelopen bij de toekomstige ontwikkelgebieden Sportlaan 62 en Pasteurstraat. Voor beide locaties geldt dat reeds besloten is een deel van nog te realiseren opbrengst als dekking in te zetten voor andere projecten. Zolang de haalbaarheid van beide ontwikkelingen niet is aangetoond, moet er rekening mee gehouden worden dat de dekking niet wordt gerealiseerd.

Grondexploitatiewet

Per 1 juli 2008 is de Grondexploitatiewet in werking getreden. Deze wet is onderdeel van de in te voeren herziene Wet Ruimtelijke Ordening. De Grondexploitatiewet is van toepassing bij de ontwikkeling van bouwlocaties, en de wet voorziet in een heldere basis voor contracten tussen de gemeente en de marktpartijen op punten als exploitatiekosten, kostenverdeling en kwaliteitseisen.

De Grondexploitatiewet heeft de volgende voordelen voor de gemeente Den Helder:

Versterking regierol van de gemeente

De Grondexploitatiewet geeft de gemeente meer mogelijkheden om voor ontwikkellocaties randvoorwaarden op te stellen. Deze randvoorwaarden worden opgenomen in het exploitatieplan: de financieel-economische uitwerking van (een deel van) het bestemmingsplan. Het gaat onder meer om eisen ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte, de nutsvoorzieningen en het bouwrijp maken. Verder kunnen bepalingen worden opgenomen over de fasering van de uitvoering en de koppeling van bepaalde onderdelen. Zo kan bepaald worden in welk jaar een bepaald bouwplan gebouwd mag worden, of dat een bouwplan niet mag aanvangen voordat aan een bepaalde voorwaarde is voldaan.

Een exploitatieplan mag ook bepalingen bevatten over twee woningbouwcategorieën die, als het aan de markt wordt overgelaten, onvoldoende tot stand komen. Het betreft sociale woningbouw en vrije kavels waarbij particuliere eigenaren zelf opdrachtgever zijn voor de bouw. In het exploitatieplan kan de gemeenteraad exact aangeven hoeveel van dit type woningen er moeten komen en waar die gebouwd moeten worden.

Betere basis voor contractvorming

Ook na de inwerkingtreding van de Grondexploitatiewet zullen gemeenten en private partijen er de voorkeur aan geven om privaatrechtelijke overeenkomsten (anterieure overeenkomsten) over de verdeling van kosten te sluiten alvorens wordt overgegaan tot publiekrechtelijk kostenverhaal. Het sluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst heeft, zowel voor de gemeente als voor een

particuliere eigenaar, een aantal voordelen. De gemeente en de private partijen krijgen op deze manier vroeg in het proces helderheid en zekerheid over de ontwikkeling van de locatie, de te ontvangen respectievelijk te betalen exploitatiebijdrage, het te realiseren programma en de bijzondere locatie-eisen.

De Grondexploitatiewet legt een stevige basis voor privaatrechtelijke overeenkomsten over grondexploitatie tussen gemeenten en projectontwikkelaars en andere particuliere eigenaren. De wet geeft duidelijk aan welke rechten en plichten in de wet verankerd zijn en de onderhandelingen over contracten zullen hierdoor sneller tot overeenstemming leiden. Om de transparantie van het gemeentelijk grondbeleid te bevorderen, is bepaald dat de gemeente in de gemeenteberichten melding moet maken van gesloten overeenkomsten.

Beter publiekrechtelijk kostenverhaal

Als een gemeente er niet in geslaagd met alle eigenaren in een gebied een privaatrechtelijke overeenkomst te sluiten over de grondexploitatie, dan moet de gemeente publiekrechtelijk kosten verhalen bij partijen waarmee geen contract is gesloten. Het publiekrechtelijke instrument (posterieure overeenkomsten) voor het kosten-verhaal is dus aanvullend en werkt als stok achter de deur. Het instrument treedt in de plaats van de baatbelasting en is een aanzienlijk krachtiger dwangmiddel. Het publiekrechtelijke kostenverhaal start met het opstellen van een gemeentelijk exploitatieplan. Dit bevat een grondexploitatie en regels voor het verdelen van de kosten. Ontwikkende partijen zullen de aan hen toegerekende kosten moeten voldoen alvorens zij een bouwvergunning krijgen.

Duidelijkere richtlijnen voor exploitatiebegroting

De via het exploitatieplan te verhalen kosten zijn limitatief beschreven in de gelijktijdig met de Grondexploitatiewet in werking tredende wet Besluit Ruimtelijke Ordening. De lijst met kostensoorten noemt vrijwel alle denkbare grondexploitatiekosten van locatieontwikkeling. Kosten die niet op de lijst staan, zijn niet via het exploitatieplan verhaalbaar. Dit schept duidelijkheid en maakt (grotendeels) een einde aan de vele discussies tussen gemeenten en private partijen over de definitie van verhaalbare kostensoorten. Naar verwachting zal de Grondexploitatiewet in 2008 / 2009 worden aangevuld met randvoorwaarden waarmee een plafond wordt gesteld aan specifieke te verhalen kostenposten.

Er zijn drie criteria waaraan kosten moeten voldoen om ze in rekening te kunnen brengen via het exploitatieplan:

- Profijt: de locatie moet nut ondervinden van de te treffen werken, maatregelen of voorzieningen.
- Toerekenbaarheid: er moet een causaal verband bestaan tussen de gebiedsontwikkeling en de kosten. De werken, maatregelen en voorzieningen zouden niet aan de orde zijn als er geen ontwikkeling plaatsvindt. Wanneer uitgaven langs een andere weg gedekt dan wel gefinancierd worden, dan zijn deze ook niet toerekenbaar.
- Proportionaliteit: indien meerdere gebieden profijt hebben van een werk, maatregel of voorziening dan moeten de kosten naar evenredigheid worden verdeeld.

De volgende kostensoorten maken in ieder geval geen onderdeel uit van het exploitatieplan:

- De kosten van beheer, zoals beheer van de openbare ruimte en van sport- of parkeervoorzieningen.
- Commerciële of niet-infrastructurele bouwwerken, zoals scholen, sportaccommodaties, bibliotheek.

Vervolg

Met de Nota Grond- en Vastgoedbeleid heeft de gemeente Den Helder haar beleid ten aanzien van grondexploitaties aangepast conform de nieuwe richtlijnen van de Grondexploitatiewet. De gemeente Den Helder is verplicht om bij het opstellen van exploitatieplannen en publiekrechtelijk kostenverhaal de bepalingen van de Grondexploitatiewet te hanteren. Daarnaast zal de gemeente de richtlijnen van de Grondexploitatiewet ook hanteren bij nieuw te starten eigen grondexploitaties en als basis gebruiken voor privaatrechtelijk overeengekomen contracten over grondexploitaties.

Maar de Grondexploitatiewet is geen doel op zich. De belangrijkste meerwaarde van de nieuwe wetgeving is immers dat de gemeente meer regie kan voeren doordat zij haar visie (structuurvisies, bestemmingsplannen) kan vertalen naar concrete en economisch haalbare ontwikkelingen

(exploitatieplannen), en vervolgens marktpartijen kan verplichten hier aan mee te werken. De gemeente zal deze regierol meer inhoud geven door verder te werken aan de succesvolle implementatie van Wet Ruimtelijke Ordening en de Grondexploitatiewet.

3.7 Lokale heffingen

Algemeen

Gemeentelijke belastingen worden geheven op grond van diverse bepalingen in de Gemeentewet. Door middel van een door de raad vastgestelde heffingsverordening worden de belastingen, heffingen en rechten opgelegd.

De gemeente Den Helder legt onderstaande belastingen en heffingen op aan de desbetreffende belastingplichtigen:

1. onroerende-zaakbelastingen
2. afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
3. rioolrecht
4. hondenbelasting
5. forensenbelasting
6. toeristenbelasting
7. haven- en kadegelden
8. leges
9. marktgelden
10. lijkbezorgingsrechten
11. parkeerbelastingen
12. precariobelasting

Kwijtschelding

Binnen de gemeente wordt kwijtschelding verleend voor een beperkt aantal heffingen, namelijk onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en hondenbelasting. Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in een verordening op de kwijtschelding.

Lokale Lasten

1. Onroerende-zaakbelastingen

De OZB is gebaseerd op de waarde van een onroerende zaak zoals deze bij WOZ-beschikking is vastgesteld. Met ingang van 2007 wordt de waarde jaarlijks opnieuw vastgesteld aan de hand van de marktontwikkelingen.

In 2009 wordt de getaxeerde waarde toegepast naar de waardepeildatum van 1 januari 2008.

De opbrengst aan OZB in 2009 wordt inclusief verhoging van 3,3 % geraamd op € 10.195.700.

De tarieven bedroegen tot en met 2008 per € 2.500 van de waarde:

	2007	2008
Eigenaren woningen:	€ 2,84	€ 2,72
Eigenaren niet-woningen:	€ 6,29	€ 6,44
Gebruikers niet-woningen:	€ 5,06	€ 5,19

Met ingang van 1 januari 2009 worden de tarieven van de onroerende-zaakbelastingen niet langer vastgesteld naar een bedrag per € 2.500 van de vastgestelde WOZ-waarde, maar naar een percentage van de waarde. Hiertoe is artikel 220 f van de Gemeentewet op 1 juli 2008 gewijzigd. Zonder rekening te houden met de wijzigingen van de getaxeerde waarden en de gewenste meeropbrengst zou het tarief van 2008 van € 2,72 per € 2.500 van de waarde in 2009 worden: 0,1088% van de waarde.

Tarieven 2009 zijn nog niet berekend omdat nog de nieuwe getaxeerde waarden voor het belastingjaar 2009 nog niet bekend zijn. Wel is in de technische uitgangspunten van de begroting 2009 aangegeven dat de opbrengst met 3,3 % dient te stijgen.

2. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Op grond van de Wet milieubeheer is de gemeente verplicht tot geregelde inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. De aanslagen van de heffing zijn gebaseerd op de gezinssamenstelling. In de Voorjaarsnota 2007 is vastgelegd dat de tarieven tot en met 2009 zijn bevroren op het niveau van 2007.

Tarieven	2007	2008	2009
Eenpersoonshuishouden	224,28	224,28	224,28
Meerpersoonshuishouden	324,60	324,60	324,60

De opbrengst in 2009 wordt begroot € 7.775.000.

3. Rioolrecht

Rioolrecht wordt door de gemeente geheven voor het gebruik van het gemeentelijke rioolnet. De eigenaar van een onroerende zaak die is aangesloten op het rioolnet is in deze aangewezen als belastingplichtige. De gemeente heeft een rioolbeheersplan waarin o.a. tarieven zijn berekend tot 2040. Elke 5 jaar wordt het plan geactualiseerd. Een nieuw rioolplan is in voorbereiding. Met ingang van 2009 wordt in de gemeente de brede rioolheffing ingevoerd. Dit houdt in dat meer taken op het gebied van de waterbeheersing door de gemeente wordt uitgevoerd en dat deze taken zijn opgenomen in het tarief.

Tarieven	2007	2008	2009
Rioolrecht	€ 138,20	€ 147,60	€ 158,65

De opbrengst in 2008 wordt inclusief de verhoging cf. het rioolbeheersplan (4,2 + 3,3 %) geraamd op € 4.619.887.

4. Hondenbelasting

Voor het houden van een hond heft de gemeente een hondenbelasting.

Tarieven	2007	2008	2009
1 ^e hond	€ 70,45	€ 81,--	€ 83,65
2 ^e hond	€ 95,60	€ 109,85	€ 113,45

Op basis van ca. 4.000 honden wordt de opbrengst in 2009 geraamd met de reguliere verhoging van 3,3% op € 343.382.

5. Forensenbelasting

De gemeente heft forensenbelasting van personen die niet in de gemeente staan ingeschreven en een gemeubileerde woning voor zichzelf of hun gezin beschikbaar hebben. De tarieven zijn afhankelijk van de WOZ-waarde van de woning.

De belasting bedraagt bij een waarde van:	2007	2008	2009
minder dan € 30.000,--	€ 235,--	241,--	€ 248,95
€ 30.000,-- doch minder dan € 50.000,--	€ 446,--	457,--	€ 472,05
€ 50.000,-- doch minder dan € 75.000,--	€ 503,--	516,--	€ 533,--
€ 75.000,-- doch minder dan € 100.000,--	€ 527,--	540,--	€ 557,80
€ 100.000,-- doch minder dan € 125.000,--	€ 553,--	567,--	€ 585,70
€ 125.000,-- doch minder dan € 160.000,--	€ 580,--	595,--	€ 614,65
€ 160.000,-- en meer	€ 603,--	618,--	€ 638,40

De opbrengst 2009 wordt geraamd inclusief de tariefverhoging van 3,3 % geraamd op € 471.751.

6. Toeristenbelasting

De gemeente heft toeristenbelasting ter zake van het houden van verblijf met overnachting door personen die niet in de gemeente zijn ingeschreven. Deze belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt.

Tarieven p.p.p.n.	2007	2008	2009
	€ 0,90	€ 1,05	1,08

De opbrengst in 2009 wordt geraamd inclusief de verhoging van het tarief met 3,3% geraamd op € 527.863.

7. Haven- en kadegelden

Voor het invaren en afmeren van vaartuigen in de bij de gemeente Den Helder in beheer of in onderhoud zijnde havens en kades is een vergoeding verschuldigd, die in de verordening op de heffing en invordering van haven- en kadegeld is geregeld. De heffing is afhankelijk van het soort vaartuig, waarbij de bruto-inhoud, het aantal tonnen laadvermogen of de ingenomen wateroppervlakte van belang is.

De opbrengst in 2009 wordt inclusief de voorgestelde verhoging met 3,3 % geraamd op € 3.288.000. Dit bedrag is inclusief de heffing van de ISPS-gelden ten bedrage van € 764.000,-- en de vletterwerkzaamheden ten bedrage van € 312.000.

8. Leges

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt onder de naam van leges verschillende rechten geheven van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Heffing vindt plaats op grond van de legesverordening.

De opbrengst aan diverse leges inclusief de voorgestelde verhogingen 3,3 % in 2009 wordt geraamd op: 1.995.800.

Specificatie: bouwleges e.a. (sloop, gebruiksvergunningen e.d.)	€ 1.028.000,--.
Burgerzaken	€ 875.700,--
Leges bijzondere wetten	€ 92.100,--.

9. Marktgeden

De marktgeden worden geheven van de marktkoopliden op de diverse weekmarkten..

Opbrengst in 2009 wordt inclusief een voorgestelde verhoging met 1,75 % geraamd op € 94.073.

10. Lijkbezorgingsrechten

De heffing is een vergoeding voor prestaties van de zijde van de gemeente. Er zijn meerdere tarieven voor het begraven en de huur van graven en urnennissen.

De opbrengst 2009 wordt inclusief de voorgestelde verhoging met 3,3 % geraamd op € 540.982.

11. Parkeerbelastingen

Er wordt parkeergeld geheven van parkeerders op plaatsen die voor betaald parkeren zijn aangewezen. Daarnaast wordt gewerkt met vergunningen voor bewoners en ondernemers in de binnenstad. Bij het niet betalen van het verschuldigde parkeergeld kan een naheffingsaanslag worden opgelegd.

De opbrengst 2009 wordt geraamd op € 1.232.308.

12. Precariobelasting

Precariobelasting is een vergoeding voor het hebben van voorwerpen e.d. onder, op of boven gemeentegrond. De fiscale opbrengst in 2009 wordt inclusief de voorgestelde verhoging van 3,3 % geraamd op € 32.221.

4. FINANCIËLE BEGROTING

FINANCIËLE BEGROTING

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de gehanteerde uitgangspunten bij het samenstellen van de begroting 2009-2012. De vastgestelde Voorjaarsnota 2008 geldt hierbij als kader. Daarnaast geeft dit hoofdstuk inzicht in de totale exploitatie (baten, lasten en mutaties in reserves) en de financiële positie (meerjareninvesteringsoverzicht en ontwikkeling algemene reserve).

4.2 Uitgangspunten begroting 2009-2012

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota 2008 op 23 juni 2008 zijn ook de technische uitgangspunten voor de begroting 2009 en meerjarenraming 2010-2012 vastgesteld. De begroting 2009-2012 is opgesteld conform deze uitgangspunten.

A. Vertrekpunt voor het opstellen van de (meerjaren) begroting 2009-2012

De begroting 2008 ná verwerking van begrotingswijzigingen t/m juni 2008 vormt de basis voor de opbouw van de (meerjaren) begroting 2009-2012. De bij de Voorjaarsnota 2008 vastgestelde intensiveringen en ombuigingen zijn verwerkt in de begroting 2009 en meerjarenraming 2010-2012.

B. Autonome ontwikkelingen

De samenstelling van een financieel meerjarenkader kent als belangrijkste aandachtspunt de zogeheten autonome ontwikkelingen. Deze dienen te worden uitgewerkt en vastgelegd in een aantal uitgangspunten. De hierbij gehanteerde veronderstellingen worden hieronder toegelicht. Een voorbeeld van een autonome ontwikkeling is de raming van de algemene uitkering. Feitelijk bestaat er voor de gemeente geen keuze om de financiële mutatie wel of niet toe te passen.

C. Samenvatting technische uitgangspunten begroting 2009 en meerjarenraming 2010-2012

	2009	(2008)
Loonontwikkeling	4,7%	3,5%
Prijzontwikkeling	1,75%	1,75%
Loon- en prijzontwikkeling subsidies professionele instellingen	2,95%	-1,85%(*)
Gemeentelijke heffingen (m.u.v. rioolheffing en afvalstoffenheffing)	3,3%	2,625%
Gemeentelijke heffingen, rioolheffing	7,5%	6,825%
Gemeentelijke heffingen, afvalstoffenheffing	0%	0%
Omslagrente	4,5%	4,0 %
Arbeidsproductiviteit		
binnenpersoneel	1512 uur	1512 uur
buitenpersoneel	1447 uur	1447 uur

(*) voor 2008 geldt een loon-/prijzontwikkeling van 3,15%. De professionele instellingen moesten in 2008 ook rekening houden met een kostenreductie van 5%. Per saldo dus -1,85%.

Een nadere toelichting staat hieronder.

Algemene uitkering

De algemene uitkering (AU) is veruit de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Op enkele momenten in het jaar geeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) signalen af waar de gemeenten (en provincies) voor komende jaren aan inkomsten mogen rekenen. Het belangrijkste moment in de financiële informatiestroom van Rijk naar gemeenten is de zg. "meicirculaire". Zoals bekend groeit of krimpt de omvang van het gemeentefonds met de groei of krimp van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze (positieve of negatieve) groei wordt het accres genoemd. De achterliggende gedachte is "samen de trap op en samen de trap af": Als het Rijk meer uitgeeft, dan mogen de gemeente dat ook. En omgekeerd: als het Rijk minder uitgeeft, dan volgen de gemeenten dat. De septembercirculaire 2008 vormt het uitgangspunt bij de begroting 2009-2012.

Formatie

De raming van de personeelslasten wordt gebaseerd op de verwachte toegestane bezetting in 2009 (inclusief periodieke verhogingen). Peildatum voor het bepalen van de toegestane formatie is 1

februari 2008. Verder is rekening gehouden met een aanpassing van de organisatie, waarbij op 1 juli 2008 de Concernstaf is gevormd.

Ontwikkeling loon- en prijsniveau

Bij de ontwikkeling van het loon- en prijsniveau wordt onderscheid gemaakt naar gemeentelijke loon- en prijscompensatie (incl. gemeenschappelijke regelingen) en gesubsidieerde instellingen. De loonkostenstijging wordt doorgevoerd conform de CAO gemeentelijke overheid.

	2009	2008
Loonstijging cf. CAO (incl. eindejaarsuitkering)	3,7%*)	3,0%
Periodieken, gratificaties etc.	1,0%	0,5%
Totaal	4,7%	3,5%

*) Opbouw looncomponent 2009 cf. CAO onderhandelingen.

Loonstijging per 1 juni 2008:	2,2%
Eindejaarsuitkering december 2008:	1,5%
	3,7%

Om een meerjarig inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van de loonkosten is gebruik gemaakt van de Macro Economische Verkenning 2009 – 2012 (bron: actualisatie Economische Verkenning 2008-2011). De ontwikkeling van lonen en prijzen leidt dan tot de volgende meerjarenggegevens (uitgangspunt een 50/50 verhouding tussen loongevoelig en prijsgevoelig deel van de gemeentelijke uitgaven). Uitgangspunt is voor 2009 een CAO conform percentage (4,7%) en voor de jaren 2010 en volgende de marktconforme ontwikkeling van de macro-economische verkenning (3,25% loonverhoogd met 1% periodieken en 1,75%- prijs ontwikkeling):

Indexering loon/prijs ontwikkeling	2009	2010	2011	2012
Loon/Prijs	3,30%	3,20%	3,30%	3,40%

Naast de loonontwikkeling op basis van CAO afspraken is sprake van een inflatie/prijsstijging van 1,75% (bron: actualisatie Economische verkenning 2008-2011). Rekening is gehouden met de terugverdieneffecten UBM en eventuele personele taakstellingen in het kader van de efficiency. Deze cijfers zijn ook van toepassing op bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Gesubsidieerde instellingen

Voor de ontwikkeling van de CAO-lonen is uitgegaan van een marktconforme stijging van de loonkosten van 3,25 % (bron: CPB 2007) en een prijsstijging van 1,75%. Bij de gesubsidieerde instellingen is er sprake van een 80/20 verhouding tussen loongevoelig en prijsgevoelig deel van de uitgaven. Op basis van de 80/20 verhouding komt de loon/prijsontwikkeling voor 2009-2012 uit op respectievelijk:

2009	2,95%
2010	3,04%
2011	3,13%
2012	3,22%

Rentepercentages vermogen

In het kader van de Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet inzake het financieel beheer van de gemeente is er voor gekozen een omslagrente⁸ te hanteren. Op basis van deze nota is voor de begroting 2009 uitgegaan van een omslagrente van 4,5 %. (2008 was 4,0%). Dit percentage kan dan als reëel uitgangspunt voor de berekening van lasten van toekomstige investeringen worden gebruikt. Het direct toerekenen van rente aan reserves is op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeentes en Provincies (BBV) niet meer toegestaan. Rentetoevoegingen zijn alleen toegestaan als onderdeel van de resultaatbestemming. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan een toevoeging aan reserves om de koopkracht van de reserve in stand te houden dan wel reserves bestemd ter dekking

⁸ Renteomslag is de berekening waarbij de totale rentekosten worden omgeslagen over de boekwaarden die gefinancierd moeten worden. De berekening levert een gemiddelde rente, de zogenaamde omslagrente op.

van kapitaallasten (zgn. dekkingsreserves). In voorkomende gevallen wordt voor 2009 hetzelfde percentage als de omslagrente gehanteerd. Rentetoevoeging aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij de voorzieningen tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

Gemeentelijke heffingen

Ten aanzien van de belastingtarieven is in het algemeen op te merken, dat deze een trendmatige stijging moeten ondergaan om te voorzien in de dekking van loon- en prijsstijging. Daarvoor gelden de op het eind van die paragraaf vermelde, gemiddelde percentages: (meerjarenraming 2008-2011 was 3,2%):

2009	3,30%
2010	3,20%
2011	3,30%
2012	3,40%

Voor de rioolheffing geldt dat op grond van het beheersplan de trendmatige aanpassing voor loon- en prijsstijgingen verhoogd wordt met 4,2% tot het moment dat een kostendekkende exploitatie op dit product is bereikt. Evenals bij de afvalstoffenheffing blijft volledige kostendekking het uitgangspunt, waarbij de bestaande BTW-componenten conform de uitgangspunten van de invoering van het BTW-Compensatiefonds tot de kosten blijven gerekend. Bij de Voorjaarsnota 2007 is het tarief voor de afvalstoffen t/m 2009 bevroren op het niveau van 2007.

Nieuw beleid in 2009 en 2010-2012

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota 2008 zijn de kaders aangegeven. Een overzicht van het nieuw beleid is opgenomen in onderstaande tabel en verwerkt in de begroting 2009-2012. De eerste tabel geeft alle intensivering per programma weer; de tweede tabel de ombuigingen. Een nadere toelichting is in de programmabeschrijvingen opgenomen onder '(beleids)speerpunten 2009 e.v. vanuit de Voorjaarsnota'.

Overzicht intensivering en ombuiging per programma

Beleidsintensiveringen	2008	2009	2010	2011	2012
Algemeen bestuur en bedrijfsvoering					
Stadsprofilering/citymarketingplan		50	50	50	50 2008
Externe advisering		50			nieuw
Integrale veiligheid					
Deelname veiligheidsmonitor		15		15	nieuw
Uitbreiding preparatie/repressie		80	80	80	80 2008
Beheer openbare ruimte					
Verhogen beeldkwaliteit gebied Stadshart		0	40	100	150 2008
Convenant wijkaanpak plus en bijbehorend fonds		100			2008
Onderhoud openbaar toegankelijk terrein Willemsoord		150	150	150	150 2008
Stedelijke vernieuwing					
Intensivering Stadshart		500	500	500	500 2008
Cultureel sociale impuls		175	275	175	125 2008
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
Startersleningen		250			2008
Uitbreiding formatie bouw- en woningtoezicht		90	180	270	360 2008
Verkeer en vervoer					
Voortzetten blauwe zones		230	230		2008
Oversteekplaats Torplaan		13			2008
Middenweg, groot onderhoud en reconstructie			140	140	140 2008
Update gemeentelijk verkeersmodel		131			2008
Milieu					
Onderwijs en jeugd					
Jongerenwerkers		150	150	150	150 2008
Cultuur					
Sport en vrije tijd					
Zorg en maatschappelijke dienstverlening					
Jeugdbeleid continuering activiteiten JAT en VAT		69	69	69	69 2008
Economische ontwikkeling					
Lobbyist		60			2008
Tijd. aanstelling directeur gebiedsontw. Haven		100			2008
Diverse onderzoeken		40			2008

In onderstaand overzicht zijn alle ombuigingen opgenomen die zich voor het eerst in 2009 voordoen en/of in 2009 tot een verhoging leiden. Dat betekent dat naast de Voorjaarsnota 2008 ook eerdere besluitvorming als uitgangspunt geldt.

Overzicht intensivering en ombuiging per programma Beleidsombuigingen	2008	2009	2010	2011	2012
Algemeen bestuur en bedrijfsvoering					
Samenwerking H2A			260	266	2006
Intensivering digitale dienstverlening	100	205	210	215	2006
Extra opbrengsten dwangbevelen		50	50	50	2008
Efficiënter werken afdeling VVH/RWO			20	20	2008
Vervallen (extra) storting onderhoudsfonds gem. gebouwen		285	285	285	2008
Vrijval kapitaallasten investeringen		100	100	100	2008
Integrale veiligheid					
Samenwerking VVH-Brandweer		45	45	45	2008
Beheer openbare ruimte					
Stedelijke Vernieuwing					
Externe advisering		50			nieuw
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
Doorlichten van de bezittingen		400	700	1.000	1.200 2008
Verkeer en vervoer					
Parkeerbeheer		100	100	100	2008
Milieu					
30% beheer openbare ruimte opnemen in afvalstoffen		45	45	45	2008
Onderwijs en jeugd					
Groene Poolster	38	77	117	159	2006
Onderwijsbegeleiding	60	110	113	115	2006
Leerlingvervoer		25	50	50	2008
Vervoer schoolzwemmen		23	23	23	2008
Aanpassing gem. bijdrage RMC		15	15	15	2008
Cultuur					
Sport en vrije tijd					
Kostendekkende tarieven sportaccommodaties	80	120	124	159	2006
Zwembad				25	25 2008
Zorg en maatschappelijke dienstverlening					
Beeindiging wijksteunpunten	31	31	127	130	2006
Minimabeleid	250	300	350	350	2006
Efficiencykorting instellingen 5%	378	459	469	480	2006
Volumekorting maatschappelijke instellingen				150	150 2008
Afbouw gemeentelijke bijdrage rijksregelingen		20	40	60	2007
Stelpost subsidies		81	83	84	2007
Verlaging inkomensgrens vervoersbudgetten		88	88	88	2008

Nieuw is de voortzetting van de externe advisering (€ 50.000) binnen het programma algemeen bestuur en bedrijfsvoering. Het programma Stedelijke Vernieuwing is met dit bedrag verlaagd. Ook nieuw is de deelname aan de Veiligheidsmonitor (programma integrale veiligheid). De inzet voor de tijdelijke directeur gebiedsontwikkeling haven (€ 200.000) is nader gespecificeerd en wordt in 2009 ingezet voor de lobbyist (€ 60.000), diverse onderzoeken (€ 40.000) en de tijdelijke directeur gebiedsontwikkeling haven (€ 100.000).

4.3 Overzicht baten en lasten 2009-2012 per programma

Inleiding

In onderstaande tabel is het totaaloverzicht van baten en lasten voor de begrotingen 2009-2012 opgenomen. Ter vergelijking zijn de kolommen 'begroting 2008' en 'realisatie 2007' opgenomen; de kolom 'begroting 2008' is inclusief de wijzigingen tot en met juni 2008.

TOTAAL												
Product bedragen x € 1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemeen bestuur en middelen	-15.353	1.346	-14.634	856	-15.053	884	-14.504	909	-13.927	939	-12.470	970
Integrale Veiligheid	-6.672	100	-6.423	91	-6.817	94	-7.048	97	-7.308	100	-7.509	103
Beheer Openbare Ruimte	-12.857	1.321	-13.383	784	-13.492	883	-13.879	905	-14.175	929	-14.481	953
Stedelijke Vernieuwing	-10.399	1.286	-2.864	509	-3.256	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	-15.244	12.319	-10.892	9.669	-8.444	7.886	-8.262	7.829	-12.340	12.044	-8.088	7.850
Verkeer en Vervoer	-1.671	982	-1.812	1.187	-2.011	1.232	-1.885	1.279	-1.922	1.559	-1.968	1.612
Milieu	-13.203	13.541	-12.958	13.503	-13.876	14.142	-14.037	14.238	-14.607	14.753	-15.225	15.311
Onderwijs en jeugd	-18.813	11.047	-20.810	11.439	-18.948	9.899	-20.124	11.121	-20.181	10.044	-20.529	10.220
Cultuur	-8.167	477	-6.322	207	-6.071	171	-6.136	174	-6.086	177	-6.240	180
Sport en Vrije tijd	-5.297	918	-4.997	1.227	-4.385	979	-4.403	835	-4.898	850	-4.989	865
Zorg en Maatschappelijke Dienstverlening	-21.466	6.070	-19.898	3.975	-19.652	3.749	-19.945	3.814	-20.436	3.881	-20.921	3.949
Economische ontwikkeling	-5.887	4.168	-5.715	3.937	-6.823	4.324	-6.528	4.432	-6.676	4.545	-6.836	4.664
Werk en Inkomen	-35.374	28.891	-34.323	28.620	-43.215	37.195	-43.901	37.691	-44.550	38.194	-45.272	38.707
	-170.403	82.466	-155.031	76.002	-162.043	81.439	-165.634	83.324	-172.005	88.015	-169.392	85.385
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	0	10.853	0	11.220	0	11.591	0	11.961	0	12.356	0	12.776
Algemene uitkering	0	55.365	0	57.354	0	63.576	0	64.816	0	66.158	0	66.543
Opbrengst deelnemingen	0	4.591	0	1.990	0	2.171	0	2.171	0	2.171	0	2.171
Saldo financieringsfunctie	0	9.131	0	8.365	0	8.432	0	7.569	0	6.480	0	6.034
Ov.alg.dekkingsmiddelen	0	279	0	279	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal voor bestemming	-170.403	162.685	-155.031	155.211	-162.044	167.209	-165.634	169.842	-172.005	175.181	-169.392	172.910
saldo	-7.718		180		5.165		4.208		3.176		3.518	
Mutaties in reserves	-6.922	11.831	-6.507	6.365	-5.682	853	-4.586	1.150	-3.380	1.255	-3.056	1.165
saldo	4.909		-142		-4.829		-3.436		-2.125		-1.891	
Totaal na bestemming	-177.325	174.516	-161.538	161.576	-167.726	168.062	-170.220	170.992	-175.385	176.436	-172.448	174.075
saldo	-2.809		38		336		772		1.051		1.627	
Afronding	9		-3		1		-1		-1			
Saldo begroting 2009-2012	-2.800	0	35	0	337	0	771	0	1.050	0	1.627	
Incidenteel: verkoop bezit							700		1000		1200	
Begroting 2009-2012 structureel					337		71		50		427	

Analyse ten opzichte van de begroting 2008

De programmabegroting is voor 2009 opgebouwd uit 13 programma's. In 2008 bestond de programmabegroting nog uit 5 programma's en 14 deelprogramma's. Bij het opstellen van de begroting 2009 en meerjarenraming 2010-2012 is rekening gehouden met besluitvorming tot en met juni 2008. De gewijzigde begroting 2008 geldt vervolgens als uitgangspunt bij de analyse.

Het resultaat voor bestemming bedraagt in 2009 € 5.165.000 voordelig. Ten opzichte van 2008 (€ 180.000) een verschil van € 4.985.000 voordelig. Een belangrijke oorzaak voor dit verschil ligt in een hogere algemene uitkering. Een uitgebreidere toelichting per programma is onder 'Wat gaat het kosten' opgenomen.

Ten opzichte van 2008 wordt minder aan reserves toegevoegd (€ 825.000) en minder aan reserves onttrokken (€ 5.512.000), in totaal € 4.687.000 nadelig. Een toelichting op deze mutaties is per programma opgenomen onder 'Wat gaat het kosten'.

Toelichting op ontwikkeling saldo ten opzichte van de Voorjaarsnota 2008

In de Voorjaarsnota 2008 is het financieel perspectief voor 2009-2012 gepresenteerd. Na vaststelling van de Voorjaarsnota 2008 is de begroting 2009-2012 verder uitgewerkt.

Voorjaarsnota 2008 / Begroting 2009-2012

Saldo meerjarenbegroting 2008-2011	562	223	527	527
Loonontwikkelingen en algemene uitkering	-517	-109	-175	-175
Ruimtevragende opgaven	-2190	-1864	-1684	-1774
Ruimtescheppende maatregelen	1476	1856	2181	2381
Meerjarenperspectief	-669	106	849	959
Incidenteel verkoop bezit		-700	-1000	-1200
Meerjarenperspectief exclusief verkopen	-669	-594	-151	-241
meicirculaire	1040	1035	975	1005
Uitgangspunt VJN structureel (VJN 2008 p. 39)	371	441	824	764
Begroting 2009 structureel	-50	-749	-335	27
Nagekomen ontwikkelingen				
Veiligheidsmonitor (nieuw beleid, B&W besluit)	-15		-15	
Effecten septembercirculaire	1214	706	965	1129
Reserveren tbv oa risico's	-814	-306	-565	-729
Zwembad		420		
Afronding	2			
Begroting 2009-2012	337	71	50	427
Vershil structureel	-34	-370	-774	-337

Toelichting ontwikkelingen na vaststelling van de Voorjaarsnota 2008

Loonkosten

Voor de loonkosten is in de Voorjaarsnota al rekening gehouden met een extra stijging (zie 'technische uitgangspunten'). Bovenop de 3,7 % is ongeveer 3 % extra loonkostenstijging ingecalculerd. Een nieuwe ontwikkeling is de afschaffing van de pseudo ww-premie (€ 285.000 nadelig). Deze is verwerkt in de begroting 2009.

Toevoeging reserve stadhuis (€ 420.000 N)

Bij het samenstellen van de Voorjaarsnota is uitgegaan van de toegestane formatie van dat moment. Met het hiermee samenhangende terugverdieneffect (storting naar de reserve nieuwbouw stadhuis) is toen geen rekening gehouden. Dit is nu verwerkt in de begroting 2009-2012.

Zwembad

De realisatie van het zwembad is eind 2010 voorzien. In de begroting is nog rekening gehouden met realisatie eind 2009. Dit betekent dat in 2010 een bedrag van € 420.000 incidenteel is vrijgevallen.

Algemene uitkering gemeentefonds (verhoging accres) (€ 400.000 V)

De berekeningen van de algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2008 laten een gunstig beeld zien. De structureel extra middelen zijn tot een bedrag van € 400.000 in de begroting 2009-2012 verwerkt. De overige extra middelen (voor 2009 € 800.000) zijn voorlopig geparkeerd o.a. om risico's op te vangen (weerstandsvermogen) en voor het mogelijk niet realiseren van taakstellingen. Een uitgebreidere toelichting op de algemene uitkering is in het onderdeel 'algemene dekkingsmiddelen' opgenomen.

De meerjarenraming met toelichting

De begroting 2009 laat een positief saldo van € 337.000 zien. Vanaf 2010 is het te verwachten resultaat licht positief. In de Voorjaarsnota 2007 heeft u aangegeven dat zodra het meerjarenperspectief ruimte biedt, deze kan worden ingezet om het beheer van de openbare ruimte verder te verbeteren. De komende periode wordt benut om in het 'Onderhoudsplan Openbare Ruimte 2009' de gestelde kaders op te nemen en de prioriteiten te bepalen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In dit hoofdstuk worden de inkomsten van de gemeente die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen, toegelicht. De bekostiging van het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer gevonden in algemene dekkingsmiddelen. Het gaat hierbij om belastingen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds en deelnemingen. De lasten van deze posten, zoals de kosten van de belastingheffing en de uitvoering van de wet waardering onroerende zaken (WOZ), zijn opgenomen in het programma Algemeen Bestuur en Middelen. In dit hoofdstuk gaat het o.a. over de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, forensenbelasting, de deelnemingen en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen hebben geen vastgesteld bestedingsdoel. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en de rioolrechten.

Algemene dekkingsmiddelen												
Product bedragen x € 1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Alg. dekkingsmiddelen	0	80.219	0	79.209	0	85.070	0	85.817	0	86.481	0	88.253
Totaal programma voor bestemming	0	80.219	0	79.209	0	85.070	0	85.817	0	86.481	0	88.253
Mutaties in reserves	0	189	0	1.019	0	95	0	95	0	95	0	95
Totaal programma na bestemming	0	80.408	0	80.228	0	85.165	0	85.912	0	86.576	0	88.348
Saldo	80.408		80.228		85.165		85.912		86.576		88.348	

Algemene uitkering gemeentefonds

De Algemene uitkering is gebaseerd op het gesloten Bestuursakkoord 2008 – 2011 tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). In het Bestuursakkoord is vastgelegd dat het Rijk en gemeenten zich gezamenlijk committeren aan de aanpak van maatschappelijke problematiek op het terrein van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid, schuldhulpverlening en jeugd en gezin. Naast de gegevens uit de circulaire zijn alle basisgegevens (zoals aantal inwoners, woningen, bijstandsontvangers, WOZ-waarden, lage inkomens, etc.) zoveel mogelijk geactualiseerd en geprognosticeerd.

Belangrijkste bepalende factor voor de ontwikkeling van het gemeentefonds is het accres. Het gemeentefonds (GF) groeit of krimpt met de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze groei of krimp wordt accres genoemd. Dit ziet er voor de jaren 2008 en 2009 gunstig uit (bron: septembercirculaire 2008). In 2008 is het accres € 47 miljoen hoger dan bij de mei circulaire geraamd en voor 2009 is dit verschil zelfs € 435 miljoen. Voor de jaren 2010 en 2011 ligt dit lager. Daarbij geldt de verwachting dat de ontwikkeling van de OZB binnen de afgesproken macronorm kan blijven.

Accres in horizontale ontwikkeling (van 2008 t/m 2013). Door het aanzienlijke pakket aan investeringen nemen de rijksuitgaven de komende kabinetsperiode toe. Het kabinet investeert bijv. fors in duurzame ontwikkeling. De relatief hoge uitgaven in 2008 en 2009 hangen onder andere samen met investeringen op het gebied van infrastructuur en onderwijs. Dit betekent overigens meteen een gevaar (lees krimp) in wanneer de voorgenomen investeringen op deze gebieden achter gaan lopen bij de verwachtingen. Over de gehele kabinetsperiode laten de accresen in het begin een behoorlijke stijging zien in 2008 en 2009 om vervolgens af te vlakken in 2010 en volgende. Dit is in lijn met de maatschappelijke investeringen in de samenleving door het kabinet, waarvan het zwaartepunt aan het begin van de regeerperiode ligt.

Accres in verticale ontwikkeling (in enig jaar tussen twee verschillende ramingsmomenten tussen in dit geval Meicirculaire 2008 en Miljoenennota 2009; septembercirculaire). Ten opzichte van de Meicirculaire is vooral het accres voor 2009 fors toegenomen, maar ook 2008 laat een lichte stijging zien. Het jaar 2010 vertoont daarentegen een daling. De stijging voor 2008 hangt o.a. samen met verhoogde uitgaven voor kinderopvang (welke zich deels ook in 2009 voordoen). De stijging in 2009 kent vele oorzaken en hangt o.a. nauw samen met loon- en prijsontwikkelingen, verhoogde rente betalingen, afkoop van specifieke uitkeringen en de regeling Huisvesting Gehandicapten.

In de algemene uitkering zijn bedragen begrepen, die leiden tot hogere uitgaven/budgetten. Het zijn compensaties voor (nieuwe) taken e.d. die de gemeenten moeten uitvoeren. Het gaat om de volgende taken, die zijn geraamd in de primitieve begroting 2009 – 2012: maatschappelijke stage, kinderopvang inburgeraars, armoedebestrijding/participatie, versterking kwaliteit/toezicht kinderopvang, anti discriminatievoorzieningen, aanpak kindermishandeling, bescherming archeologisch erfgoed, dijkstalgeld, groepsverkleining, elektronisch kinddossier, kinderopvang soc. med. problematiek, ingroeieregeling ohv, WMO ondersteunende begeleiding psychosociaal, uitvoeringskosten inburgering, WMO tot een bedrag van € 945.000. Daarnaast heeft het rijk een korting opgelegd voor de taken: vermindering bestuurslasten en ketensamenwerking werk en inkomen tot een bedrag van € 170.000.

Toelichting verschillen begroting 2008 versus 2009 (€ 5.861.000 V)

Algemene uitkering (€ 5.912.000 V)

De hoogte van de algemene uitkering is gekoppeld aan de ontwikkelingen van de rijksuitgaven. En toename leidt tot een even grote stijging in %. Ten opzichte van 2008 € 4.197.000V. Er komen extra middelen voor de WMO, langdurigheidstoelage en armoedebestrijding en schuldhulpverlening. De uitgaven zijn binnen de betreffende programma's opgenomen (€ 645.000V). Voor een aantal specifieke taken, waaronder voor armoedebestrijding/participatie (€ 232.000), aanpak kindermishandeling (€ 83.000), WMO (245.000) en uitvoeringskosten inburgering (€ 97.000) wordt extra geld ontvangen; daarnaast kort het rijk ook op een tweetal beleidsterreinen (per saldo € 775.000). In afwachting van een bestedingsvoorstel zijn deze middelen gereserveerd. Met ingang van 2009 vervalt de specifieke vergoeding inzake de werkzaamheden in het kader van de wet WOZ tbv het rijk en de waterschappen. Deze inkomstenstroom loopt nu via de uitkering uit het gemeentefonds (€ 295.000V).

Dividenduitkering (€ 181.000 V)

De te verwachten dividend uitkering voor 2009 is bijgesteld.

Rente (€ 272.000 N)

Lagere renteontvangsten door aflossingen en een renteherziening van geldleningen.

Overig

Diverse afwijkingen € 40.000V.

Reserves (€ 924.000 N)

In 2008 vond incidenteel vrijval uit bestemmingsreserves plaats (€ 382.000N) ten gunste van het resultaat (VJN 2007). In 2008 is bij raadsbesluit incidenteel € 525.000 beschikbaar gesteld (algemene reserve) voor het uitwerken van de organisatievisie 2007-2012. Overige mutaties € 17.000 N.

Belastingvoorstellen

In de Voorjaarsnota 2008 heeft u de kaders aangegeven voor de vaststelling van de begroting. Op grond van deze uitgangspunten zijn de belastingvoorstellen tot stand gekomen. Voor de belastingen, behalve voor het afvalstoffentarief en rioolrecht, geldt een verhoging van 3,3% ter dekking van de te verwachten loon- en prijsstijgingen (zie ook paragraaf 4.2 uitgangspunten begroting).

Onroerende zaakbelasting

Op dit moment zijn nog niet alle nieuwe WOZ waarden voor 2009 bekend. De wijziging van de waarde van de onroerende zaken wordt verrekend met de opnieuw vast te stellen tarieven. De opbrengst is met 3,3% verhoogd. De vast te stellen verordening volgt in een later stadium.

Met ingang van 2009 worden de tarieven in de OZB berekend naar een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde en niet langer met eenheden van € 2.500 van deze waarde.

Rioolrecht

Op grond van het Gemeentelijk Rioolplan zoals dit voor 2009 geldt (GRP 2004-2008) dienen de tarieven van het rioolrecht in 2009 te stijgen met 7,5% (4,2% en 3,3%).

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Voor 2009 kan het tarief ongewijzigd worden vastgesteld (cf. Voorjaarsnota 2007).

Marktgeden

De tarieven worden verhoogd met 1,75%.

Overige belastingen en rechten

De overige belastingen en rechten worden verhoogd met 3,3%.

Het voorstel voor het vaststellen van de belastingverordeningen wordt apart ter besluitvorming aangeboden.

De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Meerjareninvesteringsplan (vervangingsinvesteringen)

Elk jaar vindt een actualisatie van de vervangingsinvesteringen plaats. Een totaal overzicht hiervan is in de bijlage 2 opgenomen. Voor 2009 is in totaal € 2.575.200 nodig. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten zijn verwerkt in de begroting 2010-2012.

Ontwikkeling algemene reserve

Ontwikkeling algemene reserve	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Algemene reserve 31-12-200x	13,3				
Resultaatbestemming 200x	0,47				
Algemene reserve na bestemming 31-12	12,8	17,2	20,5	22,0	23,1
Mutaties					
- Geraamd terugverdieneffect UBM -1 en UBM-2	0,61	0,64	0,57	0,26	0,00
Verplichtingen (nota r+v 2003 en 2005)					
Regionale bijdrage N9	-0,23				
Aanzet tot bijdrage in rotonde nabij oostoeverweg	-0,35				
Raadsbesluit 2007					
Voorfinanciering stedelijke vernieuwing (rb 21, 2007)	3,88	1,58			
Raadsbesluit 2008					
Organisatievisie 2007-2012 (rb 008)	-0,525				
terugstorting realisatie organisatievisie		0,105	0,105	0,105	0,105
Project Brede School Poolster - Pasteurstraat (rb 016)	-0,19				
1e tussentijdse rapportage	0,03				
Rentetoevoeging cf. Nota Reserves & Voorzieningen	1,10	0,95	0,83	0,74	0,66
totaal mutaties	4,3	3,3	1,5	1,1	0,8
Prognose algemene reserve 31-12 actueel	17,2	20,5	22,0	23,1	23,8

Toelichting

Bij de jaarrekening 2007 is aangegeven dat de overdracht van de panden naar Zeestad CV/BV naar verwachting in 2008 zullen plaatsvinden. De overdracht van de panden (€ 1,92 mln.) maakt onderdeel uit van de terugstorting naar de algemene reserve van € 3,88 mln. In 2009 is dan de laatste storting van € 1,58 mln. uit het programma Stedelijke Vernieuwing (rb 21/2007).

De toevoeging van de bespaarde rente aan de Algemene Reserve is afhankelijk van de omvang van de overige reserves (bestemmingsreserves). Er is een inschatting gemaakt van de omvang, waarbij ook rekening is gehouden met een terugloop van de totale omvang aan bestemmingsreserves (en hiermee dus een lagere toevoeging aan de algemene reserve).

Een overzicht van alle reserves en voorzieningen 2009, inclusief mutaties, is opgenomen in bijlage 6.

5. BIJLAGEN

Bijlage 1 Projecten

Project	Project nieuwbouw stadhuis
Resultaat	Een nieuw stadhuis in het stadscentrum van Den Helder
Portefeuillehouder/projectwethouder	S. Hulman
Collegeperiode	2008-2012
Planning belangrijkste mijlpalen	1 ^e helft 2008 Nota van uitgangspunten vastgesteld 4 ^e kwartaal 2008 Haalbaarheidsonderzoek in de raad 1 oktober 2012 Stadhuis gereed
Budget	Investeringsraming (prijsniveau 2012) €41,5 miljoen (een eerste globale berekening). Geraamde jaarlast vanaf 2012 groot €3,3 miljoen kan worden gedekt door de huidige jaarlijkse exploitatie en de structurele opbrengsten door de reorganisatie.
Risico's	Besluiten van de raad om benodigde kredieten beschikbaar te stellen. Planologische inpasbaarheid op de gedachte locatie bij NS station Bovengemiddelde bouwkostenstijgingen Vertraging in gehele proces t.g.v. bezwarenprocedures en marktontwikkelingen.
Programma	Algemeen bestuur en Middelen

Project	Huisduiner Kwartier
Resultaat	Het realiseren van ca. 60 woningen en voorzieningen op het voormalige OS&O-terrein en de locaties Badhuisstraat en Tillenhof
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	Lopende en volgende collegeperiode. In deze periode: ontwerp en bouwvoorbereiding.
Planning belangrijkste mijlpalen	mrt. 2009: Definitief ontwerp gereed en sluiten koop- realisatieovereenkomst nov. 2009 - dec. 2010: Bouw (fasegewijs) jan. 2011 - mei 2011: Opleveringen (fasegewijs)
Budget	Ontwerpfase: €200.000,- Vorbereidings- en uitvoeringsfase: pm Ambtelijke uren 2008 – 1010: €100.000,- Dekking: grondexploitatie Huisduiner Kwartier.
Risico's	Opzegging huurcontract Loods Hindercontouren luisterpost Defensie Onderhandelingen realisatieovereenkomst
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Project	Woonwijk Noorderhaven
Resultaat	Een nieuwe woonbuurt met 320 woningen, waarvan 40 cliëntwoningen.
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegperiode	2010-2014
Planning belangrijkste mijlpalen	VO-Stedenbouwkundig plan + Beeldkwaliteitsplan: juni 2008 Bestemmingsplan: oktober 2008 – oktober 2009 Realisatie bouwfase 1: november 2008 – mei 2010 Realisatie bouwfase 2: september 2009 – februari 2011 Realisatie bouwfase 3: januari 2011 – juni 2012 Realisatie bouwfase 4: maart 2012 – juli 2013 Realisatie bouwfase 5: maart 2013 – juli 2014
Budget	In de exploitatieovereenkomst gemeente/s Heerenloo is een bedrag van € 200.000 (ex BTW) opgenomen voor de gemeentelijke begeleiding van bestemmingsplan en planuitwerkingen
Risico's	Op dit moment niet van toepassing
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Project	Woonwijk Julianadorp-Oost
Resultaat	Nieuwbouwwijk met circa 600 woningen en bijbehorende openbare ruimte (groen, water) en infrastructuur.
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegperiode	2010-2018
Planning belangrijkste mijlpalen	Afronding ontwerpfase: najaar 2008 Vaststellen BKP en welstandsparagraaf: najaar 2008 Realisatie/ontwikkelcontracten: najaar 2008 Bouwrijpmaken: 2009 1 ^e paal: voorjaar 2010 Afronding project: circa 2020
Budget	Er is een door de raad vastgestelde grondexploitatie. Deze wordt geactualiseerd bij afronding van de ontwerpfase.
Risico's	Tegenvallende woningmarkt (krimp van de bevolking). Te groot nieuwbouwaanbod tegelijkertijd (Noorderhaven, Oost, Stadshart, e.d.). Tegenvallende sociaal-economische ontwikkelingen, waardoor belangstelling voor wonen in Den Helder terugloopt. Geen sluitende exploitatie door ambitieuze kwalitatieve eisen. Noodzaak tot wijzigingen samenstelling woningaanbod door marktontwikkelingen (bijv. niet realiseren 50% goedkope woningen). Eén van de partners trekt zich terug. Problemen met realiseren bouwclaim HBK.
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Project	Duinzoom-Zuid
Resultaat	Het realiseren van 70 – 100 ha. Duinzoomgebied ten westen van Julianadorp met de volgende functies: uitbreiding golfbaan met 9 holes natuurgebied recreatief wonen (ca. 250 woningen) permanent wonen (ca. 60 woningen)
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	2014-2018
Planning belangrijkste mijlpalen	Nog niet aan te geven. Project bevindt zich in de initiatiefase. Besluitvorming over nota van uitgangspunten vindt plaats in 2008.
Budget	n.v.t. planbegeleiding uit reguliere uren
Risico's	grondverwervingen
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en Sport en vrije tijd

Project	Verplaatsing Geminiziekenhuis
Resultaat	<u>Hoofddoelstelling:</u> Verplaatsing van het Geminiziekenhuis naar de locatie De Dogger. <u>Subdoelstellingen:</u> Verplaatsing van de sportverenigingen vanaf De Dogger naar De Linie
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	2010-2014
Planning belangrijkste mijlpalen	In het najaar van 2008, met een collegebesluit afronden definitiefase met ruimtelijk kader voor het plangebied De Dogger, inpassingsplan voor inpassing sportverenigingen op De Linie en een globale grondexploitatieopzet/ financiële haalbaarheidsanalyse. start aanleg sportaccommodatie De Linie medio 2009 oplevering sportaccommodatie De Linie medio 2010 oplevering bouwrijpe kavel voor ziekenhuis najaar 2010
Budget	De kosten (incl. een groot deel van de kosten van de sportaccommodatie op de Linie) dienen te worden gedekt uit opbrengsten van de grondexploitatie en mogelijke subsidies en bijdragen.
Risico's	Gebruikelijke grondexploitatie-risico's zoals vertraging door planologische procedures en verkooptempo van de uitgeefbare gronden. In het bijzonder het uitgifte-risico van de gronden waarop het ziekenhuis en zorggerelateerde bedrijvigheid is gepland
Programma	Economische ontwikkeling

Project	Bestuursopdracht verzelfstandiging afvalinzameling
Resultaat	Uitplaatsing afvalinzameling naar de HVC
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	Huidige
Planning belangrijkste mijlpalen	Uitgaande van de streefdatum 1 januari 2009 Besluitvorming week 47 in de raad Afronding due diligence week 40 Onderhandelingsresultaat overname week 42 Sociaal plan plus instemming GO week 42
Budget	Op basis van huidige inzichten geen extra middelen nodig. Eventuele kosten dien bestreden te worden uit de overname som/reserves.
Risico's	De risico's zijn van organisatorische aard (continuïteit bedrijfsvoering) ingeval van uitstel van de overname (o.a. als gevolg van langere tijd geen investeringen doen in materieel en geen vervanging van vast personeel). Op eventuele claims bij het niet doorgaan van de overname is op dit moment geen zicht.
Programma	Algemeen bestuur en middelen

Project	Vinkenterrein
Resultaat	Ontwikkelen Vinkenterrein
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	Huidige
Planning belangrijkste mijlpalen	
Budget	
Risico's	
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Project	Nieuwbouw stedelijk zwembad
Resultaat	<u>Hoofddoelstelling:</u> Nieuw zwembad dat open gaat eind 2010 <u>Subdoelstellingen:</u> Definitieve overeenkomsten met nieuwe exploitant Bevredigende afwikkeling van zaken met Stichting De Schots Definitieve overeenkomst met CZSK
Portefeuillehouder/projectwethouder	L.R.E.P. Smit
Collegeperiode	2010-2014
Planning belangrijkste mijlpalen	Start Europese aanbesteding: augustus 2008 Voorontwerp: januari 2009 Definitief ontwerp: september 2009 Start bouw: oktober 2009 Opleveren: april 2011
Budget	De raad heeft een voorbereidingskrediet van € 600.000,- beschikbaar gesteld in 2007
Risico's	De opbrengst van de Europese aanbesteding is bepalend voor het verdere verloop van het project.
Programma	Sport en vrije tijd

Project	Bredeschool Pasteurstraat
Resultaat	Een bredeschool in de Pasteurstraat, welke in 2010 wordt opgeleverd.
Portefeuillehouder/projectwethouder	L.R.E.P. Smit
Collegeperiode	2006-2010
Planning belangrijkste mijlpalen	3 ^e kwartaal 2008 ondertekening kooprealisatieovereenkomst Eind 2008 bouwvergunningverlening Begin 2009 sloop Poolster, bouwrijpmaken locatie en start bouw 2010 oplevering en ingebruikname gebouw en openbare ruimte
Budget	Voor de bouw van de scholen is, naast het eerder verstrekte krediet van €3.180.500,--, door de gemeenteraad op 18 februari 2008 een aanvullend krediet van €985.000,-- verstrekt. De kosten van aanleg van de openbare ruimte rond de scholen dienen te worden gedekt uit opbrengsten van de grondexploitatie. Deze bestaan uit opbrengsten van grondverkoop en overige bijdragen.
Risico's	Belangrijkste risicofactor is vertraging van het project door bezwaar- en beroepsprocedures tegen o.a. bouwvergunning/vrijstelling, sloopvergunning en kapvergunning.
Programma	Onderwijs en jeugd

Project	Bezoekerscentrum (BZC) Duinen Noordkop
Resultaat	Realisering Bezoekerscentrum Duinen Noordkop Realisering kinderboerderij Zelfstandige rechtspersoon BZC + kinderboerderij Overgang van Groene Poolster naar BZC
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	2006-2010
Planning belangrijkste mijlpalen	Bouw en inrichting voorbereiding uitvoering: januari – maart 2008 uitvoering: april 2008 / februari 2009 oplevering: maart 2009 – mei 2009 Rechtspersoon BZC profielchets kwartiermaker + financiering: januari 2008 aantrekken kwartiermaker: februari 2008 concept bedrijfsplan + organisatie: juni 2008 definitief bedrijfsplan + organisatie: dec. 2008
Budget	De raad heeft voor de realisatie van het Bezoekerscentrum een krediet van €2.615.000,- beschikbaar gesteld.
Risico's	Financiële risico's i.v.m. prijzen op de bouwmarkt
Programma	Zorg en maatschappelijke dienstverlening

Project	Reconstructie Middenweg
Resultaat	In combinatie met het uitvoeren van groot onderhoud en rioolvervanging wordt de Middenweg, tussen de Sportlaan en de rotonde nabij de Watertoren, gereconstrueerd.
Portefeuillehouder/projectwethouder	J. Boskeljon
Collegeperiode	2006 – 2010
Planning belangrijkste mijlpalen	Definitiefase: december 2008 Voorontwerp: april 2009 Definitief ontwerp: juli 2009 Aanbesteding: december 2009 Realisatiefase: juli 2010 Oplevering: september 2010
Budget	Wegenbeheersplan en Rioolfonds € 1.3 miljoen en reservering VJN 2009 € 140.000,- per jaar welke overeenkomt met een investering van € 1,7 miljoen.
Risico's	Op dit moment niet van toepassing
Programma	Verkeer en vervoer

Project	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
Resultaat	Het resultaat is nu dat het concept implementatieplan zal worden voorgelegd aan de stuurgroep
Portefeuillehouder/projectwethouder	S. Hulman
Collegeperiode	Naar verwachting in de huidige college periode
Planning belangrijkste mijlpalen	Minister Kramer heeft de ingangsdatum van de Wabo verschoven van 1 januari 2009 naar 1 januari 2010. Belangrijkste mijlpalen: augustus 2008 : vaststelling implementatieplan in stuurgroep en college; oktober 2008: voorbereiden pilot. Het invoeringsvoorstel van de Wabo heeft in de Eerste Kamer op fundamentele kritiek gestuit. Daarnaast is de VNG is met minister Kramer in gesprek over de financiële tegemoetkomingen aan de gemeenten bij dienstverleningsovereenkomsten met hogere overheden. Het overleg met de provincie en het rijk hieromtrent moet nog worden opgestart. Mede tengevolge daarvan het project zal nu later dan 1 januari 2009 worden opgeleverd.
Budget	Er is een budget toegekend van € 60.000,- De gemeente wordt met de voorbereiding van de invoering van de WABO bijgestaan door Sinnema Overheidsadvies.
Risico's	De gemeente dient voor 1 januari 2010 voorbereid te zijn op de invoering van de WABO.
Programma	Integrale veiligheid

Project	Deregulering
Resultaat	Dereguleringsadvies waarin voor 40 gemeentelijke producten wordt aangegeven of deze kunnen komen te vervallen of vereenvoudigd kunnen worden.
Portefeuillehouder/projectwethouder	S. Hulman
Collegeperiode	Huidige
Planning belangrijkste mijlpalen	Selectie productenlijst: augustus 2008 Workshop bedrijfsleven + interviews: augustus/september 2008 Dereguleringsadvies : december 2008
Budget	Kosten inhuur Sira Consulting BV: € 19.998 Dekking: <ul style="list-style-type: none"> - € 14.991 voucher Min. v. EZ en Fin. - € 1.250 subsidie Kamer van Koophandel - € 3.757 (nog) geen dekking*
Risico's	Verschuiving van vergunningverlening naar handhaving Minder inkomsten uit leges
Programma	Algemeen bestuur en middelen

Project	Wijkveiligheidsplan Stadshart
Resultaat	
Portefeuillehouder/projectwethouder	S. Hulman
Collegeperiode	Huidige
Planning belangrijkste mijlpalen	
Budget	
Risico's	
Programma	Integrale veiligheid

Project	Aanleg Luchthavenweg
Resultaat	Aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg t.b.v. het Militaire vliegveld De Kooy
Portefeuillehouder/projectwethouder	C.J.M. Hienkens
Collegeperiode	2006 – 2010
Planning belangrijkste mijlpalen	Voorontwerp: juni 2008 Definitief ontwerp: april 2009 Aanbesteding: augustus 2009 Realisatie: december 2009 Oplevering: december 2009
Budget	De raad heeft hiervoor een krediet van € 600.000,- gevoteerd, waarvan wordt getracht om deze via de BDU-subsidie te dekken. Daarnaast heeft ook de Kon. Marine € 600.000,- bijgedragen.
Risico's	In het contract met de Kon. Marine is een boeteclausule opgenomen m.b.t. het te laat opleveren van de weg, na 1 januari 2010.
Programma	Verkeer en vervoer

Project	Uitvoering van de strategische visie
Resultaat	Het realiseren
Portefeuillehouder/projectwethouder	S. Hulman
Collegeperiode	2007-2020
Planning belangrijkste mijlpalen binnen de college periode .	Binnen de college periode zullen de 1 ^e resultaten van het uitvoeringsprogramma stadshart worden gerealiseerd. Voorts zal er in 2009 een uitvoeringsprogramma haven worden opgesteld, waarbij duidelijkheid komt over de lange-middellange en kortetermijn strategie. Voorts zal een aantal uitvoeringsprojecten worden afgerond. In het op te stellen Hielders uitvoeringsprogramma zal een nadere planning worden opgesteld van de verschillende resultaten in de college periode.
Budget	De momenteel beschikbare middelen zijn in de verschillende programma`s meegenomen. Voor de toekomst zal er echter meer ruimte vrij gemaakt ten koste van andere en minder prioritaire beleidsvelden-taken. Met name de ambities m.b.t. havenprogramma vergen in het meerjaren perspectief een ruimer beslag op de beschikbare middelen.
Risico's	Het ambitieniveau is hoog en kan alleen worden gerealiseerd met veel steun van de andere overheden en marktpartijen. Ook zullen binnen de gemeente de benodigde eigen middelen beschikbaar moeten komen.
Programma	Algemeen bestuur en middelen

Project	Herinrichting haven Den Helder
Resultaat	Het herinrichten van een deel van de bestaande haven. Hiervoor zijn een aantal activiteiten te onderscheiden, zoals het realiseren van een verbrede Onderzeedienstkade, de Multipurposekade, een drinkwaterbuffer, ISPS beveiliging van het Nieuwe werk en de uitvoering van verkeerstechnische maatregelen.
Portefeuillehouder/projectwethouder	C.J.M. Hienkens
Collegeperiode	2006-2010
Planning belangrijkste mijlpalen	Opleveren Multipurposekade: 30 juli 2008 Opleveren tijdelijke maatregelen OZD-kade: 15 aug. 2008 Opleveren Verbrede OZD-kade: 5 dec. 2008 Opleveren Verkeerstechnische maatregelen: 1 nov. 2008 Opleveren Drinkwaterbuffer: 1 april 2009 Opleveren ISPS Het Nieuwe werk: 5 dec. 2009
Budget	OZD- en Multipurposekade en ISPS: € 13,3 miljoen met dekking uit de Havenexploitatie en een bijdrage van de Prov. NH (WED II). Drinkwaterbuffer € 795.000,- dekken uit opbrengsten drinkwaterverkoop.
Risico's	BNI heeft gemeente aansprakelijk gesteld voor de schade a.g.v. de zetting van de damwand. In totaal € 1,75 miljoen.
Programma	Economische ontwikkeling

Bijlage 2. Meerjareninvesteringsplan 2009 – 2012 (vervangingsinvesteringen)

besluit	functie	produkt/kostenplaats	omschrijving	investerings in:			kapitaallasten:			
				2009	2010	2011	2010	2011	2012	
Routine 2009	003 Burgerzaken	031 Burgerzaken	Stemmachines	118.000			17.110	16.579	16.048	
		Totaal 031 Burgerzaken		118.000			17.110	16.579	16.048	
		Totaal 003 Burgerzaken		118.000			17.110	16.579	16.048	
	120 Brandweer en rampenbestrijding	101 Brandpreventie en hulpverlening	Auto 670		93.980			10.494	10.212	9.931
			C-2000		188.370			39.872	38.459	37.046
			Fitness apparatuur		10.350			2.536	2.443	2.349
			Totaal 101 Brandpreventie en hulpverlening		292.700			52.902	51.114	49.326
	Totaal 120 Brandweer en rampenbestrijding		292.700			52.902	51.114	49.326		
	210 Wegen, straten en pleinen	207 Schone straat	Auto 240		30.000			5.100	4.931	4.763
			Auto 241		30.000			5.100	4.931	4.763
			Totaal 207 Schone straat		60.000			10.200	9.863	9.525
	Totaal 210 Wegen, straten en pleinen		60.000			10.200	9.863	9.525		
	721 Afvalverwijdering en -verwerking	745 Huishoudelijk afval	Afvalbakken/mico's		23.500			3.408	3.302	3.196
		Totaal 745 Huishoudelijk afval		23.500			3.408	3.302	3.196	
	Totaal 721 Afvalverwijdering en -verwerking		23.500			3.408	3.302	3.196		
	960 Kostenplaatsen	I&T - I&A	Bekabeling werkplek		50.000			12.250	11.800	11.350
			Beveiligingssoftware		240.000			70.800	68.100	65.400
			Netwerk active componenten		150.000			44.250	42.563	40.875
			Telefoon		600.000			147.000	141.600	136.200
			Vervanging 6 servers		300.000			88.500	85.125	81.750
			Vista		300.000			88.500	85.125	81.750
		Totaal I&T - I&A		1.640.000			451.300	434.313	417.325	
		I&T - post/drukkerij	Herinrichting analoog archief DIV		30.000			4.350	4.215	4.080
Totaal I&T - post/drukkerij		30.000			4.350	4.215	4.080			
Service huisvesting		Meubilair algemeen		100.000			14.500	14.050	13.600	
Totaal Service huisvesting		100.000			14.500	14.050	13.600			
Tractie inzamelvoertuigen		Perswagen 444		142.200			24.174	23.374	22.574	
Totaal Tractie inzamelvoertuigen		142.200			24.174	23.374	22.574			
Tractie maaimachine		Maaimachine 274		70.000			17.150	16.520	15.890	
Totaal Tractie maaimachine		70.000			17.150	16.520	15.890			
Tractie tractor		Tractor 212 grafdelver		22.000			4.657	4.492	4.327	
	Tractor 220		30.000			5.100	4.931	4.763		

			Tractor 221	30.000	5.100	4.931	4.763	
		Totaal Tractie tractor		82.000	14.857	14.354	13.852	
		Werkplaats	Service auto	16.800	2.436	2.360	2.285	
		Totaal Werkplaats		16.800	2.436	2.360	2.285	
	Totaal 960 Kostenplaatsen			2.081.000	528.767	509.186	489.606	
Totaal Routine 2009				2.575.200	612.386	590.043	567.701	
Routine 2010	120 Brandweer en rampenbestrijding	101 Brandpreventie en hulpverlening	HV-gereedschap 640	24.840	-	3.602	3.490	
			HV-gereedschap 642	24.840	-	3.602	3.490	
			HV-gereedschap 643	24.840	-	3.602	3.490	
			Voertuig 681	18.240	-	3.101	2.998	
			Fitness apparatuur	25.875	-	6.339	6.107	
			Voertuig 642 (tankautospuit)	272.400	30.418	29.601	28.784	
			Totaal 101 Brandpreventie en hulpverlening	272.400	118.635	30.418	49.846	48.358
	Totaal 120 Brandweer en rampenbestrijding			272.400	118.635	30.418	49.846	48.358
	721 Afvalverwijdering en -verwerking	745 Huishoudelijk afval	Afvalbakken/mico's	23.500	-	3.408	3.302	
		Totaal 745 Huishoudelijk afval		23.500	-	3.408	3.302	
	Totaal 721 Afvalverwijdering en -verwerking			23.500	-	3.408	3.302	
	960 Kostenplaatsen	I&T - I&A	Office suite	400.000	-	84.667	81.667	
			Vervanging 6 servers	300.000	-	88.500	85.125	
Vervanging werkplek			600.000	-	177.000	170.250		
Totaal I&T - I&A			1.300.000	-	350.167	337.042		
Service huisvesting		Meubilair	100.000	-	14.500	14.050		
Totaal Service huisvesting			100.000	-	14.500	14.050		
Tractie algemeen		Auto bodedienst	15.000	-	3.175	3.063		
Totaal Tractie algemeen			15.000	-	3.175	3.063		
Tractie inzamelvoertuigen		Perswagen 443	142.200	-	24.174	23.374		
Totaal Tractie inzamelvoertuigen			142.200	-	24.174	23.374		
Tractie maaimachine		Maaimachine 261	70.000	-	17.150	16.520		
		Maaimachine 272	40.000	-	9.800	9.440		
Totaal Tractie maaimachine			110.000	-	26.950	25.960		
Tractie tractor		Tractor	32.000	-	5.440	5.260		
Totaal Tractie tractor			32.000	-	5.440	5.260		
Werkplaats	Remmemtestbank	25.200	-	2.814	2.738			
Totaal Werkplaats			25.200	-	2.814	2.738		

	Totaal 960 Kostenplaatsen			1.724.400	-	427.220	411.487		
Totaal Routine 2010				272.400	1.866.535	30.418	480.474	463.147	
Routine 2011	120 Brandweer en rampenbestrijding	101 Brandpreventie en hulpverlening	Lichtgewicht flessen	19.127			2.136		
			64x	284.284			28.586		
			Testbank ademlucht	16.488	-	-	2.391		
			Fitness apparatuur	41.400	-	-	10.143		
			Totaal 101 Brandpreventie en hulpverlening	361.299	-	-	43.256		
	Totaal 120 Brandweer en rampenbestrijding			361.299	-	-	43.256		
	210 Wegen, straten en pleinen	207 Schone straat	Strooier groot 90/50-36-wa 2	26.000	-		3.770		
			Zelfgravende loopband	19.700	-		3.349		
			Totaal 207 Schone straat	45.700	-		7.119		
	Totaal 210 Wegen, straten en pleinen			45.700	-		7.119		
	721 Afvalverwijdering en -verwerking	745 Huishoudelijk afval	Afvalbakken/mico's	23.500	-		3.408		
			Totaal 745 Huishoudelijk afval	23.500	-		3.408		
	Totaal 721 Afvalverwijdering en -verwerking			23.500	-		3.408		
	960 Kostenplaatsen	Service huisvesting	Meubilair algemeen	100.000	-	-	14.500		
			Totaal Service huisvesting	100.000	-	-	14.500		
Tractie		Kolkenzuiger	135.100	-		22.967			
		Totaal Tractie	135.100	-		22.967			
Werkplaats		Heftruck	27.000	-		3.915			
		Totaal Werkplaats	27.000	-		3.915			
Totaal 960 Kostenplaatsen			262.100	-	-	41.382			
Totaal Routine 2011				692.599	-	-	95.164		
Eindtotaal				2.847.600	1.866.535	692.599	642.804	1.070.517	1.126.012

Bijlage 3 Risico-inventarisatie

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Algemeen Bestuur en Middelen

Zeer hoog	75%-100%	Voorziening!
Hoog	50%- 75%	60%
Gemiddeld	25%- 50%	40%
Laag	0 - 25%	20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.		Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Deelnemingen / beleggingen	De waardeontwikkelingen (en rendementen) zijn afhankelijk van de markt/externe factoren. De risico's op dit vlak worden niet specifiek afgedekt.					
	Mogelijk niet nakomen van verplichtingen op lening en/of kredietfaciliteit					
a. privaatrechtelijk (rechtspersoon)						
Oude Rijkswerf Willemsoord	Rekening-courantverhouding (€ 12,9 mln. 31-12-2006) De jaarrekening Willemsoord 2007 is nog niet vastgesteld. De rekening-courant is verlengd tot uiterlijk 31 december 2008	gemiddeld	25-50%	9.400.000	40%	3.760.000
Oude Rijkswerf Willemsoord	Aandelenkapitaal (€ 6,1 mln.)	laag	0-25%	0	20%	0
Baggerbeheer BV (100%)/ Vof 't Oost (50% via Baggerbeheer BV)	Aandelenkapitaal (€ 18.000)	laag	0-25%	0	20%	0
Luchthaven Den Helder BV/CV (100%/50%)	Aandelenkapitaal (€ 45.000): specifiek risico: inzicht in financiële positie onvoldoende (jaarrekening)	laag	0-25%	0	20%	0
b. publiekrechtelijk (gemeenschappelijke regelingen)	Deelname in Gemeenschappelijke Regelingen kan leiden tot aanvullen van tekorten.					
	het afdekken van tekorten kan per GR verschillen, meest gebruikelijk is via bedrag per inwoner					
Noorderkwartier	bijzonderheid: NV is onderdeel van GR.	laag	0-25%	0	20%	0
Gewest	bijzonderheid: Gewest werd in 2007 opgeheven: specifiek risico wachtgeldverplichting + voortzetting van taken	laag	0-25%	120.000	20%	24.000
Veiligheidsregio		laag	0-25%	0	20%	0
GGD	bijzonderheid: specifiek risico frictiekosten als gevolg van fusie (€ 1,- per inwoner)	laag	0-25%	58.000	20%	11.600
Documentaire InformatieVoorziening + Archief	brandschade digitaal archief	gemiddeld	50-75%	2.500.000	40%	afdekken via verzekering
Documentaire InformatieVoorziening + Archief	brandschade analogo archief	gemiddeld	50-75%	500.000	40%	afdekken via verzekering

Documentaire Informatievoorziening + Archief	waterschade analoog archief	gemiddeld	50-75%	500.000	40%	afdekken via verzekering
Wachtgeldverplichting bestuur (college van B&W)	Ontslag van voormalige Wethouders uit hun nieuwe baan tijdens de uit hun bestuurlijke loopbaan opgebouwde wachtgeldperiode (max. 528.000)	laag	0-25%	0	20%	0
Financiering	Bij extreme stijging van de (markt)rente, naar bijv. 10% ineens, is sprake van een risico van groter dan 5 ton; Dit is niet afgedekt.	laag	0-25%	Pm	20%	Pm
Ontwikkeling gemeentefonds (6)	Toe-/afname budgettaire middelen gemeentefonds als gevolg van hogere/lagere uitgaven van het Rijk. Onderdeel hiervan vormt de compensatie BTW compensatiefonds. Op macro niveau gezien zal de omvang van het fonds jaarlijks fluctueren met bedragen > 500.000,-. Gerelateerd naar de specifieke programma onderdelen (functies) zal een fluctuatie van > 500.000 op een specifiek programmaonderdeel zich nauwelijks voordoen. Onverwachte kortingen als gevolg van ombuigingsoperaties van het Rijk zijn mogelijk (wel vooraf aangekondigd).	laag	0-25%	Pm	20%	Pm
BTW-BCF controle door Belastingdienst	De Belastingdienst controleert de BTW compensatiefonds declaratie over de jaren 2004 tot en met 2007. Dit kan leiden tot een mogelijke nabetaling.	laag	0-25%			300.000
Verzekeringen (wagenpark, kunstwerken, e.d.)	Het risico bestaat dat bepaalde verzekeringen niet of maar ten dele afgesloten zijn en/of dat de dekking van wel afgesloten verzekeringen te laag is. Of dit risico groter is dan 5 ton hangt af van de mate van eventuele onderverzekering en van de mogelijke schadelast die niet gedekt zou zijn. In enkele gevallen is sprake van onderverzekering en van achterstand in het bijwerken van taxatiewaarden.	laag	0-25%	Pm	20%	Pm
Schadeclaim	Claim verhuurder (€ 110.000): waterschade. Kosten van herstel van waterschade tijdens verbouwing en inrichting (sept. 2003) Bijlweg 1			minimaal 0 en maximaal 110.000		110.000

Totaal programma algemeen bestuur en middelen inclusief 100% schadeclaim

Totaal programma algemeen bestuur en middelen inclusief 0% schadeclaim

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Integrale veiligheid

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Geen						

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Beheer openbare ruimte

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Beheer openbare ruimte	achterstand onderhoudssituatie	gemiddeld	25%-50%	PM	40%	PM

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Stedelijke vernieuwing

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Stedelijke vernieuwing	Inbreng € 6,9 mln. Zeestad	laag	0-25%	0	20%	0
	Verantwoording subsidiebedragen	laag	0-25%	2.400.000	20%	480.000
Totaal programma Stedelijke vernieuwing (incl. 100% schadeclaims)				480.000		
Totaal programma Stedelijke vernieuwing (incl. 0% schadeclaims)				480.000		

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Grondexploitatie	Diverse risico's (afzet, rente, fasering, herontwikkeling, aanbesteding, milieu, wijziging van beleid en regelgeving)	gemiddeld	25-50%	1)		5.328.254
Bouwleges	Er staat een bedrag open van € 1.247.254,00. doordat facturen gericht aan de WS niet worden betaald. Woningstichting betwist de legesheffing omdat zij vindt dat de Woningstichting geen leges ten behoeve van nieuwbouw dan wel verbetering sociale huurwoningen behoeft te betalen. Met de gemaakte prestatieafspraken met de Woningstichting is afgesproken dat zij deze legesheffing via de rechter zal aanvechten. Het risicodeel van de vordering bedraagt ca € 870.000,- omdat in een deel van de verleende vergunningen ook winkels, scholen ed zijn aangevraagd	laag	0-25%	In afwachting van het afhandelen van de schadeclaim: Pm	20%	In afwachting van het afhandelen van de schadeclaim: Pm
Terugbetaling verstrekte subsidie	Geluid Rijkssubsidies A-lijst VROM	gemiddeld	25-50%	200.000	40%	80.000
Schadeclaims	Vertragingssschade parkeerterrein restaurant Duinoord max. 144000			minimaal 0 en maximaal 144000		144.000
	Bewoner watertoren overweegt een claim in te dienen			PM		PM
	Planschades (centrumplan Marsdiepstraat) max. 250.000			minimaal 0 en maximaal 250000		250.000
Totaal programma Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (incl. 100% schadeclaims)						5.802.254
Totaal programma Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (incl. 0% schadeclaims)						5.408.254

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Verkeer en Vervoer

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Terugbetaling verstrekte subsidie	Fiets- en kanoroute			260.000	40%	104.000
Bodemsanering	gesignaleerde bodemsanering / risico op bodemsanering			PM		PM
Totaal programma Verkeer en Vervoer (incl. 100% schadeclaims)						104.000
Totaal programma Verkeer en Vervoer (incl. 0% schadeclaims)						

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Milieu

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Geen						

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Onderwijs en Jeugd

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Open einde regeling; waardoor bij veel nieuwe aanvragen extra kosten worden gemaakt.	Laag	10%		100.000	10%	10.000
Opzet sluitende exploitatie bij nieuwe accommodatie Mariëndal	Laag	0-25%				PM
Totaal programma Onderwijs & Jeugd						10.000

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Cultuur

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Geen						

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Sport en Vrije tijd

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Geen						

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Zorg en Maatschappelijke dienstverlening

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Subsidieverstrekking GGD, Corbis plus, Stichting WMD, Brijder, Blijf van mijn Lijfhuis, Stichting DTO, ROC, Bon Komiense, enz.	Gesubsidieerde instellingen kunnen de gemeente uiteindelijk - onder omstandigheden- extra lasten bezorgen. Denk aan faillissementen, aansprakelijkheid voor schulden en/of alsnog laten uitvoeren van taken die zijn blijven liggen. Totaal subsidiebedrag voor genoemde instellingen bedraagt globaal € 5,5 miljoen. Co-financieringsconstructies bevatten bovendien gemeentelijke inhoudelijke- en financiële verantwoordingsverplichtingen richting Rijksoverheid.	laag	8%	6.100.000	8%	488.000
Opvang uitgeprocedeerde asielzoekers	Uitgeprocedeerde asielzoekers worden op kosten van de gemeente opgevangen. Aantal is afhankelijk van Rijksbeleid. Budgetoverschrijdingen in 2005 en 2006 (300.000). Als gevolg van generaal pardon is het risico verdwenen. Voor eventuele opvang binnen gemeentelijke beleid is 100.000 in de begroting opgenomen	laag	0-25%	0	20%	PM
Regeling dagarrangementen en combinatie functies	Doeluitkeringen Rijk waarbij taakstelling of subsidievoorwaarden niet worden nageleefd waardoor terugbetalingsverplichting ontstaat.	laag	0-25%	300.000	20%	60.000
MFC Nw Den Helder	Meervoudige OWS-betrokkenheid: risico-elementen in o.a. exploitatie nieuwe MF-accommodatie en voorzieningenpakket (samengesteld uit componenten van diverse subsidiepartners)	Laag	0-25%	500.000	20%	100.000
Wet inburgering (WI)	In verband met de stagnatie (landelijk) van de instroom van inburgeraars naar de gecontracteerde scholingsinstituten, waardoor er financiële problemen zijn ontstaan, heeft het Ministerie van Wonen, Wijken en Integratie aangegeven dat het oplossen daarvan een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van het Rijk, de scholingsinstituten en de gemeente.	gemiddeld	25-50%			PM
WMO	De WMO wordt gefinancierd volgens een objectief verdeelmodel (vanaf 2008). Het beroep op middelen wordt beïnvloed door: keuzes inzake capaciteit van intramurale zorg versus extramurale zorg; toename van hulp bij het huishouden door vergrijzing; mate waarin mantelzorg en andere vormen van informele zorg is gemobiliseerd. De nieuwe aanbesteding huishoudelijk hulp zal vanaf 1 januari 2009 een kostenverhoging met zich meebrengen van 850.000 per jaar. Onzeker is of de budgetten vanuit het Rijk voor 2009 voldoende zijn om deze verhoging op te vangen (circulaire september 2008). Het aantal cliënten, dat een beroep doet op de WMO is stabiel.	laag	0-25%	850.000	10%	85.000
Totaal programma Zorg & Maatschappelijke dienstverlening						733.000

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Economische Ontwikkeling

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
Haven	Onderhoud / beheer, specifiek herinrichting haven (OZD kade e.d.) en Brox-Nat op dit moment onvoldoende in beeld	Gemiddeld	25-50%	Pm	40%	Pm
	Realiseren subsidie voorwaarden (project OZD kade e.d.) totaal projectbedrag € 13,3 mln.	Gemiddeld	25%-50%	6.650.000	25%	1.662.500
Schadeclaim	Claims in verband met 'gedwongen verhuizing' Multimetaal (max. 300.000)			minimaal 0 en maximaal 300.000		300.000
Peterson	Exploitatie overeenkomst Paleiskade	Laag	0 - 25%	Pm	25%	Pm
Totaal programma economische ontwikkeling (incl. 100% schadeclaim)						1.962.500
Totaal programma economische ontwikkeling (incl. 0% schadeclaim)						1.662.500

RISICO-INVENTARISATIE: Programma Werk en Inkomen

Hoog	50%- 75%	Voorziening!	60%
Gemiddeld	25%- 50%		40%
Laag	0 - 25%		20%

Risicogebied	Omschrijving risico	Kansinsch.	Reken %	Financieel gevolg	Reken%	Risicobedrag
WWB	Het Rijk heeft het systeem macrobudgetten w- en i deel meerjarig vastgelegd (2008-2011). Dit werkt door naar het gemeentelijk budget.	gemiddeld	25-50%	risico taakstelling € 675.000 - 900.000.	25%	225.000
Totaal programma Zorg & Maatschappelijke dienstverlening						225.000

Bijlage 4 Specificatie toedeling producten aan programma's

Programma 1 - Algemeen Bestuur en Bedrijfsvoering												
Product bedragen x €1.000	Realisatie 2007		Begroting 2008		Begroting 2009		Begroting 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
<i>Bestuur en Bedrijfsvoering</i>												
002 Raad (incl. griffie)	-1.248	289	-1.142	3	-1.167	3	-1.209	3	-1.253	3	-1.298	3
004 College van B&W Bestuurlijke	-3.034	14	-3.011	5	-3.639	5	-3.763	6	-3.893	6	-4.027	6
071 samenwerking	-441	0	-105	0	-108	0	-112	0	-115	0	-119	0
<i>Sub-totaal</i>	-4.723	303	-4.258	8	-4.914	8	-5.084	8	-5.261	8	-5.444	8
<i>Dienstverlening</i>												
017 Voorlichting	-236	50	-167	0	-130	0	-131	0	-132	0	-134	0
018 Service& Informatiepunt	-549	0	-759	0	-719	0	-750	0	-775	0	-802	0
030 Burgerzaken	-2.294	993	-2.144	848	-2.181	876	-2.337	901	-2.354	931	-2.360	962
<i>Sub-totaal</i>	-3.079	1.043	-3.071	848	-3.030	876	-3.219	901	-3.262	931	-3.296	962
<i>Algemene middelen, financiering belastingen en tarieven</i>												
901 Financiering	0		0		0		0		0		0	
910 Deelnemingen	-240		-272		-315		-315		-315		-316	
911 Beleggingen	0		0		-0		-0		-0		-0	
920 Geldlenen aan derden	-6.188		-5.826		-5.554		-5.278		-4.573		-4.107	
931 Gemeentefonds	0		0		-386		-389		-310		-315	
941 Onvoorzien uitgaven	0		-64		-65		-66		-67		-68	
943 Stelposten	-145		-261		987		1.666		1.700		1.540	
960 Uitvoering wet WOZ	-612		-683		-696		-722		-744		-767	
965 Baten OZB gebruikers	0		0		0		0		0		0	
966 Baten OZB eigenaren	0		0		0		0		0		0	
968 Baatbelasting	0		0		0		0		0		0	
969 Forensenbelasting	0		0		0		0		0		0	
970 Toeristenbelasting	0		0		0		0		0		0	
971 Hondenbelasting	0		0		0		0		0		0	
973 Baten precariobelasting	0		0		0		0		0		0	
981 Lasten heffing en inning	-360		-503		-512		-530		-544		-560	
985 Saldo kostenplaatsen	-6		302		133		133		133		133	
<i>Sub-Totaal</i>	-7.551	0	-7.306	0	-6.409	0	-5.502	0	-4.720	0	-4.459	0
Totaal programma voor bestemming	-15.353	1.346	-14.634	856	-14.353	884	-13.804	909	-13.243	939	-13.199	971
987 Mutaties in reserves	-3.342	1.472	-3.591	1.000	-3.889	0	-3.756	0	-3.380	0	-3.056	0
Totaal programma na bestemming	-18.695	2.818	-18.225	1.856	-18.242	884	-17.561	909	-16.623	939	-16.255	971
Saldo	-15.877		-16.369		-17.358		-16.652		-15.684		-15.284	

Programma 2 - Integrale Veiligheid													
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		
	2007		2008		2009		2010		2011		2012		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
101	Brandpreventie en hulpverl.	-5.368	16	-5.094	2	-5.382	2	-5.627	2	-5.826	2	-5.994	2
125	Rampenbestrijding	-165	0	-160	0	-182	0	-190	0	-196	0	-203	0
151	Politie	-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
155	Opvang zwerfdieren	-120	0	-114	0	-117	0	-121	0	-125	0	-129	0
161	Strandvonderij	-1	0	-5	0	-5	0	-5	0	-5	0	-5	0
165	Halt	-22	8	-23	0	-23	0	-24	0	-24	0	-24	0
170	Handhaving openbare orde	-612	0	-570	0	-580	0	-532	0	-564	0	-567	0
181	Vergunningen, ontheffing en bijzondere wetten	-374	76	-457	89	-527	92	-550	95	-568	98	-588	102
	Totaal programma voor bestemming	-6.672	100	-6.423	91	-6.817	94	-7.048	97	-7.308	100	-7.509	103
987	Mutaties in reserves	-99	133	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	-6.771	233	-6.423	105	-6.817	94	-7.048	97	-7.308	100	-7.509	103
	Saldo	-6.538		-6.318		-6.723		-6.951		-7.208		-7.405	

Programma 3 - Beheer Openbare Ruimte													
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		
	2007		2008		2009		2010		2011		2012		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
201	Civiele kunstwerken	-116	0	-199	2	-384	-0	-373	-0	-380	-0	-387	-0
203	Coördinatie nutsvoorzieningen	-90	15	-118	4	-131	9	-137	9	-141	10	-146	10
207	Schone straat	-1.567	0	-1.508	0	-1.723	0	-1.815	0	-1.916	0	-1.988	0
209	Straatmeubilair	-96	0	-139	0	-148	0	-151	0	-155	0	-159	0
211	Straatverlichting	-1.085	40	-1.097	11	-1.124	11	-1.152	11	-1.177	11	-1.203	12
215	Wegenonderhoud	-3.483	683	-3.679	-0	-3.091	32	-3.253	33	-3.238	33	-3.284	34
265	Onderhoud waterwegen	-112	0	-297	120	-180	0	-184	0	-187	0	-190	0
561	Natuurgroen	-487	0	-410	5	-192	0	-200	0	-203	0	-203	0
575	Buurt- en represent. Groen	-3.881	25	-4.252	61	-4.574	86	-4.717	87	-4.839	87	-4.949	87
578	Volkstuinen	-22	52	-32	51	-24	52	-25	53	-26	54	-26	55
761	Wijkbeheer	-1.233	5	-923	0	-1.267	150	-1.199	153	-1.228	155	-1.260	158
771	Begraafplaats	-685	501	-727	530	-653	542	-674	560	-686	578	-685	598

Totaal programma voor bestemming	-12.857	1.321	-13.383	784	-13.492	883	-13.879	905	-14.175	929	-14.481	953
987 Mutaties in reserves	-87	170	0	242	0	18	0	18	0	18	0	18
Totaal programma na bestemming	-12.944	1.491	-13.383	1.026	-13.492	901	-13.879	923	-14.175	947	-14.481	971
Saldo	-11.453		-12.357		-12.591		-12.955		-13.228		-13.510	

Programma 4 - Stedelijke Vernieuwing												
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
821 Stedelijke vernieuwing	-10.399	1.286	-2.864	509	-3.256	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
Totaal programma voor bestemming	-10.399	1.286	-2.864	509	-3.256	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
987 Mutaties in reserves	-450	4.001	-1.960	408	-1.580	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	-10.849	5.287	-4.824	917	-4.836	0	-4.982	0	-4.899	0	-4.867	0
Saldo	-5.562		-3.908		-4.836		-4.982		-4.899		-4.867	

Programma 5 - Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting												
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
801 Landmeetkunde	-202	20	-178	33	-193	34	-200	35	-208	35	-207	36
Lokaal Ruimt. Ord.												
803 Beleid	-1.498	0	-1.067	0	-958	0	-999	0	-1.033	0	-1.069	0
Besluit woninggeb.												
813 Subs.	-289	370	-50	0	-81	0	-83	0	-85	0	-87	0
815 Exploitatie Woningen	-178	300	-193	291	-194	296	-198	301	-203	306	-207	311
Gemeentegar.Huursubs												
831 .	-2	0	-36	36	-37	37	-38	38	-38	38	-39	39
833 Huisuitzettingen	-55	0	-23	0	-19	0	-19	0	-20	0	-21	0
835 Woonwagenvoorz.	-80	107	-74	57	-76	58	-76	59	-76	60	-75	61
837 Woningwet	-185	25	-227	85	-277	87	-287	88	-295	90	-304	92
Bouwvergunningen en												
840 legesopbrengsten	-1.113	957	-1.111	995	-1.332	1.028	-1.477	1.061	-1.615	1.096	-1.758	1.133
839 Woonschepen	-11	6	-4	6	-4	6	-4	7	-4	7	-4	7
851 Bouwgrondexpl.	-11.631	10.534	-7.929	8.165	-5.274	6.341	-4.881	6.241	-8.763	10.412	-4.316	6.171

	Totaal programma voor bestemming	-15.244	12.319	-10.892	9.669	-8.444	7.886	-8.262	7.829	-12.340	12.044	-8.088	7.850
987	Mutaties in reserves	-417	777	0	20	0	15	0	14	0	13	0	13
	Totaal programma na bestemming	-15.661	13.096	-10.892	9.689	-8.444	7.901	-8.262	7.843	-12.340	12.057	-8.088	7.863
	Saldo	-2.565		-1.203		-543		-420		-282		-224	

Programma 6 - Verkeer en Vervoer														
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
221	Verkeersmaatregelen	-790	16	-896	0	-1.176	0	-1.066	0	-1.096	0	-1.129	0	
	Beleid Openbaar													
231	Vervoer	-2	0	-10	0	-12	0	-12	0	-13	0	-13	0	
240	Parkeren	-879	966	-906	1.187	-823	1.232	-806	1.279	-813	1.559	-826	1.612	
	Totaal programma voor bestemming	-1.671	982	-1.812	1.187	-2.011	1.232	-1.885	1.279	-1.922	1.559	-1.968	1.612	
987	Mutaties in reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Totaal programma na bestemming	-1.671	982	-1.812	1.187	-2.011	1.232	-1.885	1.279	-1.922	1.559	-1.968	1.612	
	Saldo	-689		-624		-779		-605		-363		-356		

Programma 7 - Milieu														
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
743	Bedrijfsafval	-369	390	-466	466	-484	484	-494	494	-500	500	-510	510	
740	Huishoudelijk afval	-6.939	8.112	-6.310	8.151	-6.712	8.447	-6.858	8.593	-6.990	8.726	-7.130	8.865	
750	Rioleringen	-3.843	4.230	-3.949	4.473	-4.420	4.798	-4.763	5.143	-5.136	5.518	-5.545	5.927	
763	Bodem/geluidsond./san.	-933	404	-1.058	404	-1.057	404	-677	0	-698	0	-719	0	
765	Milieuhygiëne	-1.119	405	-1.174	8	-1.203	9	-1.246	9	-1.283	9	-1.321	9	
	Totaal programma voor bestemming	-13.203	13.541	-12.958	13.503	-13.876	14.142	-14.037	14.238	-14.607	14.753	-15.225	15.311	
987	Mutaties in reserves	-31	20	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Totaal programma na bestemming	-13.234	13.561	-12.958	13.527	-13.876	14.142	-14.037	14.238	-14.607	14.753	-15.225	15.311	

Saldo	327	569	266	201	146	86
-------	-----	-----	-----	-----	-----	----

Programma 8 - Onderwijs en Jeugd												
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
401 Openbaar basisonderwijs	-8.830	8.927	-8.683	8.684	-8.767	8.767	-8.920	8.920	-9.076	9.076	-9.235	9.235
411 Bijzonder basisonderwijs	-5	0	-4	0	-4	0	-4	0	-4	0	-4	0
430 Onderwijshuisvesting Openb. En	-4.984	170	-7.120	1.259	-5.423	10	-6.481	1.260	-6.322	10	-6.389	10
431 bijz.spec.ondw.	-85	9	-67	27	-68	27	-69	27	-70	28	-71	28
433 Leerlingenvervoer	-612	9	-665	13	-654	13	-643	13	-656	13	-670	14
461 Leerplicht/RMC	-870	383	-916	317	-997	384	-1.032	390	-1.061	397	-1.091	404
470 Lokaal onderwijsbeleid	-2.573	1.187	-2.338	869	-2.065	594	-2.083	505	-2.093	514	-2.148	523
481 Volwasseneneducatie Jeugd- en	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
671 Jongerenwerk	-854	362	-1.017	270	-971	105	-893	5	-899	5	-921	5
Totaal programma voor bestemming	-18.813	11.047	-20.810	11.439	-18.948	9.899	-20.124	11.121	-20.181	10.044	-20.529	10.220
987 Mutaties in reserves	-1.216	833	-952	1.546	-213	163	-830	544	0	662	0	584
Totaal programma na bestemming	-20.029	11.880	-21.762	12.985	-19.161	10.062	-20.954	11.665	-20.181	10.706	-20.529	10.804
Saldo	-8.149		-8.777		-9.099		-9.288		-9.475		-9.725	

Programma 9 - Cultuur												
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
501 Bibliotheekwerk	-1.673	30	-1.644	31	-1.683	31	-1.730	32	-1.784	32	-1.841	33
505 Emancipatie	-87	0	-97	0	-98	0	-100	0	-102	0	-104	0
511 Kunstzinnige Vorming	-1.029	37	-1.036	26	-1.065	26	-1.092	27	-1.121	27	-1.141	28
515 Vormings en ontw. Werk	-69	0	-123	0	-94	0	-96	0	-99	0	-103	0
541 Bevordering prof. Kunst	-310	79	-213	135	-217	99	-222	100	-227	102	-232	104
543 Cultuurbeleid Podiumkunsten en	-52	0	-66	0	-73	0	-76	0	-78	0	-80	0
545 culturele evenementen	-1.852	317	-1.408	0	-1.452	0	-1.498	0	-1.545	0	-1.594	0
551 Musea	-184	0	-182	0	-188	0	-193	0	-199	0	-206	0
555 Historische gebouwen	-2.868	14	-1.507	15	-1.153	15	-1.080	15	-881	16	-890	16

571	Feest- en gedenkdagen	-8	0	-10	0	-10	0	-10	0	-10	0	-11	0
581	Media	-35	0	-37	0	-38	0	-38	0	-39	0	-40	0
	Totaal programma voor bestemming	-8.167	477	-6.322	207	-6.071	171	-6.136	174	-6.086	177	-6.240	180
987	Mutaties in reserves	-701	2.358	0	413	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	-8.868	2.835	-6.322	620	-6.071	171	-6.136	174	-6.086	177	-6.240	180
	Saldo	-6.033		-5.702		-5.900		-5.962		-5.908		-6.060	

Programma 10 - Sport en Vrije tijd														
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
521	Lokaal sportbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
530	Sportaccommodaties	-3.219	419	-2.373	674	-2.214	477	-2.383	528	-2.834	537	-2.885	547	
525	Sportstimulering	-685	264	-664	100	-736	200	-551	0	-565	0	-580	0	
573	Openlucht recreatie	-456	76	-425	113	-464	115	-471	117	-476	119	-482	122	
576	Evenementen	-127	83	-802	263	-226	108	-232	109	-237	111	-243	113	
673	Sociaal Cultureel Werk	-810	76	-733	78	-745	79	-766	81	-785	82	-798	83	
	Totaal programma voor bestemming	-5.297	918	-4.997	1.227	-4.385	979	-4.403	835	-4.898	850	-4.989	865	
987	Mutaties in reserves	-4	1.020	-4	400	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Totaal programma na bestemming	-5.301	1.938	-5.001	1.627	-4.385	979	-4.403	835	-4.898	850	-4.989	865	
	Saldo	-3.363		-3.374		-3.406		-3.568		-4.048		-4.124		

Programma 11 - Zorg en Maatschappelijke Dienstverlening														
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
650	WMO (huish. Verz.)	-6.461	1.183	-6.161	999	-6.593	715	-6.725	728	-6.854	740	-6.985	753	
651	Bevord. Welzijnswerk Vm. AWBZ regelingen	-68	11	-45	0	-49	0	-50	0	-51	0	-53	0	
652	WMO	0	0	-322	0	-205	0	-209	0	-212	0	-216	0	
653	Maatschappelijk Werk Maatschappelijke	-713	0	-1.117	0	-713	0	-735	0	-758	0	-783	0	
655	Opvang	-943	841	-945	801	-912	815	-961	829	-1.011	844	-1.043	859	
657	Ouderenwerk	-603	0	-701	0	-640	0	-549	0	-565	0	-582	0	

658	Vrijwilligerswerk	-165	19	-154	0	-158	0	-163	0	-168	0	-173	0
659	Schuldhulpverlening	-443	0	-296	0	-379	0	-318	0	-327	0	-335	0
661	Minderheden	-1.644	153	-1.269	129	-820	43	-815	44	-838	44	-861	45
663	Nieuwkomers	-846	746	-711	711	-722	723	-742	736	-760	749	-779	762
686	Kinderopvang	-470	48	-554	36	-570	36	-587	37	-605	38	-617	38
696	Wet maatschappelijke ondersteuning	-4.764	143	-4.978	0	-5.005	0	-5.115	0	-5.220	0	-5.328	0
701	Ambulancevervoer	-104	0	-48	0	-49	0	-51	0	-52	0	-54	0
711	Verslavingszorg	-799	683	-757	714	-780	727	-804	740	-829	752	-856	766
713	Volksgezondheid	-1.130	0	-1.169	0	-1.209	0	-1.249	0	-1.290	0	-1.334	0
721	Jeugdgezondheidszorg (unif)	-2.248	2.243	-612	585	-717	689	-739	701	-762	714	-787	726
725	Jeugdbeleid activiteiten Jeugdgezondheidszorg					-69		-69		-69		-69	
731	(maatw)	-65	0	-62	0	-61	0	-62	0	-64	0	-66	0
	Totaal programma voor bestemming	-21.466	6.070	-19.898	3.975	-19.652	3.749	-19.945	3.814	-20.436	3.881	-20.921	3.949
987	Mutaties in reserves	-575	692	0	369	0	72	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	-22.041	6.762	-19.898	4.344	-19.652	3.821	-19.945	3.814	-20.436	3.881	-20.921	3.949
	Saldo	-15.279		-15.554		-15.831		-16.130		-16.555		-16.972	

Programma 12 - Economische Ontwikkeling														
Product bedragen x €1.000	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2007		2008		2009		2010		2011		2012			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
261	Exploitatie havens	-4.580	4.029	-3.955	3.788	-4.982	4.172	-4.882	4.278	-4.984	4.388	-5.092	4.504	
301	Markten	-155	85	-178	92	-208	94	-215	96	-222	97	-228	99	
311	Economische stimulering	-874	54	-1.237	57	-1.199	58	-983	59	-1.013	60	-1.045	61	
579	Toerisme	-278	0	-345	0	-435	0	-448	0	-458	0	-470	0	
	Totaal programma voor bestemming	-5.887	4.168	-5.715	3.937	-6.823	4.324	-6.528	4.432	-6.676	4.545	-6.836	4.664	
987	Mutaties in reserves	0	114	0	908	0	490	0	479	0	467	0	455	
	Totaal programma na bestemming	-5.887	4.282	-5.715	4.845	-6.823	4.814	-6.528	4.911	-6.676	5.012	-6.836	5.119	
	Saldo	-1.605		-870		-2.009		-1.617		-1.664		-1.717		

Programma 13 - Werk en Inkomen													
Product bedragen x €1.000		Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
601	Bijstandsverlening	-22.980	19.967	-23.008	20.548	-23.536	20.677	-24.029	21.029	-24.447	21.386	-24.931	21.750
603	Fraudebestrijding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
613	Werkgelegenh.proj.	-9.751	8.561	-8.816	7.766	-17.339	16.208	-17.525	16.346	-17.705	16.487	-17.889	16.630
621	Inkomensvoorz.	-248	253	-208	205	-212	209	-216	212	-220	216	-224	220
641	Minimabeleid	-2.395	110	-2.290	100	-2.128	102	-2.131	104	-2.179	105	-2.228	107
	Totaal programma voor bestemming	-35.374	28.891	-34.323	28.620	-43.215	37.195	-43.901	37.691	-44.550	38.194	-45.272	38.707
987	Mutaties in reserves	0	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	-35.374	28.944	-34.323	28.620	-43.215	37.195	-43.901	37.691	-44.550	38.194	-45.272	38.707
	Saldo	-6.430		-5.703		-6.020		-6.210		-6.355		-6.564	

Algemene dekkingsmiddelen													
Product bedragen x €	Realisatie		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		
	2007		2008		2009		2010		2011		2012		
1.000	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
901	Financiering	2.930	2.561	2.907	2.327	1.962	1.938						
910	Deelnemingen	4.591	1.990	2.171	2.171	2.171	2.171						
911	Beleggingen	0	0	0	0	0	0						
920	Geldleningen aan derden	6.201	5.804	5.525	5.242	4.518	4.096						
931	Gemeentefonds	55.365	57.354	62.876	64.116	65.473	67.271						
941	Onvoorziene uitgaven	0	0	0	0	0	0						
943	Stelposten	0	0	0	0	0	0						
960	Uitvoering wet WOZ	279	279	0	0	0	0						
965	Baten OZB gebruikers	2.052	2.121	2.191	2.261	2.336	2.415						
966	Baten OZB eigenaren	7.574	7.749	8.005	8.261	8.533	8.824						
968	Baatbelasting	1	0	0	0	0	0						
969	Forensenbelasting	459	457	472	487	503	520						
970	Toeristenbelasting	432	511	528	545	563	582						
971	Hondenbelasting	290	332	343	354	366	379						
973	Baten precariobelasting	45	50	52	54	55	57						
981	Lasten heffing en inning	0	0	0	0	0	0						
985	Saldo kostenplaatsen	0	0	0	0	0	0						
	Totaal programma voor bestemming	0	80.219	0	79.209	0	85.070	0	85.817	0	86.481	0	88.253
987	Mutaties in reserves	0	189	0	1.019	0	95	0	95	0	95	0	95
	Totaal programma na bestemming	0	80.408	0	80.228	0	85.165	0	85.912	0	86.576	0	88.348
	Saldo	80.408	80.228	85.165	85.912	86.576	88.348						
	Saldo	-2.808	36	336	771	1.050	1.626						

Bijlage 5 Overzicht formatie

Personeelsformatie in fte's

naam team	Formatie	
	2009	Bovenformatief
gemeenteraad	31,00	
college b&w	5,00	
raadsgriffie	4,67	
vrijwillige brandweer	39,00	
directie	3,00	
directie, overig	2,00	2,50
staf a:gemeen	11,56	1,00
staf personeel	6,21	
staf financiën	7,06	
fb management	8,15	
fb service	23,69	
fb adm kantoor	39,38	
fb I&T	36,64	0,89
fb adv&onderz		
fb,service/geb.beheer	7,78	
fb, communicatie	7,26	
sb, management	9,69	
sb, bor	10,00	
sb, wijkoverstijgend	50,34	
sb, wijkteams	37,02	4,67
sb, werkplaats	7,00	
sb, haven	7,67	2,78
sb, rijkswerf	0,00	2,17
rwo, management	2,11	
rwo, planontwikkeling	11,39	0,61
rwo, beleidsontwikk.	11,56	
rwo, ec./grondz.	8,00	
rwo, ing.bureau	13,00	
rwo, projecten	6,94	
ows	28,81	1,00
pz, management	2,70	
pz, servicecenter	19,30	2,00
pz, back office	9,03	
pz, belastingen	8,20	0,50
w&i, management excl. 613	8,56	
w&i, klantenzaken	31,94	
w&i, jur. Zaken	24,13	0,89
vvh, management	9,31	
vvh, vergunning	9,85	
vvh,handhaving	16,03	
brandweer	37,00	1,00
TOTAAL	611,96	20,00

Bijlage 6 Staat reserves en voorzieningen

**Staat van reserves en voorzieningen
gemeente Den Helder**

Naam	Saldo eind dienstjaar 2008 Begroot	2009		Saldo eind dienstjaar 2009 Begroot
		Toevoeging Begroot	Onttrekking Begroot	
Algemene reserve				
Algemene reserve	17.292.605	3.168.407		20.461.012
Totaal algemene reserve	17.292.605	3.168.407	0	20.461.012
Bestemmingsreserves algemeen				
Resultaatbestemming 2005	13.547			13.547
Resultaatbestemming 2006	61.188			61.188
Nieuwbouw stadhuis	1.991.256	1.904.165		3.895.421
Dakplan	365.679			365.679
Volkshuisvesting	148.102			148.102
Plan van aanpak administratieve organisatie / interne controle	-43			-43
Onderhoud dierentehuis	13.635			13.635
Verzelfstandiging openbaar basis onderwijs	458.880			458.880
Verzelfstandiging openbaar basis onderwijs, jaarrek.bestuurscommissie	-471.040			-471.040
Resultaat Bestuurscommissie	2.364.975			2.364.975
Multicultureel Centrum	267.090			267.090
Dekking kapitaallasten investeringen vml belastingkantoor	225.866		37.340	188.526
Invoeringskosten WMO/WI	148.070			148.070
Breedtesportplan "Samenspel"	11.641			11.641
Winst de Nollen	573.646			573.646
Professioneel aanbod Schouwborg de Kampanje	0			0
Kunstopdrachten / Aankoop kunstvoorwerpen	115.837			115.837
Ontwikkeling de Nollen	300.555			300.555
Jongeren informatie website	25.468			25.468
Monumenten	471.372			471.372
Nieuwbouw Duijnvaerder	-2.590			-2.590
Nieuwbouw Pijler/Herderschee	2.019.363	93.472	145.401	1.967.434
Aanleg regionale binnenhaven	2.583.000			2.583.000
Cofinanciering strategische projecten	282.363			282.363
Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen (BNLS)	265.429			265.429
Dekking kapitaallasten investeringen stadhuis	351.280		57.226	294.054
Woonwagens Blankmanstraat	204.901		15.000	189.901
Leren doe je overal	29.176			29.176
Vrouwenopvang	32.499			32.499
Duinen Noordkop/Bezoekerscentrum	245.000		17.160	227.840
Herinrichting haven Den Helder	5.160.850	232.238	490.280	4.902.808
Herontwikkeling Lidwina	787.525			787.525
Jeugdgezondheidszorg	69.059			69.059
Onderwijscluster Pasteurstraat	2.352.082	71.213		2.423.295
Verslavingszorg	-2.906			-2.906
DIVMAG-terrein	238.476			238.476
Helders Restauratiefonds	691.500			691.500

Nieuw Den Helder Centrum	517.389				517.389	
GAVO-project	22.500				22.500	
Bovenwijkse voorzieningen	2.318.996				2.318.996	
Woonomgeving de Schooten	975.570				975.570	
BWS voormalig Gewest	344.215				344.215	
Wijkbeheer	230.706				230.706	
Spelen	31.353				31.353	
Aankopen stadshart ijk van Wet voorkeursrecht	4.138.900				4.138.900	
Reorganisatie Werk en inkomen	228.713				228.713	
Herinrichting Lange Vliet	100.000				100.000	
Verplaatsing kinderboerderij	346.475	18.240	-18.240		328.235	
Samenvoeging schuthok & vogelasiel	60.000				60.000	
Stelling Den Helder	42.500				42.500	
Schuldhelpverlening	163.540	71.930	-71.930		91.610	
Nieuwbouw brandweerkazerne	0				0	
Decentralisatie onderwijshuisvesting SAVO	1.567.610	213.111			1.780.721	
Totaal bestemmingsreserves algemeen	33.481.198	2.514.199	852.577	1.661.622	35.142.820	
excl. Wijziging beginbalans OBAO						
Egalisatiereserves m.b.t. tarieven						
Egalisatiereserve Begraafplaats	33.794				33.794	
Egalisatiereserve bedrijfsafval	139.510				139.510	
Totaal egalisatiereserves m.b.t. tarieven	173.304	0	0		173.304	
Totaal reserves	50.947.107	5.682.606	852.577	4.830.029	55.777.136	
Kostenegalisatievoorzieningen						
Onderhoudsvoorziening boot Havendienst	44.828	10.207	*	10.207	55.035	
Voorziening brandweerkazerne	226.726	59.301	*	59.301	286.027	
Onderhoudsvoorziening haven	4.099.320	913.715	*	913.715	5.013.035	
Onderhoudsvoorziening Hoofd functie 2 verkeer, vervoer en waterstaat m.u.v. Havens	2.396.627	17.234	*	17.234	2.413.861	
Onderhoudsvoorziening gymnastieklokalen	882.334	151.653		350.000	-198.347	683.987
Voorziening groot onderhoud Mariëndal	117.500		*	0	117.500	
Egalisatievoorziening riolering	4.535.273	388.297	*	388.297	4.923.570	
Egalisatievoorziening onderhoud overige gebouwen	4.151.248	538.380	*	538.380	4.689.628	
Onderhoudsvoorziening, jaarrekening bestuurscommissie	1.043.870	120.000	*	120.000	1.163.870	
Haven ISPS	55.000		*		55.000	
Egalisatievoorziening huishoudelijk afval	1.716.550		*	334.099	-334.099	1.382.451
Totaal kostenegalisatievoorzieningen	19.269.277	2.198.787		684.099	1.514.688	20.783.965
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen						
Voorziening Drooghe Weert	469.317		*		469.317	
Voorziening Bodemsanering	1.081.349	136.796	*	136.796	1.218.145	
Wachtgeldten gesubs.instellingen	303.863		*		303.863	

Realisatie wijksteunpunten	38.361				38.361
Voorziening onderwijsuitgaven (5-jaarlijkse afrekening)	1.353.030	*			1.353.030
Wachtgeld vml. Wethouders	303.172		142.300	-142.300	160.872
Waterbreed (gemeentelijk deel)	360.000	284.900	*	284.900	644.900
Totaal voorzieningen voor risico's en verplichtingen	3.909.092	421.696	142.300	279.396	4.188.488
Totaal voorzieningen	23.178.369	2.620.483	826.399	1.794.084	24.972.453
Totaal reserves en voorzieningen	74.125.476	8.303.089	1.678.976	6.624.113	80.749.589